

III. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu

Celkové výdaje státního rozpočtu České republiky na rok 2005 byly **schváleny zákonem č. 675/2004 Sb. ve výši 908,4 mld. Kč** a proti schválenému rozpočtu předchozího roku byly o 39,3 mld. Kč (o 4,5 %) vyšší, resp. o 45,5 mld. Kč (o 5,3 %) proti skutečnosti tohoto roku. Z celku na **běžné výdaje připadlo 837,7 mld. Kč** s meziročním přírůstkem 34,5 mld. Kč (4,3 %), resp. 41,5 mld. Kč (5,2 %), **kapitálové výdaje byly rozpočtovány v částce 70,7 mld. Kč** s navýšením o 4,9 mld. Kč (o 7,4 %), resp. o 4,0 mld. Kč (o 6,0 %). Ve výdajích státního rozpočtu na rok 2005 nebyla obsažena úhrada ztráty České konsolidační agentury, která je podle zákona č. 5/2005 Sb. realizována mimo státní rozpočet (v roce 2004 byla ve výdajích rozpočtována ve výši 19,0 mld. Kč a prostřednictvím rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa provedena ve výši 18,2 mld. Kč).

Výdajová struktura státního rozpočtu vycházela nejen ze zákonné předurčenosti některých výdajových položek, ale také z vládních rozpočtových priorit pro rok 2005 (financování společných programů EU a ČR, výdaje na vědu, výzkum a vysoké školy). **Mandatorní výdaje**, které je vláda povinna uhradit ze zákona, jiných právních norem či smluvních závazků státu, **představovaly ve schváleném rozpočtu 481,3 mld. Kč, t.j. 53,0 % jeho celkových výdajů. Z toho na sociální transfery, vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací připadlo celkem 342,1 mld. Kč** (z toho na důchody 245,6 mld. Kč a dávky státní sociální podpory 37,1 mld. Kč), **na platbu státu do zdravotního pojištění pro vybrané skupiny obyvatel 34,0 mld. Kč, na výdaje na dluhovou službu 33,4 mld. Kč a na příspěvek na podporu stavebního spoření 14,8 mld. Kč, odvod peněžních prostředků z vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie byl zahrnut ve výši 27,3 mld. Kč. Na provoz ústředních orgánů a jimi zřízených organizačních složek státu bylo v rámci běžných výdajů rozpočtováno 148,3 mld. Kč, z toho na platy a ostatní platby za provedenou práci vč. pojistného a FKSP 90,0 mld. Kč, na nákup služeb 26,9 mld. Kč, na nákup materiálu 10,3 mld. Kč, na nákup vody, paliv a energie téměř 6,0 mld. Kč a na opravy a údržbu 5,4 mld. Kč; na investiční nákupy a související výdaje připadlo pak dalších 20,3 mld. Kč. Transfery příspěvkovým organizacím byly v rozpočtu zahrnuty v částce 66,2 mld. Kč, dotace neziskovým organizacím 6,0 mld. Kč a dotace podnikatelským subjektům 27,9 mld. Kč. Významnou část celkových výdajů 81,1 mld. Kč dále představovaly transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (bez mandatorních výdajů na dávky sociální péče vyplácené obcemi**

ve výši 13,3 mld. Kč). Pokud se jedná o vládní rozpočtové priority bylo na financování společných programů ČR a EU ve státním rozpočtu vyčleněno celkem 4,0 mld. Kč, z toho na spolufinancování programů strukturálních fondů 3,4 mld. Kč; výdaje na podporu výzkumu a vývoje byly rozpočtovány v částce 16,5 mld. Kč (t.j. o 12,2 %, resp. o 1,8 mld. Kč více než v rozpočtu předchozího roku), dotace vysokým školám představovaly celkem 21,8 mld. Kč, z toho 17,5 mld. Kč dotace neinvestiční. Mezi rozpočtovanými výdaji byly zahrnuty i výdaje související s projekty financovanými z úvěrů od Evropské investiční banky ve výši 11,0 mld. Kč.

Při projednávání zákona o státním rozpočtu na rok 2005 došlo **k časovému nesouladu se schválením novely zákona č. 243/2000 Sb.**, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 1/2005 Sb. ze dne 26.12.2004 s účinností od 3.1.2005), a tak byl státní rozpočet sestaven podle platného rozpočtového určení daní pro rok 2004. Bylo proto nezbytné provést opatření, která sladila stav státního rozpočtu 2005 s platnou legislativou. **Daňové příjmy státního rozpočtu roku 2005 byly sníženy o 19,9 mld. Kč a výdaje** původně určené na dotace územním samosprávným celkům byly ve stejné výši podle § 23 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, **ve státním rozpočtu vázány** (tyto dotace byly nahrazeny delegovanými daňovými příjmy plynoucími přímo do rozpočtu krajů), a to v následujících ukazatelích:

- finanční vztahy k rozpočtům krajů (příloha č. 6 zákona o státním rozpočtu)	14 230 mil. Kč
- další prostředky pro územně samosprávné celky (dotace na úhradu ztráty vzniklé dopravcům spojené s poskytováním žakovského jízdného)	715 mil. Kč
- ostatní výdaje (prostředky kapitol odpovídající daňovým výnosům krajů)	4 107 mil. Kč
- ostatní výdaje (snížení vládní rozpočtové rezervy)	849 mil. Kč

Státní **rozpočet korigovaný** tak, aby odpovídal platnému rozpočtovému určení daní (t.j. snížený o vázané prostředky ve výši 19,9 mld. Kč), činil **888,5 mld. Kč**, z toho běžné výdaje 822,8 mld. Kč a kapitálové výdaje 65,7 mld. Kč.

Dále byla při projednávání zákona č. 1/2005 Sb. **vypuštěna část týkající se krajského, soukromého a církevního školství** (tzn. že rozpočtové prostředky nebyly zahrnuty do daňových příjmů krajů) a tato oblast byla **nadále financována prostřednictvím kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)**.

Bylo proto nutné provést rozpočtové opatření mezi kapitolou Všeobecná pokladní správa (VPS), kde byly rozpočtové prostředky zahrnuty ve formě rezervy, a MŠMT – rozpočet kapitoly VPS byl snížen téměř o 29,8 mld. Kč v ukazateli Ostatní výdaje a rozpočet kapitoly MŠMT byl o stejnou částku navýšen v ukazateli Výdaje na regionální školství.

V souvislosti s **posunutím účinnosti zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**, ve znění pozdějších předpisů, na 1.1.2007 byly podle usnesení vlády č. 339/2005 v rozpočtech dotčených kapitol **vázány** prostředky původně rozpočtově určené k zabezpečení realizace tohoto zákona v roce 2005 (celkem **4 162 mil. Kč**, v tom Ministerstvo vnitra 3 227 mil. Kč, Ministerstvo financí 561 mil. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 330 mil. Kč a Bezpečnostní informační služba 43 mil. Kč). Z celkové částky bylo uvolněno 2 970 mil. Kč, z toho např. v rámci kapitoly Ministerstvo spravedlnosti byly uvolněny všechny z uvedeného titulu vázané prostředky, t.j. 330 mil. Kč, na platy a víceúčelové paušální náhrady 2 963 soudců a 1 113 státních zástupců, v rámci kapitoly Ministerstvo vnitra 700 mil. Kč na úhradu výdajů nezabezpečených v této kapitole, z kapitoly Ministerstvo vnitra do kapitoly VPS 1 560 mil. Kč na posílení účelově určené dotace na dávky sociální péče a byla v kapitole Ministerstvo financí uvolněna a do kapitoly VPS převedena část prostředků na posílení příspěvku na stavební spoření (299 mil. Kč) atd.

V průběhu roku 2005 bylo provedeno celkem **760 rozpočtových opatření**, t.j. o 21 méně než v předchozím roce. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitolách Ministerstvo vnitra (75), Ministerstvo zahraničních věcí (58) a Ministerstvo zemědělství (54).

Nejvýznamnější skupinou rozpočtových opatření (30,5 %) bylo **uvolňování prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa** do rozpočtů příslušných kapitol. Jednalo se kromě výše uvedeného převodu prostředků do kapitoly MŠMT na regionální školství např. o výdaje na příspěvky mezinárodním organizacím, vrcholné státní návštěvy, zahraniční rozvojovou pomoc, humanitární pomoc, protidrogovou politiku, o dotace na vysílání Českého rozhlasu; dále byly uvolněny např. prostředky na nákup antivirového přípravku pro případ pandemie chřipky, prostředky na zvýšení platů poslanců a senátorů podle zákona č. 626/2004 Sb. a na úhradu doplatku dalšího platu soudcům za 1. a 2. pololetí 2003, za 1. pololetí 2004 a dalšího platu za 2. pololetí 2004, v návaznosti na usnesení vlády č. 907/2004 byly zvýšeny prostředky na platy a související výdaje u dalších kapitol atd.

Usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 1418/2004 byl zmocněn rozpočtový výbor posoudit zařazení schválených pozměňovacích návrhů k vládnímu

návrhu státního rozpočtu na rok 2005 do programu ISPROFIN podle přílohy č. 2 tohoto usnesení a provést případné korekce. Na základě toho mu byly předkládány k projednání veškeré úpravy uvedených akcí podle požadavků účastníků programů v názvech akcí a v účelu dotací vč. upřesnění účastníků programů a zařazení akcí do příslušných kapitol státního rozpočtu a programů reprodukce majetku. K tomu rozpočtový výbor přijal 54 usnesení týkajících se programů rozpočtové kapitoly VPS; v návaznosti na jím doporučené změny byly rozpočtovými opatřeními upravovány závazné ukazatele státního rozpočtu.

Druhou skupinu tvořily **přesuny mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu** (29,5 %), které byly vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu byl jeden správce kapitoly, v rámci jehož výdajů byly prostředky rozpočtovány v celkovém objemu a který rozhodl na základě soutěží a schválených projektů o jejich rozdělení. Nemalou část činily převody účelových prostředků rozpočtovaných v kapitolách Ministerstvo obrany, Akademie věd, Ministerstvo životního prostředí, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo zdravotnictví atd. jiným kapitolám na zabezpečení výzkumu a vývoje. Dalšími rozpočtovými opatřeními došlo např. k převodu prostředků na zabezpečení provozu letecké hasičské služby z rozpočtu Ministerstva zemědělství do rozpočtu Ministerstva vnitra, k převodu prostředků na zajištění letecké zdravotnické záchranné služby z rozpočtu Ministerstva zdravotnictví do kapitol Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra atd.

Další skupinu přijatých rozpočtových opatření (27,2 %) představovaly **přesuny v rámci příslušné kapitoly** na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb (např. z běžných výdajů do kapitálových a opačně, přesuny mezi jednotlivými specifickými ukazateli apod.). Např. u Ministerstva práce a sociálních věcí došlo k přesunu prostředků na dávky státní sociální podpory a ostatních běžných výdajů do prostředků na platy vč. příslušenství z důvodu zvýšení počtu pracovníků na zabezpečení souvisejících a obslužných činností spojených s výkonem agendy státní sociální podpory na úřadech práce.

Skupinu s nižším počtem rozpočtových opatření představovalo **uvolňování** prostředků jednotlivým kapitolám státního rozpočtu **z kapitoly Operace státních finančních aktiv** (OSFA; 8,6 %), **kdy šlo hlavně o převod prostředků na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky** (např. Ministerstvu zemědělství na financování odstraňování povodňových škod, Ministerstvu dopravy na financování projektu dálničního obchvatu Plzně a souvisejících silničních přivaděčů a na výstavbu části dálnice D8, na vrub prostředků týkajících se projektů financovaných z úvěrů od EIB byla rovněž prostřednictvím kapitoly VPS poskytnuta dotace Státnímu fondu

dopravní infrastruktury na financování výstavby dálnice D8 Trmice-státní hranice ČR/SRN); v závěru roku došlo u kapitol Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury ke zpětnému převodu finančních prostředků do kapitoly OSFA z důvodu jejich nedočerpání. **Z kapitoly Státní dluh** bylo realizováno 4,2 % všech rozpočtových opatření (zejména koncem roku), kterými byly poskytnuty prostředky příslušným kapitolám státního rozpočtu. Např. do kapitoly Ministerstvo obrany byly převedeny prostředky na pořízení středního dopravního letounu v rámci obnovy dopravního letectva Armády ČR (vládní letka), do kapitoly MPSV pak prostředky na pokrytí zálohy na důchody vyplácené počátkem roku 2006, atd.

Rozpočet výdajů státního rozpočtu roku 2005, jeho úpravy a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 21

	Skutečnost 2004*)	Rozpočet 2005			Skutečnost 2005	% plnění	Index skutečnost 2005/2004	Rozdíl skutečnost 2005-2004
		schválený	po změnách	korigovaný**)				
		1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:1
V Ý D A J E celkem	862 892	908 416	908 416	888 516	922 798	103,9	106,9	59 906
BĚŽNÉ VÝDAJE	796 179	837 693	833 850	818 958	843 797	103,0	106,0	47 618
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	80 426	89 195	87 677	87 677	86 373	98,5	107,4	5 947
v tom: Platy	55 868	62 129	60 540	60 540	59 262	97,9	106,1	3 394
Ostatní platby za provedenou práci	4 036	4 201	4 685	4 685	5 032	107,4	124,7	996
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	20 522	22 865	22 452	22 452	22 079	98,3	107,6	1 557
Neinvestiční nákupy a související výdaje	95 379	95 888	88 665	88 665	99 564	112,3	104,4	4 185
z toho: nákup materiálu	9 413	10 311	10 220	10 220	9 597	93,9	102,0	184
úroky a ostatní finanční výdaje	28 545	35 207	27 300	27 300	26 176	95,9	91,7	-2 369
náкуп vody, paliv a energie	4 438	5 951	5 107	5 107	5 035	98,6	113,5	597
náкуп služeb	21 828	28 425	29 522	29 522	25 314	85,7	116,0	3 486
ostatní nákupy	8 992	8 382	9 560	9 560	9 120	95,4	101,4	128
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	16 344	247	247	247	17 926	7 257,5	109,7	1 582
výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	5 819	7 366	6 708	6 708	6 395	95,3	109,9	576
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím ****)	55 905	28 347	30 243	30 243	30 615	101,2	54,8	-25 290
z toho: neinv. dotace podnikatelským subjektům ****)	49 194	22 295	22 713	22 713	23 305	102,6	47,4	-25 889
neinv. dotace neziskovým apod. org.	6 061	5 392	6 803	6 803	6 572	96,6	108,4	511
z toho: občanským sdružením	2 511	2 132	2 621	2 621	2 577	98,3	102,6	66
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	46 716	59 273	63 086	63 086	55 729	88,3	119,3	9 013
z toho: státním fondům	13 243	25 163	28 966	28 966	21 875	75,5	165,2	8 632
fondům soc. a zdrav. veřejného pojištění	33 390	33 984	33 981	33 981	33 744	99,3	101,1	354
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	111 010	80 269	112 805	102 870	102 540	99,7	92,4	-8 470
z toho: obcím	27 640	24 468	26 669	26 669	26 479	99,3	95,8	-1 161
krajům	80 361	55 800	86 117	76 184	76 060	99,8	94,6	-4 301
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. org.	36 152	38 841	40 030	40 030	40 129	100,2	111,0	3 977
Převody vlastním fondům	17 614	23 485	23 466	23 466	52 299	222,9	296,9	34 685
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	332 615	344 391	347 448	347 448	346 603	99,8	104,2	13 988
z toho: sociální dávky	313 255	325 205	326 666	326 666	325 998	99,8	104,1	12 743
Neinvestiční transfery do zahraničí	18 324	30 912	30 407	30 407	28 977	95,3	158,1	10 653
z toho: odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU	16 053	27 329	27 329	27 329	26 330	96,3	164,0	10 277
Neinvestiční půjčené prostředky	1 320	2 672	1 858	1 858	44	2,4	3,3	-1 276
Ostatní neinvestiční výdaje ***)	719	44 421	8 165	3 208	924	28,8	128,5	205
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	66 712	70 722	74 566	69 558	79 001	113,6	118,4	12 289
z toho: investiční nákupy a související výdaje	17 974	20 282	20 296	20 296	17 870	88,0	99,4	-104
inv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	16 244	14 197	15 023	10 014	10 165	101,5	62,6	-6 079

*) skutečnost roku 2004 není upravena na podmínky roku 2005, tj. o vliv nového rozpočtového určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.)

**) rozpočet po změnách korigovaný o vázání finančních prostředků ve SR v souvislosti s přijetím zákona č. 1/2005 Sb.

***) včetně neinvestičních prostředků jiným veřejným rozpočtům a neinvestičních převodů Národnímu fondu

****) skutečnost roku 2004 vč. úhrady ztráty ČKA, která je v roce 2005 realizována mimo státní rozpočet

Skutečné čerpání celkových výdajů státního rozpočtu **dosáhlo 922,8 mld. Kč**, t.j. o 1,6 % (o 14,4 mld. Kč) více než předpokládal schválený rozpočet. Korigovaný rozpočet (888,5 mld. Kč) byl překročen o 3,9 %, tj. o 34,3 mld. Kč. Na překročení celkových výdajů měly rozhodující vliv převody úspor výdajů z předchozích let z rezervních fondů kapitol do příjmů a následně do výdajů státního rozpočtu podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, v celkové výši 21,9 mld. Kč. Ty spolu s převodem prostředků z nově vzniklého fondu státních záruk (novela rozpočtových pravidel - zákon č. 482/2004 Sb.) ve výši 22,2 mld. Kč ovlivnily v plném rozsahu překročení rozpočtu. Po odečtení těchto převodů (celkem 44,1 mld. Kč) by výše čerpaných výdajů dosáhla 878,7 mld. Kč, tedy o 9,8 mld. Kč (o 1,1 %) méně než je korigovaný rozpočet. Kromě toho byly celkově výdaje v roce 2005 výrazně ovlivněny převodem úspor do rezervních fondů organizačních složek státu, které dosáhly výše 46,7 mld. Kč, tj. 5,1 % všech výdajů, zatímco v roce 2004 činily 29,0 mld. Kč, tj. 3,4 % všech výdajů.

Mandatorní výdaje představovaly v celkovém plnění výdajů 51,1 %, t.j. **471,7 mld. Kč** při meziročním růstu o 4,1 % (více než o 18,5 mld. Kč).

Pro srovnatelný meziroční vývoj celkových výdajů bylo třeba upravit skutečnost roku 2004 na podmínky roku 2005, t.j. o vliv zákona č. 1/2005 (nové rozpočtové určení daní) a zákona č. 5/2005 Sb. týkajícího se úhrady ztráty ČKA od roku 2005. Po této korekci by skutečnost roku 2004 činila celkem 826,8 mld. Kč a srovnatelný meziroční nárůst výdajů by dosáhl 96,0 mld. Kč, tj. 11,6 % (po odpočtu výše uvedených 44,1 mld. Kč pak 51,9 mld. Kč, tj. 6,3 %). Podíl čerpání celkových výdajů na HDP roku 2005 v běžných cenách (2 931,1 mld. Kč) činil 31,5 %, t.j. o 0,3 procentního bodu více než v roce 2004 (revidovaný HDP 2 767,7 mld. Kč), při meziročním růstu HDP o 5,9 % (více než o 163,4 mld. Kč).

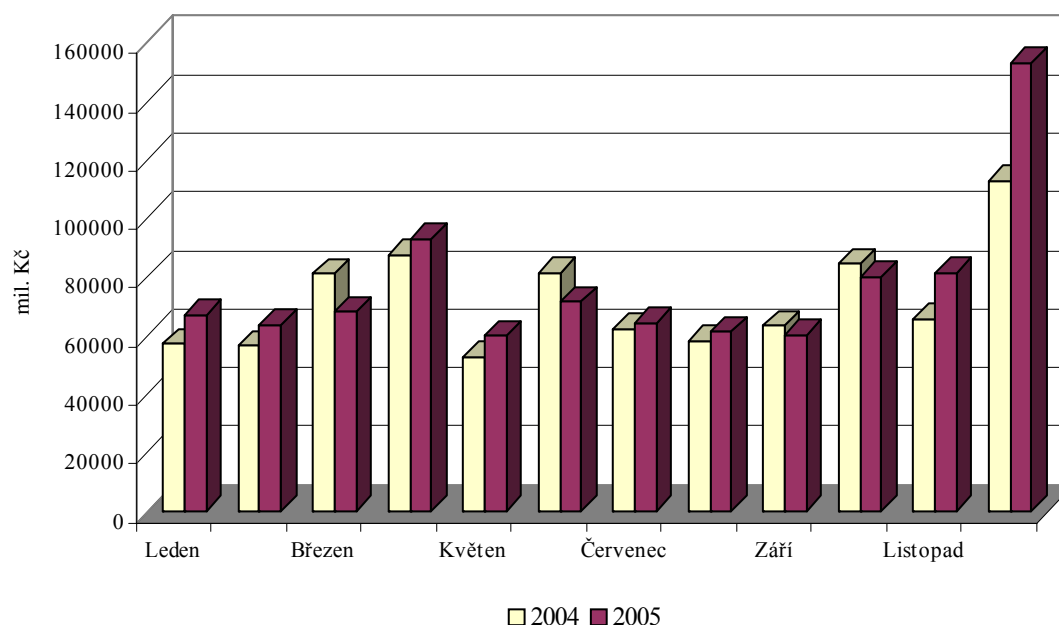
Běžné výdaje byly čerpány v objemu **843,8 mld. Kč** a byly o 1,2 % (o 9,9 mld. Kč) vyšší než upravený rozpočet, resp. o 3,0 % (o 24,8 mld. Kč) vyšší než rozpočet korigovaný. Srovnatelný meziroční růst při výše uvedené korekci skutečnosti roku 2004 na podmínky roku 2005 by dosáhl 10,4 %, tj. 79,2 mld. Kč. **Kapitálové výdaje** ve výši **79,0 mld. Kč** byly vyšší o 6,0 % (o 4,4 mld. Kč) než upravený rozpočet, resp. o 13,6 % (o 9,4 mld. Kč) než rozpočet korigovaný na nové rozpočtové určení daní. Srovnatelný meziroční růst činil 19,5 % (16,8 mld. Kč).

Hodnocení plnění jednotlivých druhů výdajů státního rozpočtu v roce 2005 je **uvedeno v dalších částech zprávy** a je vždy vztaženo k rozpočtu, zahrnujícímu všechna rozpočtová opatření provedená v průběhu roku. Vzhledem k rozdílnému určení daní v roce 2004 a 2005 neuvádíme meziroční srovnání těch výdajů, kterých se dotkla novela zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.), neboť u nich

nelze v potřebné struktuře korigovat skutečnost roku 2004 na podmínky roku 2005. Čerpání výdajů u těchto položek je hodnoceno ve vztahu k tzv. korigovanému rozpočtu, t.j. k rozpočtu zohledňujícímu rozpočtová opatření vč. snížení příslušných položek o vázání prostředků ve státním rozpočtu vlivem výše uvedeného zákona. V příslušných pasážích je komentováno i využití prostředků souvisejících s projekty financovanými z úvěrů od Evropské investiční banky ve výši téměř 10,7 mld. Kč, které byly převedeny z kapitoly Operace státních finančních aktiv do příslušných kapitol, které jednotlivé projekty realizovaly.

Průběh čerpání celkových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2004 a 2005 ukazuje graf:

Graf č. 7

Měsíční průměr výdajů čerpaných v roce 2005 činil 76,9 mld. Kč a proti roku 2004 se zvýšil o 5,0 mld. Kč. Čerpání většiny výdajů státního rozpočtu probíhalo poměrně rovnoměrně, čerpání některých výdajů se však soustředilo pouze na některé měsíce roku. Např. výdaje na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi poskytované kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byly čerpány v lednu v částce 11,1 mld. Kč, v únoru 5,8 mld. Kč, v dubnu 16,9 mld. Kč, v červnu 4,3 mld. Kč, v červenci 12,6 mld. Kč a v říjnu 16,8 mld. Kč. V kapitole Všeobecná pokladní správa se převody do nově zřízeného Fondu státních záruk soustředily na poslední dva měsíce roku, kdy z celkových 22,2 mld. Kč bylo převedeno v listopadu 7,7 mld. Kč a v prosinci 8,7 mld. Kč; následně tak výdaje na realizaci státních záruk a

úhradu závazků s.o. Správa železniční dopravní cesty podle zákona č. 77/2002 Sb. byly nadprůměrně čerpány až koncem roku – v listopadu 2,3 mld. Kč a v prosinci dokonce 13,3 mld. Kč z celkových 17,9 mld. Kč; příspěvek na podporu stavebního spoření v částce 15,4 mld. Kč byl stavebním spořitelním vyplacen v dubnu; v březnu se uskutečnila předsunutá platba státu za vybrané skupiny obyvatel do všeobecného zdravotního pojištění ve výši 2,8 mld. Kč; odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU dosáhly v lednu téměř 5,5 mld. Kč, když měsíční průměr činil 2,2 mld. Kč. Výdaje na dluhovou službu kapitoly Státní dluh byly nadprůměrně čerpány v měsících lednu 4,1 mld. Kč, březnu 3,6 mld. Kč, červnu 3,6 mld. Kč a říjnu 5,2 mld. Kč. Neinvestiční převody z kapitoly Ministerstvo zemědělství do Státního zemědělského fondu (SZIF) na realizaci Společné zemědělské politiky se soustředily na prosinec, a to ve výši 21,3 mld. Kč, když v měsících březnu až říjnu byly uskutečněny vysoce podprůměrně. Celkové kapitálové výdaje 82,0 mld. Kč byly ze 41,4 % vynaloženy až v prosinci, a to ve výši 33,9 mld. Kč, v ostatních měsících s výjimkou listopadu vykazovaly podprůměrné čerpání, zejména v lednu 1,0 mld. Kč a v únoru 1,3 mld. Kč (čerpání kapitálových výdajů v závěrečných měsících roku je dlouhodobým trendem vzhledem k uvolňování prostředků až po výběrových řízeních a delší době trvání zakázek). Převody finančních prostředků do rezervních fondů kapitol, jež dosáhly ke konci roku 46,7 mld. Kč (v tom běžné výdaje 28,8 mld. Kč a kapitálové výdaje 17,9 mld. Kč), se soustředily do závěru roku. Výše uvedené výdaje ovlivnily nadprůměrné čerpání v měsících dubnu, říjnu, listopadu a zejména v prosinci.

Na meziroční srovnání měsíčních výdajů měla vliv kromě zvýšení celkových výdajů státního rozpočtu a nového určení daní v roce 2005 i úhrada ztráty České konsolidační agentury v roce 2004 (březen 7,4 mld. Kč, říjen 5,0 mld. Kč a listopad 5,8 mld. Kč), která od roku 2005 není realizována prostřednictvím státního rozpočtu, vznik a převody do Fondu státních záruk v roce 2005, ale i rozdílné rozložení čerpání výdajů na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi, výdajů na dluhovou službu, výdajů na realizaci státních záruk, převodů do SZIF atd. v průběhu obou let a zejména výše převodu finančních prostředků do rezervních fondů kapitol (v roce 2004 to bylo 29,0 mld. Kč, v roce 2005 jak již bylo uvedeno 46,7 mld. Kč).

2. Běžné výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 675/2004 Sb. o státním rozpočtu ČR na rok 2005, stanovil celkový objem **běžných výdajů ve výši 837,7 mld. Kč; rozpočet korigovaný o vliv zákona č. 1/2005 Sb.** o novém rozpočtovém určení daní, resp. o vázání finančních prostředků ve státním rozpočtu (snížení o 14,9 mld. Kč), a **o další rozpočtová opatření**

provedená v průběhu roku (snížení o 3,8 mld. Kč), pak **představoval 819,0 mld. Kč. Skutečné čerpání dosáhlo 843,8 mld. Kč, t.j. 103,0 % korigovaného rozpočtu** (o 24,8 mld. Kč více) při meziročním srovnatelném růstu, t.j. při úpravě skutečnosti 2004 na podmínky roku 2005 (nové rozpočtové určení daní, bez úhrady ztráty České konsolidační agentury), o 10,4 %, t.j. o 79,2 mld. Kč.

2.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti

Čerpání výdajů na neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politiku zaměstnanosti ukazuje následující tabulka:

Tabulka č.22

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY OBYVATELSTVU A STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	v mil. Kč						
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
A. Státní rozpočet	339 619	353 535	356 713	353 936	99,2	104,2	14 317
1. Sociální dávky*)	313 292	325 205	326 703	326 031	99,8	104,1	12 739
v tom:							
- důchody**)	230 897	245 583	247 389	247 390	100,0	107,1	16 493
- ostatní dávky	42 579	37 102	39 349	38 548	98,0	90,5	-4 031
- dávky státní sociální podpory	32 786	35 020	32 965	33 046	100,2	100,8	260
- státní politika zaměst. - pasivní	7 030	7 500	7 000	7 047	100,7	100,2	17
2. Státní politika zaměst. - aktivní	3 938	5 833	6 033	4 172	69,2	105,9	234
3. Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	133	250	243	147	60,5	110,5	14
4. Příspěvek zaměstnavatelům zaměst. více než 50 % občanů se ZPS	649	660	726	737	101,5	113,6	88
5. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	2 381	2 651	2 469	2 391	96,8	100,4	10
6. Ostatní náhrady placené obyvatelstvu	221	429	423	354	83,7	160,2	133
7. Ostatní neinv. transfery obyvatelstvu	19 005	18 507	20 116	20 104	99,9	105,8	1 099
B. Rozpočty ÚSC***)	15 331			14 766		96,3	-565
z toho:							
- dávky sociální péče	14 315	13 317	14 877	14 196	95,4	99,2	-119

*)vč. dávek vyplacených do ciziny a zálohy České pošty

**) vč. zálohy České pošty na důchody v r. 2005 ve výši 800 mil. Kč a 3 287 mil. Kč v roce 2004 a vč. důchodů vyplacených do ciziny

***)) za územně řízenou sféru není údaj o schváleném a upraveném rozpočtu k dispozici

Pozn. Údaje za sociální dávky (státní politika zaměstnanosti - pasivní) se liší od údajů v bilanci příjmů s výdajů o další související výdaje obsažené ve třídě 5 rozpočtové skladby

Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti

představovaly ve státním rozpočtu 2005 váhově nejvýznamnější objem výdajů (353,5 mld. Kč, t.j. 38,9 % všech výdajů). Ve skutečnosti v tomto roce **dosáhly výše 353,9 mld. Kč** (38,4 % všech výdajů) a byly tak o 2,8 mld. Kč, tj. o 0,8 % nižší než upravený rozpočet. Meziročně vzrostly o 4,2 %, tj. o 14,3 mld. Kč, což je o 0,7 procentního bodu (o 2,8 mld. Kč) vyšší dynamika než v roce 2004. Převážná většina

neinvestičních transferů obyvatelstvu je nedílnou součástí tzv. mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona.

Rozpočty územních samosprávných celků (ÚSC), t.j. **kraje a obce, vynaložily** na neinvestiční transfery obyvatelstvu v roce 2005 celkem **14,8 mld. Kč**, z toho na dávky sociální péče 14,2 mld. Kč.

Čerpání hlavních skupin dávkových výdajů v roce 2005 (za všechny kapitoly, které dávky rozpočtují, a za územní rozpočty) a jejich porovnání s rokem 2004 ukazují tabulka:

Tabulka č. 23

	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004	Rozdíl
	v mil. Kč			
Důchody	230 897	247 390	107,1	16 493
z toho: starobní	167 813	179 660	107,1	11 847
invalidní (plné a částečné)	41 747	45 330	108,6	3 583
vdovské/vdovecké	18 735	19 657	104,9	922
sirotčí	2 591	2 732	105,4	141
Ostatní dávky*)	42 579	38 548	90,5	-4 031
z toho:				
- dávky nemocenského pojištění	29 718	31 835	107,1	2 117
z toho: nemocenské	24 821	26 383	106,3	1 562
peněžitá pomoc v mateřství	4 161	4 628	111,2	467
- zvýšení důchodu pro bezmocnost	1 687	1 744	103,4	57
- zvláštní soc. dávky příslušníků ozbroj. sil při skončení služebního poměru	4 574	4 956	108,4	382
Dávky státní sociální podpory	32 786	33 046	100,8	260
Dávky sociální péče	14 317	14 196	99,2	-121

*) v roce 2004 vč. jednorázového příspěvku důchodci 2 724 mil. Kč a jednorázového příspěvku dítěti 3 866 mil. Kč podle zákona č. 237/2004 Sb. na zmírnění nepříznivých dopadů změn DPH

Schválený rozpočet výdajů na **důchody** (245,6 mld. Kč) byl v průběhu roku 2005 navýšen celkem o 1,8 mld. Kč na 247,4 mld. Kč. Z toho kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) obdržela rozpočtovým opatřením 1,6 mld. Kč z úspory na dluhovou službu kapitoly Státní dluh; k zajištění dalších chybějících prostředků byla vyplacena pouze část zálohy České poště z rozpočtu kapitoly roku 2005 na výplatu důchodů počátkem roku 2006, a to 0,8 mld. Kč z předpokládaných 3,6 mld. Kč. Ke zvýšení rozpočtu na důchody došlo také v kapitolách Ministerstvo vnitra (o 223 mil. Kč) a Ministerstvo spravedlnosti (o 14 mil. Kč), naopak k mírnému snížení rozpočtu došlo v kapitole Ministerstvo obrany (o 31 mil. Kč).

Takto upravený rozpočet byl čerpán na 100 %, když skutečné **výdaje na důchody**^{*)} dosáhly za všechny kapitoly, které je vyplácejí, **247,4 mld. Kč** a byly

*) Údaje o výdajích na důchody jsou uváděny z **hlediska rozpočtu** (finančního zúčtování rozpočtového roku), tzn. ve výdajích je zahrnuta záloha zaslaná České poště na výplatu důchodů z rozpočtu běžného roku, ale příjemce obdrží tento důchod až v roce příštím, naopak v běžném roce příjemce obdrží důchod, ve kterém je zahrnuta záloha České poště z rozpočtu minulého roku

o 7,1 %, tj. o 16,5 mld. Kč vyšší než v předchozím roce (v roce 2004 meziročně vzrostly o 2,2 %, tj. o 5,1 mld. Kč a v roce 2003 o 6,2 %, tj. 12,5 mld. Kč). V celkovém čerpání byla zahrnuta záloha České poště na výplatu důchodů na počátku ledna 2006 ve výši 0,8 mld. Kč (v roce 2004 to bylo 3,3 mld. Kč a 5,0 mld. Kč v roce 2003) a výdaje na důchody do ciziny ve výši téměř 1,4 mld. Kč (1,2 mld. Kč v roce 2004 a 1,1 mld. Kč v roce 2003).

Ve zvýšení výdajů na důchody se **částečně promítl celoroční dopad valorizace důchodů**, kdy procentní výměra důchodů přiznaných před 1.1.2005 vzrostla o 5,4 % a základní výměra důchodů se zvýšila o 90,- Kč z 1 310,- Kč na 1 400,- Kč (nařízení vlády č. 565/2004 Sb.). **Do důchodu odešlo proti očekávání více osob** (počet odchodů do důchodu byl ovlivněn demografickým vývojem a vývojem na trhu práce). Občané také ve značné míře využívali zákonné možnosti **plného souběhu důchodu s pracovním příjmem**. Výrazněji než v předchozích letech rostla výše důchodu – **generační obměna a růst pracovních příjmů vedly k odchodu do důchodu lidí s vyššími příjmy**.

Nejvyšší částka z celkových výdajů na důchody byla poskytnuta na **důchody starobní**, a to téměř **179,7 mld. Kč** (72,6 %, t.j. přibližně stejný podíl jako v minulých letech). V porovnání s rokem 2004 vzrostly tyto důchody o 7,1 % (o 11,8 mld. Kč). Na **důchody invalidní** (plné a částečné) vynaložil státní rozpočet celkem **45,3 mld. Kč** při meziročním růstu o 8,6 % (o 3,6 mld. Kč) a na **důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) **22,4 mld. Kč**, t.j. téměř o 5,0 % (o 1,1 mld. Kč) více než v roce 2004.

Na výplatě dávek důchodového pojištění se největší měrou podílela kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí (241,2 mld. Kč**, t.j. 97,5 % všech vyplacených důchodových dávek). Česká správa sociálního zabezpečení zajišťovala v roce 2005 výplatu téměř 3 308 tis. důchodů (cca o 22,8 tis. více než v roce 2004) pro 2 682 tis. důchodců (cca o 23,2 tis. více). Na starobních důchodech bylo v roce 2005 vyplaceno 175,7 mld. Kč, t.j. o 7,8 % (o 12,6 mld. Kč) více než v roce 2004. Průměrná výše plného starobního důchodu byla v prosinci hodnoceného roku 7 491,- Kč a meziročně se zvýšila o 458,- Kč. Relace průměrného starobního důchodu k průměrné hrubé mzdě se zvýšila o 0,1 procentního bodu na 40,7 %, takže trvalý pokles této relace ze 46,0 % v roce 1989 se zastavil. V roce 2005 bylo zpracováno 234,4 tis. nových žádostí o důchod, z toho 119,9 tis. žádostí o starobní důchod, z nichž bylo 32,5 tis. žádostí o předčasný důchod.

Údaje o příjmech a výdajích systému důchodového pojištění podle kapitol jsou uvedeny v samostatné části.

Výdaje na **ostatní sociální dávky** v oblasti sociálního zabezpečení zahrnují kromě výdajů na dávky nemocenského pojištění^{*)}, které jsou odvozeny z mezd, výdaje na dávku „zvýšení důchodu pro bezmocnost“, výdaje na „zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru“, ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení a další drobné dávky. Schválený rozpočet výdajů na ostatní dávky celkem ve výši 37,1 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 2,2 mld. Kč, na 39,3 mld. Kč, z toho u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí o 2,4 mld. Kč zejména na pokrytí zvýšené potřeby na dávky nemocenského pojištění (zdroje krytí byly nalezeny v rámci kapitoly, a to z úspor na dávkách státní sociální podpory 2,0 mld. Kč a výdajů na pasivní politiku zaměstnanosti 0,4 mld. Kč).

Ve skutečnosti bylo **vynaloženo 38,5 mld. Kč**, t.j. 98,0 % upraveného rozpočtu. Meziroční pokles o 9,5 %, t.j. o 4,0 mld. Kč ovlivnilo mimořádné uvolnění finančních prostředků v roce 2004 v kapitole MPSV v souvislosti s přijatými sociálními kompenzacemi ve vztahu ke změnám DPH - jednorázový příspěvek na dítě ve výši 2 000,- Kč, kterému náležel přídavek v květnu 2004 (jednalo se o dávky sociální podpory v roce 2004 vykázané v ostatních sociálních dávkách) a jednorázový příspěvek důchodci 1 000,- Kč v úhrnné částce 6,6 mld. Kč. Po očištění skutečnosti roku 2004 o tyto mimořádné příspěvky bylo v roce 2005 čerpáno o 7,1 % (o 2,6 mld. Kč) více.

Dávky nemocenského pojištění byly ve sledovaném roce čerpány ve výši **31,8 mld. Kč**, při meziročním růstu o 2,1 mld. Kč, t.j. o 7,1 % (meziroční pokles o 13,7 %, t.j. o 4,7 mld. Kč v roce 2004 ovlivnily zejména změny v jejich výpočtu podle zákona č. 421/2003 Sb. s účinností od 1.1.2004; v roce 2003 meziročně vzrostly o 10,3 %). K meziročnímu navýšení v roce 2005 došlo u všech dávek nemocenského pojištění s výjimkou vyrovnávacího příspěvku v mateřství a těhotenství.

Výdaje na **nemocenské** dosáhly v roce 2005 výše **26,4 mld. Kč** (82,9 % všech dávek nemocenského pojištění) a proti předchozímu roku se zvýšily o 6,3 %, tj. 1,6 mld. Kč. Výši nemocenského a dalších dávek závisících na mzdě ovlivnila dynamika růstu mezd, vč. zvýšení minimální mzdy od 1.1.2005. Při růstu počtu nemocensky pojištěných osob o 0,4 % (na 4 337 tis. pojištěných) se počet prostaných dnů meziročně zvýšil o 0,5 % (na 106,5 mil. dnů), průměrná délka trvání pracovní neschopnosti se snížila z 36,5 dnů na 33,7 dnů, a to zejména vlivem krátkodobé nemoci v důsledku chřipkové epidemie.

^{*)} nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžitá pomoc v mateřství

Peněžitá pomoc v mateřství dosáhla výše **4,6 mld. Kč** (meziroční růst o 11,2 %, t.j. o 0,5 mld. Kč), **podpora při ošetřování člena rodiny 0,8 mld. Kč** (meziroční růst o 12,1 %, t.j. o 0,1 mld. Kč) a **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství 4,5 mil. Kč** (meziroční pokles o 15 %, t.j. o 842 tis. Kč).

Výdaje na dávku „**zvýšení důchodů pro bezmocnost**“, která představuje specifickou dávku určenou pro zdravotně postižené poživatele starobního důchodu, dosáhly **1,7 mld. Kč**, což je o 3,4 % (o 57 mil. Kč) více než v roce 2004.

Výdaje na **zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru** vyplácené ministerstvy obrany, vnitra a spravedlnosti byly čerpány v částce 4 956 mil. Kč při meziročním růstu o 8,4 % (o 382 mil. Kč).

Velmi důležitým kritériem ovlivňujícím výdaje státu v sociální oblasti je **životní minimum**, které je společensky uznanou minimální hranicí příjmu, pod níž nastává stav hmotné nouze (posuzuje příjmovou nedostatečnost pro potřeby sociální ochrany občana a rodiny). Částky životního minima mohou být valorizovány každoročně od 1. ledna podle skutečného vývoje spotřebitelských cen ve stanoveném rozhodném období tak, aby byla zachována jejich reálná hodnota. Při mimořádně vysokém nárůstu spotřebitelských cen alespoň o 10 % je vláda může zvýšit mimo termín pravidelné valorizace, při inflaci nižší než 2 % nemusí vláda částky v pravidelném termínu zvyšovat. K poslední valorizaci životního minima došlo k 1.1.2005 (nařízení vlády č. 664/2004 Sb.), předtím k 1.10.2001 (nařízení vlády č. 333/2001 Sb.). Dalším důležitým opatřením sociální politiky, je zvyšování **minimální mzdy** jako nejnižší ceny práce, jehož smyslem je upřednostňování příjmů z pracovní činnosti před příjmy sociálními. Od 1.1.2005 byla hrubá měsíční minimální mzda zvýšena na 7 185,-Kč, resp. hodinová minimální mzda na 42,50 Kč, ze 6 700,- Kč, resp. z 39,60 Kč, stanovených pro rok 2004.

Životní minimum je kritériem pro poskytování pomoci státu formou dávek zahrnutých v systému státní sociální podpory a dávek sociální péče. Je ale využíváno i v systému hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání, pro stanovení důchodu pro bezmocnost či v praxi soudních a peněžních institucí.

Dávky státní sociální podpory^{*)} představují adresnou pomoc zejména rodinám s dětmi ve stanovených sociálních situacích a jsou poskytovány ze státního rozpočtu podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Od dubna 2004 vykonávají agendu státní sociální podpory, včetně výplaty dávek, úřady práce s výjimkou území hl.m. Praha (dříve územní samosprávy). **Rozpočet**

^{*)} přidavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, příspěvek na dopravu, rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky péčovské péče, porodné, pohřebné a další sociální příspěvky

schválený zákonem ve výši 35,0 mld. Kč se v průběhu roku snížil o 2,0 mld. Kč na 33,0 mld. Kč ve prospěch dávek nemocenského pojištění.

Čerpáno bylo celkem **33,0 mld. Kč**, t.j. 100,3 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 260 mil. Kč (o 0,8 %). Důvodem mírného meziročního zvýšení byly změny podmínek nároku u rodičovského příspěvku (zvýšení měsíčního příspěvku z 2 252,- Kč na 3 573,-Kč od května 2004 a zrušení podmínky omezené výdělečné činnosti), zvýšení počtu narozených dětí, zvýšení počtu dětí v pěstounské péči a i zrušení příspěvku na dopravu od července téhož roku (nahrazeno tzv. žákovským jízdným vypláceným podle nového určení daní v roce 2005 prostřednictvím krajů).

Přehled výdajů na jednotlivé dávky a porovnání s výdaji roku 2004 je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 24

v mil. Kč				
DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004	Rozdíl
Dávky státní sociální podpory celkem	32 786	33 046	100,8	260
z toho:				
- přírůstek na dítě	11 805	11 215	95,0	-590
- sociální příplatek	5 281	4 803	90,9	-478
- příspěvek na bydlení	2 559	2 474	96,7	-85
- příspěvek na dopravu*)	861	0	0,0	-861
- rodičovský příspěvek	10 439	12 644	121,1	2 205
- zaopatřovací příspěvek	4	0	0,0	-4
- dávky pěstounské péče	427	471	110,3	44
- porodné	831	896	107,8	65
- pohřebné	525	533	101,5	8

*) zrušen k 1.7.2004

Při posuzování nároků na dávky státní sociální podpory se netestuje majetek, ale pouze příjmy občanů, a to u dávek: přírůstek na dítě, sociální příplatek a příspěvek na bydlení. Bez ohledu na příjem jsou poskytovány rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky pěstounské péče, porodné a pohřebné.

Pro rodiny s dětmi byly nejvýznamnějšími dávkami státní sociální podpory závislými na příjmu přírůstek na děti a sociální příplatek, jejich úhrnná výše dosáhla v hodnoceném období 48,5 % celkově vyplacených dávek (meziroční snížení o 3,6 procentního bodu). I když se od 1.1.2005 zvýšilo životní minimum, růst nominálních příjmů rodin s nezaopatřenými dětmi měl vliv na snížení obou výše uvedených dávek.

Na **přídavek na dítě** (opakovaná adresná dávka, která pomáhá krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí) bylo vynaloženo **11,2 mld. Kč**, t.j. proti roku 2004 o 5,0 % (o 590 mil. Kč) méně. Ve srovnání s rokem 2004 se počet příjemců této dávky snížil průměrně o 88,5 tisíc měsíčně, t.j. o 4,7 %.

K meziročnímu poklesu došlo i u výdajů na **sociální příplatek** (dávka pro rodiny s nízkými příjmy na krytí nákladů spojených se zabezpečováním potřeb jejich dětí), a to o 9,1 % (o 478 mil. Kč), když bylo vydáno téměř **4,8 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem 2004 počet příjemců této dávky klesl průměrně o 40,7 tisíc měsíčně, t.j. o 11,0 %.

Příspěvek na bydlení (dávka přispívající na krytí nákladů na bydlení rodinám či jednotlivcům s nízkými příjmy) byl v roce 2005 poskytnut v částce téměř **2,5 mld. Kč** a rovněž zaznamenal meziroční pokles (o 3,3 %, t.j. o 85 mil. Kč). Proti předchozímu roku se snížil počet příjemců průměrně o 47,9 tisíc měsíčně, t.j. o 15,5 %.

Z dávek, které nejsou poskytovány v závislosti na příjmu žadatelů, představovaly výdaje na **rodičovský příspěvek**, který je určen rodiči pečujícímu celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně o dítě do 4 let věku nebo do 7 let, je-li dítě dlouhodobě zdravotně postižené, největší objem (téměř 38,3 % všech dávek státní sociální podpory), když dosáhly výše **12,6 mld. Kč** při meziročním růstu o 21,1 % (o 2,2 mld. Kč). Toto navýšení souvisí mj. s již zmíněným zvýšením rodičovského příspěvku o 1 021,- Kč měsíčně od května předchozího roku a s růstem příjemců ve srovnání s rokem 2004 průměrně o 15,4 tisíc měsíčně, t.j. o 6,0 %.

Výdaje na **dávky péstounské péče** (příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna, příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení motorového vozidla) činily **471 mil. Kč** při meziročním růstu o 10,3 % (téměř o 44 mil. Kč). Ve srovnání s rokem 2004 se zvýšil počet příjemců těchto dávek průměrně o 1,2 tisíc dětí měsíčně, t.j. o 9,8 %.

Výdaje na **zaopatřovací příspěvek**, který je určen pro rodiny vojáků základní nebo náhradní vojenské služby, civilní služby nebo vojenského cvičení, byly vyplaceny pouze ve výši **167 tis. Kč**, když v roce 2004 dosáhly 3,5 mil. Kč (důvodem prudkého snížení výdajů je profesionalizace armády).

Výdaje na **porodné** (dávka, kterou stát jednorázově přispívá matce na náklady související s narozením dítěte) činily **896 mil. Kč** a meziročně vzrostly o 7,8 % (o 65 mil. Kč). Ve srovnání s rokem 2004 stoupl počet příjemců této dávky průměrně o 0,5 tisíc měsíčně, t.j. o 6,3%.

Výdaje na **pohřebné** (jednorázová dávka, kterou stát přispívá na náklady spojené s vypravením pohřbu) činily téměř **534 mil. Kč** při meziročním navýšení o 1,7 %, t.j. o 9 mil. Kč, důvodem je vyšší počet zemřelých osob v roce 2005 než v roce 2004 průměrně o 0,1 tisíc měsíčně, t.j. o 1,1 %.

Na nově zavedený **příspěvek pro děti na péči o dítě v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc** byly od jeho zavedení v říjnu 2002 vyplaceny necelé **2 mil. Kč**.

Dávky sociální péče zahrnující jednak dávky vyplácené z titulu sociální potřeby občanům, jejichž příjmy nedosahují částek životního minima, a dávky pro zdravotně postižené občany, které slouží především k odstranění, zmírnění nebo překonání následků postižení jsou **vypláceny obcemi**. V roce 2005 byly **rozpočtovány** v příloze č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005 **ve výši 13,3 mld. Kč** v kapitole **Všeobecná pokladní správa** jako finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích (obcím byly ze státního rozpočtu poskytovány prostřednictvím krajů). Vzhledem k podhodnocení schváleného rozpočtu byl v průběhu roku **rozpočet zvýšen** o 1,6 mld. Kč **na 14,9 mld. Kč**. Čerpáno bylo **14,2 mld. Kč**, t.j. 95,4 % upraveného rozpočtu (nevyčerpané prostředky 681 mil. Kč budou vráceny při finančním vypořádání vztahů se státním rozpočtem 2005) při meziročním poklesu o 0,8 % (o 119 mil. Kč). Snížení proti předchozímu roku ovlivnil pokles dávek podmíněných sociální potřebností (téměř o 522 mil. Kč), což bylo způsobeno jednak poklesem míry nezaměstnanosti, jednak růstem peněžních příjmů, zejména mezd a některých sociálních dávek plynoucích z ostatních subsystémů sociálního zabezpečení. Dalším faktorem byl větší důraz sociálních pracovníků kladený na aktivní hledání zaměstnání a povinností přijetí pracovního místa jednotlivých klientů sociální péče.

Výdaje na státní politiku zaměstnanosti v širším pojetí^{*)} byly pro rok 2005 **rozpočtovány ve výši 16,9 mld. Kč**, rozpočtovými opatřeními **sníženy na 16,5 mld. Kč** a ve skutečnosti **čerpány v objemu 14,5 mld. Kč**, t.j. na 85,8 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 2,6 % (o 362 mil. Kč).

Státní politiku zaměstnanosti zabezpečuje **především kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)**, a to zejména prostřednictvím úřadů práce. V roce 2005 bylo touto kapitolou **vynaloženo celkem 12,1 mld. Kč**, t.j. o 3,0 % (o 352 mil.

^{*)} tj. aktivní a pasivní politika zaměstnanosti, příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace, příspěvky zaměstnavatelů zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností a ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Kč více než v roce předcházejícím. Z celkové částky bylo **58,2 % (7,0 mld. Kč) použito na pasivní a 34,5 % (4,2 mld. Kč) na aktivní část politiky zaměstnanosti**. Ve výdajích státního rozpočtu souvisejících s politikou zaměstnanosti jsou rovněž sledovány dotace sociálního charakteru vyplacené zaměstnavatelům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo dopravy (příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace)**.

Strukturu těchto výdajů a srovnání s předchozím rokem ukazuje tabulka:

Tabulka č. 25

v mil. Kč

STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004	Rozdíl
Výdaje na státní politiku zaměstnanosti celkem	14 131	14 493	102,6	362
1. Výdaje na státní politiku zaměstnanosti - kapitola MPSV	11 750	12 102	103,0	352
z toho:				
a) pasivní politika zaměstnanosti	7 030	7 047	100,2	17
b) aktivní politika zaměstnanosti	3 938	4 172	105,9	234
z toho: investiční pobídky	859	793	92,3	-66
vlastní aktivní politika zaměstnanosti	3 079	3 034	98,5	-45
z toho: rekvalifikace	481	408	84,8	-73
veřejně prospěšné práce	833	839	100,7	6
účelná pracovní místa	1 031	1 184	114,8	153
podpora zaměstnanosti občanů se ZPS	251	310	123,5	59
odborná praxe absolventů	418	145	34,7	-273
c) ochrana zaměst. při platební nesch. zaměstnavatelů	133	147	110,5	14
d) zaměstnávání zdravotně postižených občanů	649	737	113,6	88
2. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace - kapitoly MPO a MD	2 381	2 391	100,4	10

Výdaje na *pasivní politiku zaměstnanosti* (podpora v nezaměstnanosti) byly pro rok 2005 **rozpočtovány** ve výši **7,5 mld. Kč**. V průběhu roku byl schválený **rozpočet snížen na 7,0 mld. Kč** ve prospěch dávek nemocenského pojištění a příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím občany se zdravotním postižením.

Upravený rozpočet byl **čerpán** ve výši necelých **7,1 mld. Kč**, t.j. na 100,7 %, při meziročním růstu pouze o 0,2 % (o 17 mil. Kč). Do čerpání byly zapojeny prostředky převedené z rezervního fondu kapitoly MPSV v objemu 127 mil. Kč. Koncem roku byla do rezervního fondu převedena částka 64 mil. Kč.

Se zvyšováním ekonomické výkonnosti v základních odvětvích české ekonomiky **pokračoval růst zaměstnanosti a pokles nezaměstnanosti** – mírně se zmenšila nerovnováha mezi vyšší nabídkou a nižší poptávkou na trhu práce. Míra nezaměstnanosti po celý rok 2005 meziměsíčně i meziročně klesala s výjimkou měsíce ledna a prosince, kdy byl zaznamenán nárůst. **Průměrná míra nezaměstnanosti 9,0 %** byla o 0,2 procentního bodu nižší než v roce 2004; **koncová**

míra nezaměstnanosti (k 31.12.2005) dosáhla **8,9 %** a byla o 0,6 procentního bodu nižší než ke stejnému datu předchozího roku. Z regionálního pohledu nejnižší koncová míra nezaměstnanosti byla v okresech Praha-východ (2,5 %), Praha- západ (2,6 %) Praha (3,2 %) a Mladá Boleslav (3,8 %). Koncovou míru nezaměstnanosti vyšší než republikový průměr vykazalo 30 okresů, nejvyšší byla v okresech Most (21,2 %), Karviná (18,6 %), Jeseník (16,9 %) a Teplice (16,8 %). **Průměrně bylo měsíčně evidováno na úřadech práce 514,3 tis. uchazečů** o zaměstnání, t.j. o 23,1 tis. uchazečů méně než v roce 2004. **Průměrný měsíční počet uchazečů pobírajících podporu v nezaměstnanosti činil 138,7 tis. osob** (t.j. 31,5 % uchazečů o zaměstnání), což představuje snížení proti roku 2004 o 18,0 %, t.j. o 30,4 tis. osob. **Průměrná výše podpory v nezaměstnanosti činila 4 215,- Kč měsíčně**, t.j. o 653,-Kč více než v roce 2004. Zvýšením životního minima pro jednotlivého občana od 1.1.2005 se zvýšila i horní hranice hmotného zabezpečení na 10 250,- Kč, resp. na 12 040,- Kč po dobu rekvalifikace.

Celkové výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti a výši průměrné podpory v nezaměstnanosti ovlivnily kromě zvýšení životního minima a růstu mezd i některé skutečnosti související s účinností zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, např. zpřísnění podmínky na vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti u absolventů nezahrnutím doby studia do náhradní doby zaměstnání od října 2004, změna procentní výše podpory v nezaměstnanosti (ze 40 % na 45 % od 4. měsíce po zbývajících část podpůrčí doby), prodloužení délky podpůrčí doby poskytování podpory v nezaměstnanosti u uchazečů starších 50 let a neprodloužení podpůrčí doby o dobu pracovní neschopnosti.

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) se v roce 2005 zaměřila na podporu zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků potenciálním zaměstnavatelům i uchazečům o zaměstnání, na udržení a zvýšení zaměstnanosti ohrožených skupin zaměstnanců a specifických skupin obyvatel, na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání a tím i na snížení sociálního napětí v regionech s nejvyšší mírou nezaměstnanosti.

Schválený rozpočet vyčlenil pro tyto účely 5,8 mld. Kč a v průběhu roku byl **posílen o 200 mil. Kč** na investiční pobídky. **Ve skutečnosti dosáhly výdaje** na aktivní politiku zaměstnanosti celkem **4,2 mld. Kč** (bez převodu do rezervního fondu v celkové výši 2,2 mld. Kč) a zůstaly tak pod úrovní upraveného rozpočtu o 30,8 %, při meziročním růstu o 5,9 % (o 0,2 mld. Kč). Schválený rozpočet APZ obsahoval i výdaje na společné programy ČR a EU (téměř 2,0 mld. Kč, čerpáno bylo pouze 161 mil. Kč).

Na **vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti**, které zabezpečují úřady práce, bylo vyplaceno celkem **3 035 mil. Kč**, tj. o 1,4 % (více než o 44 mil. Kč) méně než v předchozím roce.

Výdaje na **rekvalifikace** dosáhly **408 mil. Kč**, t.j. o 15,2 % (o 73 mil. Kč) méně než v roce předchozím. Úřady práce organizují rekvalifikace v případech, kdy struktura poptávky trhu práce neodpovídá struktuře nabídky a případná rekvalifikace umožňuje nové nebo další uplatnění ve vhodném zaměstnání. V roce 2005 nastoupilo na rekvalifikaci 41,3 tis. osob, t.j. o 13,1 tis. osob méně než v roce předchozím.

Výdaje na **veřejně prospěšné práce** byly čerpány v částce **839 mil. Kč**, t.j. pouze o 0,7 % (o 6 mil. Kč) více než v roce 2004. Jedná se o nové pracovní příležitosti vytvořené především pro obtížně umísitelné a dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání evidované na úřadech práce. V roce 2005 bylo vytvořeno 15,6 tis. pracovních míst, na nichž bylo umístěno 16,8 tis. uchazečů o zaměstnání.

Na společensky **účelná pracovní místa** bylo vynaloženo **1 184 mil. Kč**, proti roku 2004 se tyto výdaje zvýšily o 14,8 % (o 153 mil. Kč). Většina prostředků byla poskytnuta na zřízení společensky účelných pracovních míst u zaměstnavatelů, kteří obdrželi příspěvky ve výši 356 mil. Kč na zvýšení počtu pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní umístění; na zřízení společensky účelných pracovních míst pro samostatnou výdělečnou činnost bylo uchazečům o zaměstnání poskytnuto přes 102 mil. Kč; výdaje vyhrazené pro konkrétního uchazeče pak činily 726 mil. Kč. Celkem bylo zřízeno 24,1 tis. míst, což je o 1,4 tis. méně než v roce 2004.

Výdaje na finanční příspěvek zaměstnavateli, který vytvoří místo pro odbornou **praxi absolventů středních a vysokých škol nebo pro získání kvalifikace mladistvého evidovaného úřadem práce**, dosáhly **145 mil. Kč**, t.j. o 65,3 % (o 273 mil. Kč) méně než v roce předchozím. Zákon č. 345/2004 Sb., o zaměstnanosti, odborné praxe již neupravuje, tzn. že nedochází k tvorbě nových pracovních míst (uvedené výdaje vyplývají z dohod uzavřených před účinností tohoto zákona).

Výdaje spojené se **zaměstnáváním občanů se zdravotním postižením** v roce 2005 dosáhly **310 mil. Kč**, meziročně se zvýšily o 23,5 % (o 59 mil. Kč). Jedná se o příspěvky na vytvoření a provoz chráněných dílen a chráněných pracovišť, tzn. míst, kde pracuje více než 60 % osob se zdravotním postižením a příspěvky na rehabilitaci těchto osob.

Na základě ustanovení § 120 zákona o zaměstnanosti bylo schváleno **12 regionálních cílených programů** k řešení zaměstnanosti, jejichž předkladateli

byly úřady práce. Prostřednictvím těchto programů bylo **podpořeno 1 015 pracovních míst** a vydáno 50 mil. Kč. **Počet nově vzniklých pracovních míst vytvořených v rámci APZ dosáhl 41 tis.**

Mimo rámec APZ zabezpečované úřady práce, realizuje kapitola MPSV **tři druhy podpor zaměstnanosti** ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest (Investiční pobídky v gesci MPSV – podpora tvorby nových pracovních míst, podpora rekvalifikace a školení zaměstnanců; Rámcový program pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb, Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností).

Součástí celkových výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti jsou i výdaje na **investiční pobídky**. Jejich poskytování se řídí zákonem č. 72/2000 Sb., o investičních podmínkách, ve znění pozdějších předpisů, i výše uvedenými programy (Rámcový program pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb, Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností). Touto formou bylo v roce 2005 kapitolou MPSV poskytnuto na podporu zřízení nových pracovních míst a na úhradu nákladů na rekvalifikace a školení zaměstnanců celkem **793 mil. Kč** (bez výdajů úřadů práce v částce téměř 184 mil. Kč), t.j. o 66 mil. Kč (o 7,7 %) méně než v minulém roce. Z celku (978 mil. Kč) na tvorbu nových pracovních míst bylo vynaloženo 588 mil. Kč, na školení a rekvalifikace 389 mil. Kč.

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o **ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele** (insolvence), vynakládají úřady práce prostředky na náhradu mezd, odvod daně za zaměstnance, odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu. V roce 2005 bylo pro tento účel **vyplaceno 147,5 mil. Kč**, t.j. 60,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 10,5 % (o 14 mil. Kč), do rezervního fondu bylo převedeno téměř 95 mil. Kč. Počet vyřízených žádostí vzrostl na 5 957 (o 33 více) v porovnání s předchozím rokem. Na jednu vyřízenou žádost bylo v roce 2005 přiznáno v průměru 24 762,- Kč, zatímco v roce 2004 to bylo 22 533 Kč, což znamená zvýšení nároku o 9,9 %.

Kromě výdajů v rámci aktivní politiky zaměstnanosti jsou ze státního rozpočtu poskytovány další prostředky **na podporu zaměstnávání zdravotně postižených občanů**. Jedná se o příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností vyplácený od 1.1.2005 podle zákona č. 435/2004 Sb. (podle přechodných ustanovení tohoto zákona se výplata do konce roku 2004 řídila předchozí právní úpravou, t.j. příslušným ustanovením zákona

č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti). Formou příspěvků bylo v roce 2005 vynaloženo na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících se zaměstnáváním těchto občanů **737 mil. Kč**, což je o 13,6 % (o 88 mil. Kč) více než v roce 2004. Příspěvek byl vyplácen 75 úřady práce, nejvyšší částky poskytly úřady práce v Praze (přes 68 mil. Kč), Brně-město (52 mil. Kč), Českých Budějovicích (47 mil. Kč), Písku (51 mil. Kč) a Plzni-město (43 mil. Kč). Nejvyšší objem příspěvků je poskytován v místech s větší koncentrací firem zaměstnávajících vysoké procento občanů se zdravotním postižením.

Pro úplnost uvádíme i výdaje na podporu **zaměstnávání občanů se zdravotním postižením**, které byly ze státního rozpočtu poskytnuty zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % zdravotně postižených jako **dotace na obnovu, rekonstrukce, pořízení nebo technické zhodnocení majetku**, v celkové výši přes **80 mil. Kč**.

Jak již bylo uvedeno, byly v roce 2005 v rámci státní politiky zaměstnanosti sledovány výdaje na **výplatu sociálních příspěvků zaměstnancům v souvislosti s restrukturalizací některých odvětví** a dotace sociálního charakteru, zaměstnavatelům, na které je nárok podle zvláštních zákonů nebo jiných právních předpisů. Mimo již zmíněného příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím většinu zaměstnanců se změněnou pracovní schopností byly tyto výdaje **ve státním rozpočtu zahrnuty v celkové výši téměř 2,7 mld. Kč**, v průběhu roku **sníženy o 182 mil. Kč** a **skutečně čerpány** v částce **2,4 mld. Kč**, t.j. na 96,9 %, při meziročním růstu o 0,5 % (téměř o 11 mil. Kč). Z celku poskytla **1,8 mld. Kč kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu**, z toho na **některé sociálně zdravotní dávky horníkům související s útlumem hornictví 1,7 mld. Kč** (financování zvláštního příspěvku horníkům, deputátního uhlí a dříví a náhrad mezd za ztrátu výdělku); dávky byly vyplaceny 5 organizacím, nejvíce s.p. DIAMO, Stráž pod Ralskem (1,5 mld. Kč). Dále byly vyplaceny zaměstnancům 4 organizací příspěvky k řešení sociálních důsledků restrukturalizace a útlumu hnědouhelného hornictví v částce 29 mil. Kč. V rámci doprovodného sociálního programu restrukturalizace českého ocelářského průmyslu poskytla kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu dalších 102 mil. Kč. V kapitole **Ministerstvo dopravy** bylo čerpáno **620 mil. Kč v rámci Doprovodného sociálního programu ČD**, které s.o. České dráhy použila na výplatu příspěvků k řešení důsledků transformace ČD u zaměstnanců uvolňovaných po 1.1.2003 (s.o. Správa železniční dopravní cesty nevnášela žádné požadavky).

V souboru ostatních náhrad placených obyvatelstvu, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly v roce 2005 sledovány výdaje na **jednorázová odškodnění** vyplacené Českou správou sociálního zabezpečení:

- podle zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky **příslušníkům čs. zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, bylo vyplaceno 508 tis. Kč** (v roce 2004 to bylo 1 078 tis. Kč a 3 368 tis. Kč v roce 2003) 5-ti odškodněným osobám
- podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky **účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů, bylo vyplaceno 3 616 tis. Kč** na celkem 57 žádostí (v roce 2004 to bylo 15 526 tis. Kč a 47 869 tis. Kč v roce 2003).
- podle zákona č. 172/2002 Sb., o **odškodnění osob odvezených do SSSR** nebo do táborů, které SSSR zřídil v jiných státech, **bylo vyplaceno 1 416 tis. Kč** na 4 případy.
- podle zákona č. 217/1994 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým **obětem nacistické perzekuce**, bylo vyplaceno 299 tis. Kč šesti osobám.

Výdaje na jednorázová odškodnění jsou vypláceny ve stále nižším objemu, neboť žádosti jsou již v převážné míře vyřízeny.

Kromě výše uvedených jednorázových odškodnění vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. **příplatek k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální**. V roce 2005 bylo čerpáno téměř **168 mil. Kč** celkem 8 203 odškodněným osobám.

V roce 2005 probíhaly přípravné práce nutné pro výplaty ocenění podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945. Bylo podáno 36 193 žádostí, výplata bude realizována v roce 2006.

Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu představovaly 5,8 % celkových výdajů **rozpočtovaných** v položce "neinvestiční transfery obyvatelstvu" v roce 2005 (**18,5 mld. Kč**); v průběhu roku byl rozpočet **navýšen** téměř **o 1,6 mld. Kč**, ve

skutečnosti bylo **čerpano 20,1 mld. Kč**. Jednalo se z 98,1 % o výdaje z kapitoly Všeobecná pokladní správa na státní příspěvky na podporu stavebního spoření (16,1 mld. Kč) a na příspěvky na penzijní připojištění (3,6 mld. Kč). Tyto výdaje jsou komentovány v příslušné části této zprávy.

2.2. Neinvestiční dotace a půjčené prostředky podnikatelským subjektům

Přehled rozpočtu, jeho změn a čerpání neinvestičních dotací a půjčených prostředků podnikatelským subjektům je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 26

Neinvestiční dotace a půjčky podnikatelským subjektům	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční dotace celkem	49 194	22 295	22 713	23 305	102,6	47,4
z toho:						
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 624	1 663	2 693	2 633	97,8	162,1
Ministerstvo průmyslu a obchodu	7 050	7 653	7 821	7 187	91,9	101,9
Ministerstvo dopravy	6 374	3 243	3 841	3 805	99,1	59,7
Ministerstvo zemědělství	8 493	4 024	3 669	2 413	65,8	28,4
Všeobecná pokladní správa	24 364	4 509	3 321	5 948	179,1	24,4
Neinvestiční půjčky celkem	1 269	2 633	1 823	23	1,3	1,8
z toho:						
Ministerstvo práce a sociálních věcí	869	833	1	1	100,0	0,1
Všeobecná pokladní správa	387	1 800	1 800	0	0,0	0,0

Rozpočet na rok 2005, schválený zákonem 675/2004 Sb., předpokládal proti rozpočtu roku 2004 meziroční snížení dotací podnikatelským subjektům o 42,9 mld. Kč, t.j. o 65,8 %, resp. proti skutečnosti roku 2004 o 26,9 mld. Kč, t.j. o 54,7 %. V porovnání s rokem 2004 došlo k poklesu těchto dotací zejména z důvodu, že **úhrada ztráty České konsolidační agentury byla od roku 2005 řešena mimo státní rozpočet** (v roce 2004 na ni bylo ze státního rozpočtu uhrazeno 18,2 mld. Kč). Dalším významným důvodem značného snížení objemu neinvestičních dotací podnikatelským subjektům oproti roku 2004 byla skutečnost, že **užití Evropského agrárního orientačního a záručního fondu (EAGGF) bylo v roce 2005 součástí kapitoly Ministerstva zemědělství jako dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** v rozpočtované výši 25,2 mld. Kč (nikoli tedy jako dotace podnikatelským subjektům).

V průběhu roku 2005 byl schválený rozpočet rozpočtovými opatřeními upraven pouze mírně - z 22,3 mld. Kč na 22,7 mld. Kč, přičemž úpravy protichůdnými směry se dotkly všech kapitol. Skutečné **čerpání činilo 23,3 mld. Kč**, t.j. 102,6 % upraveného rozpočtu a proti roku 2004 bylo nižší o 25,9 mld. Kč, t.j. o 52,6 %. Celkový podíl dotací podnikatelským subjektům na běžných výdajích státního

rozpočtu se snížil z 6,2 % v roce 2004 na 2,8 % v roce 2005 (vliv výše uvedených metodických změn, t.j. změny způsobu financování ztráty ČKA a zemědělských dotací).

Převážnou většinu (94,3 %) celkových neinvestičních dotací podnikatelským subjektům poskytly kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo práce a sociálních věcí a kapitola Všeobecná pokladní správa.

Rozpočet neinvestičních dotací podnikatelským subjektům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** na rok 2005 ve výši 7,7 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o necelých 0,2 mld. Kč. Ve skutečnosti bylo **poskytnuto 7,2 mld. Kč** (91,9 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 126 mil. Kč (o 1,9 %).

Tabulka č. 27

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	v mil. Kč					
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
	1	schválený 2	po změnách 3	4	4:3	4:1
Neinvestiční dotace a půjčky podnikatelským subjektům celkem	7 063	7 653	7 823	7 189	91,9	101,8
v tom:						
Útlum hornictví	3 847	3 190	3 383	3 412	100,9	88,7
Programy zateplování a úspor energie	21	30	14	11	78,6	52,4
Správa skládek pro s. p. DIAMO	15	14	14	14	100,0	93,3
Dotace a půjčky na výzkum a vývoj	1 427	1 847	1 712	1 691	98,8	118,5
Dotace na podporu podnikání celkem	1 139	650	649	646	99,5	56,7
Doprovodný sociální program restrukturalizace českého ocelářského průmyslu	167	160	150	102	68,0	61,1
Rámcové programy - strategické služby a technologická centra	325	600	600	600	100,0	184,6
Program PHARE 2003		51	0	0		
Operační program průmysl a podnikání (OPPP) související s ERDF	46	1 052	1 167	636	54,5	1 382,6
Operační program lidských zdrojů (OPRLZ) související s ESF		60	57	0	0,0	
Ekologická dotace	70		76	76	100,0	108,6
Energetické liniové stavby (úvěr z EIB, dotace poskytovány prostřednictvím ČMZRB)	1					
Nedostatečná splavnost Labe - České loděnice, a. s.	5					

Útlum hornictví

Neinvestiční dotace na útlum hornictví byla v roce 2005 poskytnuta **v celkové výši 3,4 mld. Kč**, t.j. 100,8 % upraveného rozpočtu. Z této částky představovala **dotace na technický útlum 1,8 mld. Kč a na mandatorní sociálně zdravotní náklady 1,6 mld. Kč**. Usnesením vlády č. 1128 ze dne 12. listopadu 2003 byl schválen program dokončení restrukturalizace uhelného hornictví a schválena aktualizace postupu zahlazování následků hornické činnosti (dále jen ZNHČ). V souladu s tímto usnesením došlo ke změně systému financování procesu ZNHČ; finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou od roku 2005 poskytovány pouze dvěma státním podnikům, a to s.p. DIAMO se sídlem ve Stráži pod Ralskem (1 392 mil. Kč) a s.p. Palivový kombinát Ústí se sídlem v Ústí nad Labem (351 mil. Kč). Státní podnik DIAMO použil dotaci na technickou likvidaci a zahlazování následků hornické činnosti, tzn. na provoz čistíren důlních vod, na provoz chemické úpravy, na rekultivace odkališť, na likvidace hlavních důlních děl a na likvidace vrtů po

chemické těžbě, na čerpání a dekontaminaci důlních vod, na provoz stanic likvidace kyselých roztoků. Palivový kombinát Ústí použil dotaci na sanační a rekultivační práce v lokalitě Chabařovice a lomu Ležáky. Dále na zajištění a čerpání důlních vod a rekultivaci Dolu Kohinoor, na likvidaci důlních děl v lokalitě Kladenských dolů a v lokalitě Východočeských uhelných dolů.

Mandatorní sociálně zdravotní výdaje byly poskytovány podle zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků, který upravuje financování výplat vybraných sociálně zdravotních dávek horníkům ze státního rozpočtu, na které vznikl nárok do 31. 12. 1992, tzn. financování zvláštního příspěvku horníkům, deputátního dříví a uhlí a náhrad za ztrátu výdělku. V hornictví byla ve smyslu výše uvedeného zákona poskytnuta dotace na obligatorní sociálně zdravotní náklady ve výši **1,6 mld. Kč**. Příspěvky **podle nařízení vlády č. 287/2001 Sb.,** ve znění nařízení vlády č. 397/2004 Sb., o příspěvku souvisejícím s restrukturalizací a útlumem hnědouhelného hornictví, byly poskytovány zaměstnanci hornické společnosti, jehož pracovní poměr skončil v období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2004 z důvodu restrukturalizace. Oprávněné osobě byl poskytován za stanovených podmínek ve výši 5 280 Kč po dobu maximálně 36 měsíců. To znamená, že tento příspěvek může být vyplácen pouze do konce roku 2007, a to pro pracovníky, u kterých nárok vznikl k 31.12.2004. V roce 2005 byly vyplaceny finanční prostředky dle nařízení vlády č. 287/2001 Sb. čtyřem hornickým organizacím v celkové výši **29 mil. Kč**.

Dotace a půjčky na výzkum a vývoj

Na zabezpečení realizace vyhlášených programů na podporu průmyslového výzkumu a vývoje v roce 2005 byly v resortu MPO rozpočtovány prostředky v rámci schváleného rozpočtu ve výši 1,8 mld. Kč. V průběhu roku 2005 byl rozpočet snížen o 2,0 mil. Kč, skutečné čerpání dosáhlo **1,8 mld. Kč**, tj. 98,5 % upraveného rozpočtu. Z této částky činily půjčky podnikatelským subjektům necelé 2 mil. Kč. Z nečerpaných prostředků bylo 26 mil. Kč převedeno do rezervního fondu.

Dotace na podporu podnikání celkem – národní programy

Schválený rozpočet na národní programy podpory malého a středního podnikání činil 650 mil. Kč, ve skutečnosti bylo vyčerpano **646 mil. Kč**, při meziročním poklesu o 43,3 %. Finanční prostředky byly využívány zejména **na realizaci plošných programů podpory malého a středního podnikání prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB)**. Podpory z těchto programů zvýhodnily malým a středním podnikům přístup ke kapitálu na realizaci jejich podnikatelských záměrů, napomohly vstupu do podnikání začínajícím podnikatelům,

zvýšení konkurenceschopnosti tohoto sektoru a vytváření nových pracovních míst v regionech se zvýšenou nezaměstnaností. Cílem projektu Hospodářské komory ČR „Informační místa pro podnikatele“ je vytvořit centrálně řízenou, jasně definovanou síť informačních míst v rámci regionální a oborové struktury Hospodářské komory ČR, která bude schopna poskytovat aktuální a žádané informace pro malé a střední podnikatele přímo nebo po definování dotazu odkazem na specializovanou firmu či příslušnou instituci. Usnesením vlády ČR č. 1159/2004 o programech podpory malého a středního podnikání na roky 2005 až 2006 byl s účinností od 1.1.2005 vyhlášen nový program Aliance, Poradenství a Design, jejichž cílem bylo přispět ke zvyšování konkurenční schopnosti výrobců a ke zlepšení pracovního a životního prostředí.

Operační program Průmysl a podnikání

Rozpočet po změnách na tento program činil 1 167 mil. Kč, ve skutečnosti byly vyčerpány prostředky ve výši 636 mil. Kč (na 54,5 %) a nevyčerpaná částka 531 mil. Kč byla převedena do rezervního fondu a bude na stejný účel čerpána v následujících letech. Prostředky byly čerpány především na zvýhodněné úvěry programu Kredit a Start a na dotační programy Marketing a Rozvoj. Program Kredit byl určen pro podnikatele s „kratší historií“ a bylo na něj čerpáno 517 mil. Kč. Program Start byl určen pro začínající podnikatele „bez historie“, vyčerpáno bylo 118 mil. Kč. Program Marketing napomáhal exportní expanzi malých a středních podniků prostřednictvím propagačních aktivit a prostředky na program Rozvoj byly čerpány jako neinvestiční náklady především investičně zaměřených projektů.

Rámcové programy - strategické služby a technologická centra

Systém investičních pobídek v České republice podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, byl až do roku 2001 určen pouze pro obory zpracovatelského průmyslu. S ohledem na celosvětový trend schválila vláda v roce 2002 Rámcový program pro podporu strategických služeb a Rámcový program pro podporu vzniku a rozšíření technologických center, které určují podmínky pro poskytování podpory, tedy dotace na podnikatelskou činnost a dotace na školení a rekvalifikaci zaměstnanců. Na realizaci Rámcových programů byla v rozpočtu na rok 2005 **vyčleněna částka 600 mil. Kč, která byla plně vyčerpána**. Požadavky 36 společností na dotace na podnikatelskou činnost převýšily rozpočet o 120 mil. Kč, což bylo řešeno poskytnutím této částky v roce 2006.

Doprovodný sociální program restrukturalizace českého ocelářského průmyslu

K řešení sociálně zaměstnaneckých důsledků restrukturalizace českého ocelářského průmyslu byl v roce 2000 vládou přijat Komplexní projekt doprovodného sociálního programu pro řešení restrukturalizace ocelářského průmyslu (usnesení vlády č. 809 ze dne 23. srpna 2000). **Program pomáhá řešit**, prostřednictvím nařízení vlády č. 310/2000 Sb. (a jej nahrazujících nařízení č. 181/2002 Sb., č. 47/2003 Sb., č. 50/2004 Sb. a nařízení vlády č. 335/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 181/2002 Sb., o příspěvku souvisejícím s restrukturalizací ocelářského průmyslu, ve znění pozdějších předpisů), **sociální problémy uvolňovaných pracovníků**. Restrukturalizace českého ocelářského průmyslu bude ukončena k 31. 12. 2006, avšak příspěvky vyplácené pro uvolňované zaměstnance hutních společností budou dle příslušných nařízení vlády vypláceny ještě po dobu dalších 10 měsíců v roce 2007. Na realizaci programu byly ve schváleném rozpočtu pro rok 2005 vyčleněny prostředky ve výši 160 mil. Kč, rozpočet po změnách činil 150 mil. Kč. **Prostředky byly čerpány v částce 102 mil. Kč**, částka 48 mil. Kč byla v závěru roku 2005 převedena do rezervního fondu MPO a bude využita v roce 2006 ke stejnému účelu.

Rozpočtovaný objem neinvestičních dotací podnikatelským subjektům na rok 2005 v kapitole **Ministerstvo dopravy** ve výši 3,2 mld. Kč byl v průběhu roku upraven na částku 3,8 mld. Kč. Upravený rozpočet byl čerpán ve výši **3,8 mld. Kč**, t.j. na 99,1 %. Proti roku 2004 došlo k poklesu výdajů o 2,6 mld. Kč, t.j. o 40,3 % (vlivem nižšího příspěvku na ztrátu dopravy), jak je patrné z následující tabulky.

Tabulka č.28

					v mil. Kč	
MINISTERSTVO DOPRAVY	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
		1	2	3	4	4:3
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	6 374	3 243	3 840	3 805	99,1	59,7
z toho:						
Příspěvek na ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní drážní dopravy	4 908	2 119	2 619	2 620	100,0	53,4
z toho: příspěvek na ztrátu dopravce z poskytování žakovského jízdného	84	80	95	95	100,0	113,1
Příspěvek na provoz kombinované dopravy	36					
Příspěvek na dopravní cestu nehraný ze SFDI	450	450	450	450	100,0	100,0
Úhrada závazků ČD	151					
Doprovodný sociální program	501	650	650	620	95,4	123,8
Dotace pro zbytkové státní podniky	2	7	7	2	28,6	100,0
Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy		16	16	0	0,0	
z toho: OP Infrastruktura - priorita 2		2	2	0	0,0	
Výzkum a vývoj	51		60	74	123,3	145,1
Odstraňování následků povodní z r. 2002	248		38	40	105,3	16,1
Dotace na provoz pohraniční veterinární stanice na letišti Ruzyně	2					
Dotace ke krytí ztrát v důsledku plavební nedostatečnosti na dolním Labi	25					

Největší objem v rámci kapitoly (68,9 %) představoval **příspěvek na ztrátu dopravy z provozu veřejné osobní drážní dopravy**, který činil **2,6 mld. Kč**. V roce 2005 byl závazek veřejné služby k zabezpečení dopravních potřeb státu uzavřen pouze s dopravcem České dráhy, a.s.

Součástí příspěvku na ztrátu dopravce z provozu osobní drážní dopravy byla i úhrada ztráty z poskytování žakovského jízdného, avšak v návaznosti na usnesení vlády č. 398/2004 byl zde uplatňován jiný režim úhrady, t.j. do výše prokázaných nákladů bez ohledu na limit. V závěru roku 2005 Ministerstvo dopravy uvolnilo dopravci zálohu ve výši 95 mil. Kč, skutečný nárok však byl vyčíslen ve výši 101,3 mil. Kč, přičemž rozdíl byl řešen při finančním zúčtování na vrub resortního rezervního fondu.

Příjemcem skutečně poskytnutého **příspěvku na dopravní cestu nehrazeného ze Státního fondu dopravní infrastruktury** ve výši **450,0 mil. Kč** (100 % rozpočtu) byla státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Tímto příspěvkem byl částečně vyrovnáván rozdíl mezi tržbami a náklady souvisejícími se správou a údržbou dopravní infrastruktury, které podle příslušných zákonů nebylo možné financovat z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury.

V rámci **Doprovodného sociálního programu pro České dráhy** byly Ministerstvem dopravy uvolněny zálohově finanční prostředky pro České dráhy, a.s., na poskytnutí příspěvku uvolněným zaměstnancům ve výši **620 mil. Kč** (95,4 % rozpočtu).

Obnova dopravní infrastruktury v území postiženém povodní 2002 vč. státní pomoci při obnově těchto území si vyžádala **40 mil. Kč**. Prostředky byly poskytnuty především s.p. Povodí Labe.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly v roce 2005 poskytnuty neinvestiční dotace podnikatelským subjektům v celkovém objemu přes **2,6 mld. Kč**, t.j. 97,8 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 1,0 mld. Kč (o 62,1 %). Dotace v této kapitole byly poskytovány především na aktivní politiku zaměstnanosti, t.j. řešení problémů nezaměstnanosti a vytváření a udržení pracovních míst

Na dotacích v rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo vyplaceno celkem téměř **2,6 mld. Kč**, t.j. proti roku 2004 nárůst o necelou 1 mld. Kč (o 60,6 %), z toho dotace na vytváření společensky účelných pracovních míst představovaly 1,1 mld. Kč (o 150 mil. Kč více než v roce 2004), na podporu zaměstnávání absolventů škol 117 mil. Kč (o 240 mil. Kč méně než v roce 2004) a dotace na podporu zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností, veřejně prospěšné práce, rekvalifikace a ostatní programy aktivní politiky zaměstnanosti činily téměř 1,4 mld. Kč.

Kromě dotací v rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo podnikatelským subjektům – fyzickým osobám poskytnuto na sociální služby 2,5 mil. Kč, právníkům i fyzickým osobám na projekty výzkumu a vývoje v sociální oblasti 10 mil. Kč a na společné programy ČR a EU 66 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** bylo na neinvestiční dotace podnikatelským subjektům rozpočtováno přes 4,0 mld. Kč, rozpočtovými opatřeními byl rozpočet upraven na necelých 3,7 mld. Kč. **Vynaloženo bylo 2,4 mld. Kč**, t.j. 65,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu výdajů o 6,1 mld. Kč, který byl způsoben především změnou způsobu poskytování prostředků Společné zemědělské politiky v rámci EAGGF záruční sekce, t.j. nikoliv jako dotace podnikatelským subjektům, nýbrž jako dotace SZIF.

Podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství jsou dotace do zemědělství členěny na podpory přímé a podpory nepřímé, které schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu při projednávání zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Tyto nepřímé a přímé podpory byly v roce 2005 rozpočtovány a čerpány takto:

Tabulka č. 29

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	v mil Kč					
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	8 493	4 024	3 669	2 413	65,8	28,4
v tom:						
Dotace agrokomplexu celkem (včetně PRGLF)	7 086	3 754	2 803	1 656	59,1	23,4
v tom: dotace PRGLF, a. s.	630	601	401	401	100,0	63,7
dotace na posílení příjmů zemědělských výrobců						
podpůrné programy	1 261	1 595	1 461	1 248	85,4	99,0
nařízení vlády č. 505/2000 Sb. (podpory příjmů zemědělců)	7	45	41	6	14,6	77,4
užití EAGGF (záruční sekce) a navaz. výdaje SR celkem	5 188					
užití EAGGF (orientační sekce) - SOP Rozvoj venkova						
a multifunkčního zemědělství - ze SR		1 024	757	1	0,1	
SOP - Rozvoj venkova a multif. zemědělství - z EU		489	143			
Dotace lesnímu hospodářství	162	10				
Dotace vodnímu hospodářství	1 144	260	754	646	85,7	56,5
Výzkum a vývoj	100		108	108	100,0	108,0
ISPROFIN-pgm.č.229012-Zemský hřebčín Písek, s.p.			4	4	100,0	

Z celkového schváleného objemu **neinvestičních dotací** bylo určeno pro podnikatelské subjekty 4,0 mld. Kč, t.j. 11,4 % z celkového objemu běžných výdajů kapitoly. Prostředky byly směřovány podnikatelským subjektům do agrokomplexu, lesního a vodního hospodářství.

Na podporu zemědělství byla z upraveného rozpočtu 1,9 mld. Kč čerpána celkem částka necelých 1,7 mld. Kč, tj. 87,0%, a to na podpůrné programy (1,2 mld. Kč) a na dotaci PGRLF (0,4 mld. Kč)

Na Operační program zemědělství byl z upraveného rozpočtu v částce 900 mil. Kč čerpán pouze necelý milion korun (nečerpané prostředky byly převedeny do rezervního fondu).

Na podporu vodnímu hospodářství byla z upraveného rozpočtu 754 mil. Kč čerpána částka 646 mil. Kč, t.j. 85,6 %.

V průběhu roku byl uskutečněn převod z prostředků **na výzkum a vývoj** organizačních složek státu ve výši 108 mil. Kč do dotací na projekty výzkumu a vývoje řešené podnikatelskou sférou a tato částka byla plně vyčerpána. Účelové prostředky byly smluvně poskytnuty na základě výsledků veřejné soutěže na řešení projektů výzkumu a vývoje.

Částka 4 mil. Kč byla v rámci programu ISPROFIN použita na rekonstrukci historického objektu státního podniku Zemědělský hřebčinec Písek, který je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek.

V kapitole **Všeobecná pokladní správa (VPS)** byl u dotací podnikatelským subjektům (seskupení položek 521) **schválený rozpočet 4,5 mld. Kč snížen o 1,2 mld. Kč** (především snížením dotací na daňovou povinnost), t.j. **na 3,3 mld. Kč**. Ve skutečnosti bylo formou dotací **poskytnuto přes 5,9 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 18,4 mld. Kč**, který byl ovlivněn zejména vyvedením úhrad ztrát České konsolidační agentury mimo státní rozpočet. Po vyloučení tohoto vlivu (19,2 mld. Kč) ze skutečnosti roku 2004 představoval meziroční pokles neinvestičních dotací podnikatelským subjektům kapitoly VPS v letech 2005/2004 celkem pouze 0,2 mld. Kč, t.j. necelé 3,0 %.

Přehled schváleného rozpočtu, jeho změn a čerpání je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 30

VŠEOBECNÁ POKLADNÍ SPRÁVA	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	v mil. Kč	
		schválený	po změnách		Plnění v %	Index 2005/2004
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	24 364	4 509	3 321	5 949	179,1	24,4
v tom:						
Dotace na podporu exportu - EGAP, a. s., ČEB, a. s.	116	758	758	62	8,2	53,4
Navýšení základního kapitálu ČEB, a. s.	x	100	100	100	100,0	x
Úhrada ztráty České konsolidační agentury	18 233	x	x	x	x	x
Dopady embarga	10	30	30	7	23,3	70,0
Realizace státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMZRB na financování infrastruktury	3 910	x	x	3 958	x	101,2
Majetková újma peněžních ústavů	630	594	610	610	100,0	96,8
Dotace na nápravu škod na životním prostředí způsobené dobýváním výhradních ložisek	x	140	x	x	x	x
Minimální povinný příděl do FKSP státním podnikům	1	10	10	x	x	x
Ztráta společnosti MUFIS, a. s.	49	66	66	62	93,9	126,5
Majetková újma pojišťoven z provozování zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	x	94	78	x	x	x
Investiční pobídky - dotace na daňovou povinnost	1 415	2 717	1 669	1 150	68,9	81,3

Nejvíce prostředků bylo uvolněno na program „**Realizace státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMZRB na financování infrastruktury**“. Na úroky a splátky úvěrů od EIB bylo vynaloženo téměř **4,0 mld. Kč** (rozpočtováno ve fondu státních záruk). Prostředky byly určeny na krytí dluhové služby úvěrů poskytnutých od EIB na

financování dopravní infrastruktury, výstavbu čistíren odpadních vod, odstraňování následků povodní z roku 1997 a krytí úvěru od konsorcia bank na integrovaný záchranný systém. Úhrada byla prováděna v souladu s rozpočtovými pravidly z fondu státních záruk a o tyto výdaje překročeny výdaje programu.

Z kapitoly VPS bylo dále uvolněno více než **1,1 mld. Kč na investiční pobídky – dotace na daňovou povinnost** (o 265 mil. Kč méně než v roce 2004). Účelové dotace byla poskytnuta celkem 14 společnostem; jedenáct společností získalo pobídky za vybudování nové výroby (až 10-leté poskytování účelové dotace) a tři společnosti získaly pobídky za rozšíření stávající výroby (5-leté poskytování dotace). Nižší čerpání rozpočtových prostředků (na 68,9 % upraveného rozpočtu) bylo způsobeno hospodářskými výsledky společností za předcházející zdaňovací období; sedm společností nedosáhlo zisku, ačkoli splňovaly v roce 2005 ostatní podmínky pro poskytnutí účelové dotace. Uspořené prostředky ve výši 1,0 mld. Kč (snížení schváleného rozpočtu z 2,7 mld. Kč na 1,7 mld. Kč) byly využity k pokrytí aktuálních výdajů nezabezpečených ve státním rozpočtu.

Prostředky týkající se dotací na nápravu škod na životním prostředí způsobených dobýváním výhradních i nevyhrazených ložisek byly převedeny rozpočtovým opatřením do kapitoly MPO a MŽP v celkové výši 152,8 mil. Kč v návaznosti na dosažené příjmy podle horního zákona.

Na **majetkovou újmu peněžních ústavů**, která jim vznikla v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry (bytová výstavba, půjčky mladým manželům), bylo v roce 2005 poskytnuto **610 mil. Kč**, tj 100 % upraveného rozpočtu.

Ministerstvo financí podle novely zákona č. 218/2000 Sb. zřídilo **Fond státních záruk**. Do tohoto fondu byla v roce 2005 převedena částka výdajů na předpokládanou realizaci státních záruk v plné rozpočtované výši 22,2 mld. Kč. Fond státních záruk je určen na krytí státních záruk, z nichž některé jsou vysoce rizikové. Z fondu byly financovány státní záruky prostřednictvím tří výdajových položek kapitoly Všeobecná pokladní správa. Byly to položky výdajů Realizace státních záruk, Úhrada závazků s.o. SŽDC podle zákona č. 77/2002 Sb. a Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB a KOB na financování infrastruktury. Šlo o splátky úvěrů na financování železničních koridorů, jejichž příjemcem je s.o. Správa železniční dopravní cesty, plnění ze záruk do bankovního sektoru, splátky závazků z vydaných dluhopisů a.s. Aero Vodochody a úvěry na financování infrastrukturních programů, které poskytla Evropská investiční banka. Celkově bylo vyplaceno z fondu státních záruk 21,9 mld. Kč, částka 0,3 mld. Kč zůstala ve fondu nečerpána k využití na realizaci státních záruk v příštích letech. V souladu s rozpočtovými pravidly byly o tyto platby překročeny výdaje.

Výdaje na realizaci státních záruk (vč. úhrady závazků s. o. Správa železniční dopravní cesty) a výdaje na majetkovou újmu peněžních ústavů a pojišťoven jsou komentovány v části zprávy „Další běžné výdaje státního rozpočtu“ tohoto sešitu, resp. v části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“ sešitu D.

Výše uvedených pět kapitol se na celkových neinvestičních dotacích podnikatelským subjektům **podílelo 94,1 %**, na ostatní kapitoly připadly menší částky.

Neinvestiční půjčené prostředky podnikatelským subjektům byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v celkové výši 2,6 mld. Kč a v průběhu roku sníženy na 1,8 mld. Kč. Z takto upraveného rozpočtu pak bylo skutečně **čerpáno pouze 23 mil. Kč**. Důvodem nízkého čerpání upraveného rozpočtu bylo nevyužití návratné finanční výpomoci u plynárenských vybraných investičních akcí (VIA) na území Ruské federace. Na **návratnou finanční výpomoc související s plynárenskými VIA** na území Ruské federace byla v rozpočtu vyčleněna částka ve výši **1,8 mld. Kč**, která vycházela z předpokladu dosažení dohody s příslušnými ruskými státními orgány a byla určena na úhradu daňových povinností za výstavbu pro plynárenský průmysl, vč. infrastruktury a občanské vybavenosti, realizované na území Ruska podle tzv. Jamburských dohod. Výdaje byly vázány na vyčíslení celkových daňových nedoplatků ruskou stranou a odsouhlasení mechanismu jejich úhrady vč. recipročních dodávek zemního plynu do ČR. K tomu však dosud nedošlo, a proto bylo v roce 2005 **čerpání těchto výdajů nulové**.

2.3. Výdaje na veřejnou spotřebu

Tato skupina výdajů zahrnuje zejména následující oblasti:

2.3.1. Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně pojistného, rozpočtované v organizačních složkách státu, tvoří významnou součást veřejné spotřeby. **Zákon o státním rozpočtu stanovil** pro rok 2005 jejich výši v objemu **89,2 mld. Kč**, který byl rozpočtovými opatřeními **snížen na 87,7 mld. Kč**.

Rozpočtovaný objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2005 vycházel z parametrů schváleného střednědobého rozpočtového výhledu pro rok 2005 a **byl ovlivněn více faktory**. Do rozpočtu byl obecně promítnut růst prostředků na platy ve výši cca čtyř procent, schválený vládou v rámci střednědobého rozpočtového výhledu. Promítnuty byly i důsledky zákona č. 626/2004 Sb., kterým bylo řešeno zrušení dalších platů od roku 2005 pro všechny kategorie zaměstnanců

veřejné správy, ústavní činitele, soudce, státní zástupce a další funkce, kompenzaci jejich zrušení a odsunutí účinnosti zákona č. 218/2002 Sb., služební zákon. Uvedené a další vlivy jsou podrobně rozebrány v kapitole „Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře“.

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem, t.j. pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění, bylo rozpočtováno návazně na plánované potřeby prostředků na platy.

Rozpočet na rok 2005 schválený zákonem č. 675/2004 Sb. předpokládal růst výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné proti rozpočtu roku 2004 o 10,5 %, resp. proti skutečnosti o 10,9 %, upravený rozpočet proti skutečnosti roku 2004 pak růst o 9,0 %.

Celkem bylo čerpáno 86,4 mld. Kč (98,5 % upraveného rozpočtu) při meziročním růstu o 7,4 % (o 5,9 mld. Kč). Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně snížil na 9,4 %, t.j. o 0,7 procentního bodu.

Souhrnné údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 31

							v mil. Kč
VÝDAJE NA PLATY, OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI A POJISTNÉ	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Rozdíl	Index 2005/2004
		schválený	po změnách				
		1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojištění celkem	80 426	89 195	87 677	86 373	98,5	-1 304	107,4
v tom:							
- platy	55 868	62 129	60 541	59 263	97,9	-1 278	106,1
- ostatní platby za provedenou práci	4 036	4 201	4 685	5 032	107,4	347	124,7
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	20 522	22 865	22 452	22 079	98,3	-373	107,6

Na platy a na ostatní platby za provedenou práci bylo v roce 2005 vynaloženo celkem **64,3 mld. Kč**, t.j. o 0,9 mld. Kč (1,4 %) méně, než počítal rozpočet po změnách. Z toho **platy** dosáhly **59,3 mld. Kč** (97,9 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 3,4 mld. Kč, t.j. o 6,1 %. Schválený rozpočet výdajů na platy proti skutečnosti roku 2004 předpokládal zvýšení o 11,2 %, upravený rozpočet pak o 8,4 %. Výši skutečně vynaložených prostředků ovlivnilo kromě již zmíněných faktorů i zabezpečení realizace zvýšení platů příslušníků Celní správy, Policie České republiky, Hasičské záchranné služby a Vězeňské služby podle nařízení vlády č. 637/2004 Sb., kde vlivem předpokládané účinnosti zákona č. 361/2003 Sb. došlo k vyššímu zvýšení (zavedena platová stupnice, zvýšená proti základní stupnici o 40 %). **Ostatní platby za provedenou práci** činily **5,0 mld. Kč** (107,4 % rozpočtu po změnách) při meziročním nárůstu o 996 mil. Kč, t.j. o 24,7 %.

Výdaje na **povinné pojištění placené zaměstnavatelem** dosáhly **22,1 mld. Kč**, t.j. 98,3 % rozpočtu po změnách. V závislosti na růstu výdajů na platy a ostatní platby se tato položka meziročně zvýšila o 1,6 mld. Kč (o 7,6 %).

2.3.2. *Neinvestiční nákupy a související výdaje*

Neinvestiční nákupy a související výdaje představují základní výdaje organizačních složek státu jako jsou nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb, ostatní nákupy a související výdaje. Jsou zde **zahrnuty i úroky a ostatní finanční výdaje a záruky dříve vykazované v neinvestičních půjčkách** podnikatelským subjektům.

Schválený rozpočet této skupiny výdajů 95,9 mld. Kč byl rozpočtovými opatřeními realizovanými v průběhu roku **snížen na 88,7 mld. Kč**, přičemž docházelo k protisměrnému pohybu u všech položek – snížení se týkalo především úroků a ostatních finančních výdajů (o 7,9 mld. Kč), nákupu materiálu, vody, paliv a energie, zatímco většina ostatních položek zaznamenala zvýšení rozpočtu, nejvíce to bylo u výdajů na opravy a udržování (o 1,4 mld. Kč) a na nákup služeb (o 1,1 mld. Kč).

Schválený rozpočet, jeho změny a čerpání těchto výdajů, vč. porovnání s minulým rokem, jsou zřejmé z následujícího přehledu:

Tabulka č. 32

	v mil. Kč						
NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Rozdíl	Index 2005/2004
		schválený	po změnách				
		1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)
Neinvestiční nákupy a související výdaje celkem	95 379	95 888	88 665	99 564	112,3	10 899	104,4
v tom:							
- nákup materiálu	9 413	10 311	10 220	9 597	93,9	-623	102,0
- úroky a ostatní finanční výdaje	28 545	35 207	27 300	26 176	95,9	-1 124	91,7
- nákup vody, paliv a energie	4 438	5 951	5 107	5 035	98,6	-72	113,5
- nákup služeb	21 828	28 425	29 522	25 314	85,7	-4 208	116,0
- ostatní nákupy	8 992	8 382	9 560	9 120	95,4	-440	101,4
z toho: opravy a udržování	6 198	5 451	6 930	6 706	96,8	-224	108,2
cestovné	1 308	1 559	1 423	1 350	94,9	-73	103,2
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	16 344	247	247	17 926	7 257,5	17 679	109,7
- související výdaje	5 819	7 366	6 708	6 395	95,3	-313	109,9

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly v roce 2005 celkové výše 99,6 mld. Kč a byly tak nad úrovní upraveného rozpočtu téměř **o 10,9 mld. Kč, t.j. o 12,3 %**. **Překročení rozpočtu je metodického charakteru**, neboť výdaje na realizaci státních záruk ve výši 17,5 mld. Kč byly kryty převody prostředků z fondu státních záruk spravovaného Ministerstvem financí, rozpočtovány však nebyly. Rozpočet žádné z „tradičních“ položek neinvestičních nákupů nebyl překročen, naopak (po vyloučení nerozpočtovaných státních záruk), bylo dosaženo

poměrně významných úspor (6,8 mld. Kč, tj. 7,2 %). Podíl neinvestičních nákupů na celkových běžných výdajích dosáhl 10,8 % a proti roku 2004 se snížil o 1,2 procentního bodu. Meziroční nárůst těchto výdajů o 4,2 mld. Kč, tj. o 4,4 % byl ovlivněn především vyššími nákupy služeb (o 3,5 mld. Kč), realizovanými státními zárukami (o 1,6 mld. Kč), nákupy vody, paliv a energie (o 0,6 mld. Kč) a výdaji na opravy a udržování (o 0,5 mld. Kč); protichůdně působilo především meziroční snížení výdajů na úhradu úroků státního dluhu (o 2,4 mld. Kč).

Výdaje na nákup materiálu ve výši **9,6 mld. Kč** byly plněny na 93,9 % rozpočtu po změnách (úspora 623 mil. Kč) při meziročním nárůstu o 184 mil. Kč (o 2,0 %). Tyto výdaje zabezpečují především vlastní činnost organizačních složek státu a patří sem takové položky jako např. výdaje na drobný hmotný majetek, na potraviny, na prádlo, oděv a obuv, na knihy, učební pomůcky a tisk, na léky a zdravotnický materiál a další položky. Přestože došlo k mírnému meziročnímu nárůstu těchto výdajů, jejich podíl na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se snížil z 1,18 % v roce 2004 na 1,14 % v roce 2005.

Úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly **výše 26,2 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní upraveného rozpočtu o 1,1 mld. Kč, tj. o 4,1 %. Proti roku 2004 poklesly o 2,3 mld. Kč, tj. o 8,3 %. Rozhodující objem těchto výdajů představují výdaje na obsluhu státního dluhu, které jsou financovány prostřednictvím kapitoly Státní dluh a komentovány samostatně v sešitu E.

Výdaje na nákup vody, paliv a energie dosáhly celkem **5,0 mld. Kč** a byly tak o 72 mil. Kč nižší než upravený rozpočet, tj. o 1,4 %. Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšily o 597 mil. Kč, tj. o 13,5 %, když nejvíce vzrostly výdaje na pohonné hmoty a maziva (o 430 mil. Kč, tj. o 36,5 %), na elektrickou energii (o 117 mil. Kč, tj. o 9,8 %) a na plyn (o 56 mil. Kč, tj. o 7,6 %). Meziroční pokles byl zaznamenán u výdajů na studenou vodu (o 10 mil. Kč, tj. o 2,3 %), na pevná paliva (o 3 mil. Kč, tj. o 2,7 %) a na teplou vodu (o 2,1 mil. Kč, tj. o 18,1 %).

Výdaje na nákup služeb dosáhly **25,3 mld. Kč**, tj. 85,7 % upraveného rozpočtu (úspora 4,2 mld. Kč), při meziročním růstu o 3,5 mld. Kč, tj. o 16,0 %. K výraznějšímu růstu došlo u „služeb školení a vzdělávání“ (o 461 mil. Kč, tj. o 138,6 %), dále „nájemného“ (o 1,0 mld. Kč, tj. o 55,4 %), u „konzultačních, poradenských a právních služeb“ (o 221 mil. Kč, tj. o 24,4 %) a u „nákupu ostatních služeb“ (o 2,0 mld. Kč, tj. o 15,8 % - čerpání ve výši 14,4 mld. Kč); mezi „ostatní služby“ patří např. úhrady zdravotnickým zařízením za lékařské prohlídky osob nastupujících do ústavů sociální péče a za služby poskytované zdravotnickým nebo jiným specializovaným zařízením za zdravotní prohlídky dané zvláštním předpisem, příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, nákup stravenek ve

veřejném stravování apod. Proti předchozímu roku se zvýšily i výdaje na „služby pošt“ (o 37 mil. Kč, t.j. o 2,0 % - čerpání dosáhlo 1,9 mld. Kč) a výdaje na „služby zpracování dat“. Na druhé straně poklesly především výdaje na „služby telekomunikací a radiokomunikací“ (o 299 mil. Kč, t.j. o 8,4 % při čerpání 3,3 mld. Kč).

Výdaje na ostatní nákupy dosáhly výše **9,1 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní upraveného rozpočtu o 440 mil. Kč (o 4,6 %), meziročně se však zvýšily o 128 mil. Kč, t.j. o 1,4 %. Z celkového objemu výdajů na ostatní nákupy připadlo **nejvíce na výdaje na opravy a udržování, a to 6,7 mld. Kč** (plnění na 96,8 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 508 mil. Kč, t.j. o 8,2 %) a **na cestovné** (tuzemské i zahraniční), na které bylo vynaloženo celkem **1,3 mld. Kč**, t.j. o 42 mil. Kč (o 3,2 %) více než v předchozím roce. Dále sem patří výdaje na ostatní nákupy jinde nezařazené, kterými jsou např. příspěvek na ošacení, náhrady chovatelům služebních psů, platby daní a poplatků vůči cizím státům, vč. dálničních známek a poplatků, příspěvek na zkvalitnění stravy vlastním zaměstnancům, výdaje na programové vybavení apod.

Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry byly v roce 2005 realizovány ve výši **17,9 mld. Kč**, když téměř celou částku (přes 99,9 %) představovaly **výdaje na realizaci záruk** (z toho: ČSOB-záruka za Slovenskou inkasní 5,1 mld. Kč, ČNB-záruka za konsolidaci bank 5,0 mld. Kč, AERO Vodochody, a.s. 4,6 mld. Kč, SŽDC, s.o. 2,9 mld. Kč), hrazené prostřednictvím fondu státních záruk, spravovaného Ministerstvem financí. Meziročně se výdaje na realizaci záruk zvýšily o 1,6 mld. Kč, t.j. o 9,7 %. Podrobný komentář k výdajům souvisejícím se státem jištěnými závazky jednotlivých dlužníků je uveden v sešitu D, části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“, resp. stručně v části zprávy o některých dalších běžných výdajích státního rozpočtu (bod 2.4. sešitu C).

Výdaje související s neinvestičními nákupy dosáhly v roce 2005 výše **6,4 mld. Kč** a byly plněny na 95,3 % upraveného rozpočtu (úspora 313 mil. Kč). Nejvýznamnější položku představovaly **poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady**, které byly čerpány **ve výši 4,9 mld. Kč** a meziročně vzrostly o 448 mil. Kč, t.j. o 10,1 %. Za příspěvky a náhrady tohoto druhu se považují např. úhrady advokátům a notářům zastupujícím klienty ex offi, náhrady za náklady soudního řízení, příspěvky a náhrady výdajů v Armádě ČR, příspěvky poslaneckým a senátorským klubům apod. Ostatní výdaje související s neinvestičními nákupy dosáhly 1,0 mld. Kč (meziroční růst o 133 mil. Kč, t.j. o 16,2 %), náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí (u pracovníků zastupitelských úřadů

a stálých misí a jejich rodinných příslušníků) 381 mil. Kč a náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudce ve výši 151 mil. Kč atd.

2.3.3. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly **ve státním rozpočtu** pro rok 2005 zahrnuty v celkové částce **38,8 mld. Kč** s meziročním přírůstkem 8,4 % (3,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2004, resp. 7,4 % (2,7 mld. Kč) proti skutečnosti téhož roku. V průběhu roku byl **rozpočet navýšen na 40,0 mld. Kč** a byl **čerpán** ve výši **40,1 mld. Kč**, t.j. na 100,2 %. Ve srovnání s předchozím rokem bylo vydáno o 11,0 % (téměř o 4,0 mld. Kč) více, zatímco schválený rozpočet předpokládal růst o 8,4 % (o 3,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu 2004, resp. 7,4 % proti skutečnosti roku 2004.

Rozpočet, jeho změny a čerpání transferů příspěvkovým a podobným organizacím v souhrnu za státní rozpočet celkem a podle některých rozpočtových kapitol je uveden v následujícím přehledu:

Tabulka č. 33

v mil. Kč							
NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. organizacím celkem	36 152	38 841	40 030	40 129	100,2	111,0	3 977
z toho:							
Ministrstvo školství, mládeže a tělov.	20 237	24 550	22 754	23 068	101,4	114,0	2 831
Ministrstvo kultury	3 090	3 248	3 284	3 142	95,7	101,7	52
Ministerstvo zemědělství	1 135	777	1 182	1 175	99,4	103,5	40
Ministerstvo zdravotnictví	2 078	2 026	2 137	2 125	99,4	102,3	47
Akademie věd	3 294	3 751	3 607	3 650	101,2	110,8	356
Ministerstvo životního prostředí	1 354	872	1 445	1 452	100,5	107,2	98
Ministerstvo obrany	1 369	1 097	1 310	1 416	108,1	103,4	47
Grantová agentura České republiky	1 105		1 192	1 193	100,1	108,0	88
Ministerstvo průmyslu a obchodu	625	721	751	728	96,9	116,5	103
Ministerstvo dopravy	301	173	201	204	101,5	67,8	-97
Ministerstvo pro místní rozvoj	355	341	532	465	87,4	131,0	110
Ministerstvo zahraničních věcí	201	201	301	301	100,0	149,8	100
Ministerstvo vnitra	619	535	697	697	100,0	112,6	78
Z celku:							
- příspěvky zřízeným příspěv. org.	16 837	21 333	17 711	17 536	99,0	104,2	699
- transfery vysokým školám	18 799	17 493	21 357	21 574	101,0	114,8	2 775
- příspěvky ostatním příspěv. org.	934	15	962	1 019	105,9	109,1	85

Nejvyšší podíl výdajů (57,5 %) se uskutečnil v rámci kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, a to ve výši **23,1 mld. Kč**, t.j. 101,4 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 14,0 % (o 2,8 mld. Kč). Příspěvkovým organizacím zřízeným kapitolou bylo poskytnuto 2,4 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč více než

v předchozím roce) pro 91 subjektů, z toho pro 74 na regionální školství v kompetenci MŠMT (výchovné a diagnostické ústavy) a 17 ostatních přímo řízených organizací (výzkumné ústavy, instituty, knihovna, pedagogické muzeum, vzdělávací a konferenční centra). **Vysokým školám** zřízeným podle zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. v platném znění byly poskytnuty neinvestiční prostředky v částce **20,3 mld. Kč**, t.j. 101,5 % rozpočtu navýšeného v průběhu roku o 2,5 mld. Kč, při meziročním růstu o 14,3 % (o 2,5 mld. Kč). Z toho 25 veřejným vysokým školám bylo vyplaceno 20,2 mld. Kč (o 2,5 mld. Kč více než v předchozím roce), největší objem prostředků získala Univerzita Karlova - 2,3 mld. Kč a Masarykova univerzita - 1,3 mld. Kč. Z celkové poskytnuté částky představovaly dotace na hlavní činnost vysokých škol – uskutečňování akreditovaných studijních programů 15,8 mld. Kč, dotace na ubytovací a stravovací služby necelých 0,7 mld. Kč a prostředky na výzkum a vývoj 3,7 mld. Kč. Dále byly ve veřejném zájmu poskytnuty dotace 3 soukromým vysokým školám (z celkového počtu 39), a to přes 19 mil. Kč. Účelové dotace příspěvkovým organizacím jiného zřizovatele představovaly 0,4 mld. Kč a byly určeny na výzkum a vývoj úspěšným řešitelům projektů z jiných resortů.

Příspěvky na výzkum a vývoj poskytla kapitola **Akademie věd** v částce necelých **3,7 mld. Kč**, z toho institucionální výdaje přímo řízeným organizacím 3,2 mld. Kč při meziročním růstu o 15,6 %, t.j. o 432 mil. Kč; ostatní transfery závisí na míře úspěšnosti žadatelů ve výběrových řízeních a nejsou srovnatelné v časové řadě. Příspěvky vysokým školám činily 112 mil. Kč a příspěvky ostatním příspěvkovým organizacím 16 mil. Kč. Kapitola **Grantová agentura** České republiky poskytla dotace, resp. účelové prostředky přidělené na základě výběrových řízení, ve výši téměř **1,2 mld. Kč**, t.j. o 7,9 % (o 88 mil. Kč) více než v minulém roce (z celku na vysoké školy připadlo 0,7 mld. Kč a na ostatní příspěvkové organizace 0,5 mld. Kč).

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** poskytla příspěvky v celkové výši **2,1 mld. Kč**, t.j. o 2,3 % (47 mil. Kč) více než v předchozím roce. Z celku bylo poskytnuto přímo řízeným příspěvkovým organizacím 1,9 mld. Kč, z toho např. pro zdravotní ústavy (0,9 mld. Kč), fakultní nemocnice (0,2 mld. Kč), doškolovací ústavy (0,2 mld. Kč), odborné léčebné ústavy (37 mil. Kč), organizace výzkumu a na ostatní projekty výzkumu a vývoje ve zdravotnictví (0,5 mld. Kč) atd. Vysokým školám bylo poskytnuto 224 mil. Kč (z toho na výzkum a vývoj 218 mil. Kč), ostatním příspěvkovým organizacím téměř 24 mil. Kč.

Příspěvky z kapitoly **Ministerstvo kultury** dosáhly více než **3,1 mld. Kč** při meziročním růstu o 1,7 % (téměř o 52 mil. Kč), z toho přímo řízeným příspěvkovým organizacím připadlo 3,1 mld. Kč. Příspěvky byly poskytnuty např. na provoz divadel

(587 mil. Kč), muzeí (710 mil. Kč), galerií (374 mil. Kč), knihoven (344 mil. Kč), do oblasti památkové péče (905 mil. Kč), na činnost uměleckých souborů (99 mil. Kč) a na jiné kulturní aktivity (115 mil. Kč). Vysokým školám bylo poskytnuto více než 3 mil. Kč, ostatním příspěvkovým organizacím 577 tis. Kč.

U **Ministerstvo obrany** dosáhly tyto neinvestiční transfery celkem **1,4 mld. Kč**, t.j. 106,8 rozpočtu po změnách a o 3,4 % (o 47 mil. Kč) více než v předchozím roce. Z toho na provoz pro přímo řízené příspěvkové organizace činily 1,4 mld. Kč (vojenské nemocnice v Praze, Plzni, Brně a Olomouci a Ústav leteckého zdravotnictví téměř 0,8 mld. Kč, vojenská lázeňská a rekreační zařízení 0,5 mld. Kč, Správa vojenského bytového fondu 134,8 mil. Kč, organizace sportovní reprezentace téměř 24,0 mil. Kč). Příspěvkové organizaci Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany Příbram zřízené jiným zřizovatelem než MO byla poskytnuta neinvestiční dotace ve výši 2,2 mil. Kč na řešení projektu obranného výzkumu a vývoje a 2,1 mil. Kč bylo převedeno vysokým školám.

Neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím kapitoly **Ministerstvo zemědělství** činily **1,2 mld. Kč**, t.j. 99,4 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 3,5 % (o 40 mil. Kč). V této částce byl zahrnut příspěvek 1,1 mld. Kč na činnost 18-ti zřízeným příspěvkovým organizacím (5 zemědělských výzkumných ústavů, 8 státních veterinárních ústavu a 5 specializovaných organizací) na účely zemědělského výzkumu a vývoje (0,5 mld. Kč), na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj (téměř 38,0 mil. Kč), na lesní hospodářství (24,4 mil. Kč), na správu v zemědělství (3,1 mil. Kč), na ostatní činnosti v životním prostředí (7,5 mil. Kč) a na ostatní činnosti a nespecifikované výdaje (0,5 mld. Kč). Neinvestiční dotace vysokým školám dosáhly 67 mil. Kč, z toho na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 61 mil. Kč. Ostatním příspěvkovým organizacím bylo vyplaceno téměř 10 mil. Kč, a to v oblasti lesního hospodářství.

Příspěvky z kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** činily necelých **1,5 mld. Kč**, z toho na financování činnosti resortních příspěvkových organizací (např. Český hydrometeorologický ústav, KRNAP, NP Šumava, VÚKOZ) 1,4 mld. Kč, neinvestiční transfery vysokým školám 34,5 mil. Kč a příspěvkovým organizacím jiného zřizovatele 29,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedla příspěvkovým organizacím celkem **728 mil. Kč**, z toho svým 8 zřízeným organizacím (ČA na podporu exportu CzechTrade, agentura na podporu podnikání a investic CzechInvest, Česká energetická agentura, Správa služeb MPO, Český normalizační institut, Český metrologický institut, Státní výzkumný ústav materiálu a Státní výzkumný ústav

ochrany materiálu) na činnost 690,8 mil. Kč, na podporu výzkumu a vývoje vysokým školám 23,2 mil. Kč a ostatním příspěvkovým apod. organizacím 14,1 mil. Kč.

Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím v kapitole **Ministerstvo vnitra** dosáhly téměř **697 mil. Kč** a byly určeny na provoz 4 z 5-ti subjektů (Zařízení služeb pro MV 590,2 mil. Kč, Institut pro místní správu Praha 24,7 mil. Kč, Lázeňské léčebné ústavy MV 47,1 mil. Kč a Tiskárna MV 34,6 mil. Kč).

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla celkem **465 mil. Kč**. Z toho připadlo 443,1 mil. Kč na 2 přímo řízené příspěvkové organizace Česká centrála cestovního ruchu Czech Tourism (329,6 mil. Kč) a Centrum pro regionální rozvoj ČR (113,5 mil. Kč). Další dotace v částce 20,2 mil. Kč byly vyplaceny vysokým školám, z toho na výzkum a vývoj 17,6 mil. Kč. Příspěvky ostatním příspěvkovým organizacím byly použity v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje 1,7 mil. Kč, z toho na výzkum a vývoj 1,2 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo dopravy** vynaložila celkem přes **204 mil. Kč**, z toho 161,0 mil. Kč zřízeným příspěvkovým organizacím Centrum služeb pro silniční dopravu 58,0 mil. Kč a Centrum dopravního výzkumu 93,2 mil. Kč a Ředitelství silnic a dálnic ČR např. v rámci programu Obnova dopravní infrastruktury v území postiženého povodní 2002 použilo 833 tis. Kč a programu Výstavba D47 Lipník nad Bečvou-Ostrava-státní hranice ČR/PL 8,9 mil. Kč. Vysokým školám pak kapitola poskytla 38,1 mil. Kč a ostatním příspěvkovým organizacím 5,1 mil. Kč.

Příspěvky kapitoly **Ministerstvo zahraničních věcí** činily celkem **301 mil. Kč**, z toho přímo řízeným příspěvkovým organizacím 292,0 mil. Kč (106,3 mil. Kč Česká centra, 47,6 mil. Kč Ústav mezinárodních vztahů, 98,8 mil. Kč Kancelář generálního komisaře EXPO 2005, 34,0 mil. Kč Diplomatický servis a 5,4 mil. Kč zámek Štířín) a Vysokým školám bylo poukázáno 2,7 mil. Kč.

Z celkového objemu neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím bylo vynaloženo 45,4 % (**17,5 mld. Kč**) **příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušné kapitoly**. Příspěvky příspěvkovým organizacím **jiných zřizovatelů dosáhly 2,5 % (1,0 mld. Kč)** a **transfery vysokým školám 53,8 % celkového objemu vynaložených prostředků (21,3 mld. Kč)**. Na transferech vysokým školám se v rozhodující míře (93,9 %) podílela kapitola MŠMT (20,3 mld. Kč), zbývající příspěvky ve výši 1,3 mld. Kč byly uvolněny z ostatních kapitol státního rozpočtu, především pak z Grantové agentury ČR (695 mil. Kč) a kapitoly Akademie věd (112 mil. Kč) na úkoly výzkumu a vývoje (633 mil. Kč) a z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví (224 mil. Kč, z toho na podporu výzkumu a vývoje 218 mil. Kč).

2.3.4. Neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím

Podíl výdajů této skupiny na celkových běžných výdajích státního rozpočtu (necelých 0,6 %) není výrazný, jedná se však o výdaje významné svým charakterem.

Schválený rozpočet 2005 ve výši **5,4 mld. Kč** počítal s meziročním poklesem o 7,7 % (o 451 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2004, resp. proti skutečnosti téhož roku o 11,0 % (o 668 mil. Kč). V průběhu roku byl **rozpočet zvýšen na 6,8 mld. Kč**, skutečné **čerpání** činilo **6,6 mld. Kč**, t.j. 96,6 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 8,4 % (o 0,5 mld. Kč).

Schválený rozpočet, jeho úpravy a plnění (vč. srovnání s rokem 2004) ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 34

NEINVESTIČNÍ DOTACE NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční dotace neziskovým apod. org. celkem	6 061	5 392	6 803	6 572	96,6	108,4	511
v tom:							
- dotace obecně prospěšným organizacím	237	658	531	492	92,7	207,6	255
- dotace občanským sdružením	2 511	2 132	2 621	2 577	98,3	102,6	66
- dotace církvím a církevním organizacím	2 445	1 885	2 407	2 354	97,8	96,3	-91
- dotace politickým stranám a hnutím	544	497	497	474	95,4	87,1	-70
- ostatní	324	219	747	675	90,4	208,3	351

Většinu dotací neziskovým a podobným organizacím představují dotace poskytované ze státního rozpočtu nejrůznějším typům občanských sdružení a dotace církvím a náboženským organizacím. Tyto dvě položky byly v roce 2005 rozpočtovány v souhrnu na 74,5 % z celkového objemu neinvestičních prostředků poskytnutých neziskovým organizacím (skutečné plnění pak představovalo 75,0 %).

Čerpání dotací pro občanská sdružení dosáhlo v roce 2005 celkem **2,6 mld. Kč**, t.j. 98,3 % rozpočtu zvýšeného během roku o 20,9 % (o 445 mil. Kč), při meziročním růstu o 2,6 % (o 66 mil. Kč) a soustředilo se do následujících kapitol:

Tabulka č. 35

v mil. Kč

DOTACE OBČANSKÝM SDRUŽENÍM	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
	1	schválený 2	po změnách 3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Dotace občanským sdružením celkem	2 511	4 238	2 621	2 577	98,3	102,6	66
z toho:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 112	1 183	1 260	1 302	103,3	117,1	190
Ministerstvo práce a soc. věcí	671	272	696	615	88,4	91,7	-56
Ministerstvo kultury	147	175	127	125	98,4	85,0	-22
Ministerstvo zdravotnictví	240	176	191	191	100,0	79,6	-49
Úřad vlády ČR	63		69	69	100,0	109,5	6
Ministerstvo vnitra	38	37	42	42	100,0	110,5	4
Ministerstvo zemědělství	44	42	44	41	93,2	93,2	-3
Ministerstvo životního prostředí	46	29	48	48	100,0	104,3	2
Ministerstvo pro místní rozvoj	77	144	43	46	107,0	59,7	-31
Všeobecná pokladní správa	30	26	27	27	100,0	90,0	-3

Největší část **1,3 mld. Kč** (50,5 % všech takto vynaložených prostředků) byla čerpána v kapitole **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**. Z celku představovaly 77,7 % dotace na sportovní reprezentaci (579,4 mil.Kč) a tělovýchovnou činnost (431,6 mil. Kč). V souladu se schválenou Koncepcí státní politiky pro oblast dětí a mládeže byly poskytnuty dotace v oblasti využití volného času dětí (168,5 mil. Kč). Na programy prevence kriminality byly poskytnuty téměř 2,0 mil. Kč a na projekty protidrogové politiky 1,4 mil. Kč. Na podporu úspěšných projektů výzkumu a vývoje získala občanská sdružení 70,8 mil. Kč a na činnost občanských sdružení v rámci mezinárodní spolupráce 29,3 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** bylo vyčerpáno **615 mil. Kč**, z toho rozhodující část prostředků 316,3 mil. Kč byla přidělena subjektům poskytujícím sociální služby, dále bylo poskytnuto na dotace na aktivní politiku zaměstnanosti 149,6 mil. Kč, na společné programy ČR a EU 136,2 mil. Kč, na projekty integrace cizinců 6,6 mil. Kč, na rovné příležitosti žen a mužů 4,4 mil. Kč atd.

Dotace občanským sdružením kapitoly **Ministerstvo zdravotnictví** v roce 2005 představovaly **191 mil. Kč** a byly vynaloženy na různé programy např. Program podpory občanských sdružení a humanitárních organizací (116,6 mil. Kč), Národní plán pomoci zdravotně postiženým (9,1 mil. Kč), Národní program zdraví (1,1 mil. Kč), Program podpory veřejně účelných aktivit občanských sdružení (40,0 mil. Kč), na vybrané projekty drogové problematiky (3,7 mil. Kč), na prevenci HIV/AIDS (2,7 mil. Kč), na program přípravy na stárnutí (6,4 mil. Kč), na zdravotnické vzdělávací projekty (5,9 mil. Kč) apod.; vodním záchranným službám byly vyplaceny celkem 4,0 mil. Kč.

Neinvestiční dotace kapitoly **Ministerstvo kultury** ve výši přes **125 mil. Kč** byly poskytnuty občanským sdružením např. na program rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (28,4 mil. Kč), na obnovu majetku regionálních kulturních zařízení (téměř 4,0 mil. Kč), na aktivity národních a etnických menšin (10,0 mil. Kč), na podporu projektů integrace příslušníků romské komunity (1,4 mil. Kč), na Havarijní střešní program (2,5 mil. Kč) a na další kulturní aktivity (78,7 mil. Kč).

Prostředky občanským sdružením v kapitole **Ministerstvo životního prostředí** byly čerpány ve výši **48 mil. Kč** a byly použity na financování projektů v oblasti ekologie (20,6 mil. Kč) a ochrany přírody a krajiny (9,1 mil. Kč), na výzkum životního prostředí (18,3 mil. Kč) a na péči o vzhled obcí a veřejnou zeleň (32 tis. Kč).

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla občanským sdružením celkem **46 mil. Kč**, z toho bytovým družstvům 21,4 mil. Kč jako státní finanční podporu hypotečního úvěrování, téměř 5,0 mil. Kč na Regionální program podpory rozvoje, 1,9 mil. Kč na výzkum a vývoj, dále pak 7,7 mil. Kč občanské sdružení Klub českých turistů, 3,3 mil. Kč Sdružení nájemníků ČR, 1,2 mil. Kč Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků, 3,8 mil. Kč na podporu sdružení pro životní prostředí zdravotně postižených v ČR atd.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** bylo čerpáno **41 mil. Kč**, z toho 19,0 mil. Kč připadlo Českému svazu včelařů, téměř 4,8 mil. Kč Českomoravské myslivecké jednotě, 3,9 mil. Kč Českému rybářskému svazu, po 2,1 mil. Kč Českému zahrádkářskému svazu a Českému svazu chovatelů, občanským sdružením Pomoc, Týn nad Vltavou 2,0 mil. Kč a Neratov v Orlických horách 2,5 mil. Kč, Svazu chovatelů holštýnského skotu 1,7 mil. Kč atd.

Kapitola **Úřad vlády** poskytla občanským sdružením v rámci programu protidrogové politiky, komunikační strategie a kampaně proti rasismu **69 mil. Kč**.

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** byly vyplaceny **23 mil. Kč**, z toho 10-ti občanským sdružením působícím v oblasti ochrany spotřebitele 19,2 mil. Kč, 8 občanským sdružením v rámci podpory úspory energie 2,5 mil. Kč, OS Český svaz stavebních inženýrů na řešení projektů v oblasti výzkumu a vývoje aplikace vláknobetonu 1,0 mil. Kč a dále občanským sdružením v oblasti podpory rovných příležitostí mužů a žen 396 tis. Kč.

Kapitola **Ministerstvo vnitra** vyplatila celkem **47 mil. Kč**, z toho občanskému sdružení Unie tělovýchovných organizací Policie ČR 21,1 mil. Kč, občanským sdružením na úseku požární ochrany a integrovaného záchranného systému 10,9 mil.

Kč, na úseku integrace cizinců 2,0 mil. Kč, na úseku dobrovolnické služby téměř 9 mil. Kč a na úseku prevence kriminality 3,9 mil. Kč.

Na *neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem* bylo v roce 2005 vynaloženo téměř **2,4 mld. Kč**, t.j. 97,8 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 3,7 % (o 90 mil. Kč). Z celkové částky vynaložily 99,4 % kapitoly Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

V kapitole **Ministerstvo kultury** dosáhly neinvestiční dotace registrovaným církvím a náboženským společnostem **1,3 mld. Kč**, t.j. 53,8 % celkových výdajů v této oblasti. Plněno bylo na 95,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 5,1 % (o 49 mil. Kč). Z toho výdaje na činnost církví a náboženských společností činily 1 019 mil. Kč, vč. platů a pojistného duchovních a administrativy v částce 950 mil. Kč). Samotné platy duchovních byly vyplaceny v částce více než 676 mil. Kč při meziročním růstu o 36,3 mil. Kč (o 5,7 %). Zbývající prostředky (cca 247,8 mil. Kč) byly použity zejména na obnovu církevních kulturních památek.

Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytuje finanční dotace školám, předškolním a školským zařízením, jejichž zřizovateli jsou církve nebo náboženské společnosti registrované podle zákona č. 3/2002 Sb. v platném znění. Ve státním rozpočtu nebyly původně prostředky na církevní školství zahrnuty, v průběhu projednávání novely zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.) byla část týkající se školství vypuštěna, a proto byly následně prostředky zabezpečené v kapitole VPS (706,8 mil. Kč) převedeny do rozpočtu MŠMT. Čerpáno bylo celkem přes **737 mil. Kč** (t.j. 104,3 % rozpočtu po změnách a o 9,7 %, t.j. o 65 mil. Kč více než v předchozím roce). Z toho 726,3 mil. Kč pro 112 církevních škol, předškolních a školských zařízení, 2,7 mil. Kč ústavům péče o mládež, dále bylo poskytnuto 22,4 mil. Kč na využití volného času dětí a mládeže a 160 tis. Kč na protidrogovou prevenci.

Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** poskytla dotace církvím a náboženským společnostem v celkové výši **335 mil. Kč**. Z toho 176,3 mil. Kč bylo určeno nestátním subjektům poskytujícím sociální služby, 91,0 mil. Kč domovům důchodců duchovních a řeholnic, dále bylo čerpáno 50,1 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, téměř 15,7 mil. Kč na společné programy ČR a EU, 1,7 mil. Kč na rovné příležitosti mužů a žen a 480 tis. Kč na integraci cizinců.

Dotace poskytované ze státního rozpočtu *politickým stranám a hnutím*, resp. příspěvek na jejich činnost vyplácený podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích, v platném znění, dosáhly v roce 2005 celkem téměř **474 mil. Kč**, t.j. 95,3 % rozpočtu při meziročním poklesu o 4,5 mil. Kč (o 0,9 %); v roce 2004 byly kromě výše uvedeného příspěvku 478,1 mil. Kč hrazeny politickým stranám i jejich náklady za volby do Evropského parlamentu v částce 65,7 mil. Kč.

Stálý příspěvek činí ročně 6,0 mil. Kč pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů a 200 tis. Kč za každých i započatých 0,1 % hlasů, a to do 5 % hlasů. Na mandát poslance a senátora je ročně vyčleněno 900 tis. Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hl. m. Prahy 250 tis. Kč. V roce 2005 z celku získaly ODS 174,9 mil. Kč, ČSSD 108,6 mil. Kč, KSČM 90 mil. Kč, KDU-ČSL 58,7 mil. Kč, US-DEU 23,2 mil. Kč atd.

Neinvestiční dotace obecně prospěšným organizacím byly poskytnuty v celkové výši **492 mil. Kč**, t.j. 92,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 107,9 % (o 255 mil. Kč). Z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **197 mil. Kč** na protidrogovou prevenci, sociální prevenci a prevenci kriminality apod. Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** vyplatila z celkových **113 mil. Kč** dotaci Horské službě 111,0 mil. Kč, Vzdělávacímu centru pro veřejnou správu 1,0 mil. Kč, Vzdělávacímu centru pro veřejnou správu ČR 678 tis. Kč atd. **Ministerstvo kultury** poskytlo přes **43 mil. Kč** zejména v rámci výdajů na kulturní aktivity (28,5 mil. Kč), veřejné služby knihoven, dále na podporu profesionálních divadel, stálých symfonických orchestrů a pěveckých sborů (10,9 mil. Kč), na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin 1,3 mil. Kč. **Ministerstvo zdravotnictví** vynaložilo téměř **24 mil. Kč**, z toho např. na rozvojovou zahraniční pomoc 9,6 mil. Kč, na protidrogovou problematiku 2,2 mil. Kč, na Národní program pomoci zdravotně postiženým 1,1 mil. Kč, zbývající část byla použita na různé zdravotnické programy a ostatní dotace. **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytlo dotace v částce téměř **23 mil. Kč**, z toho na zahraniční rozvojovou pomoc (11,5 mil. Kč), na řešení projektů výzkumu a vývoje (3,0 mil. Kč), na mezinárodní spolupráci ve vzdělávání 5,2 mil. Kč a v rámci „Programu státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace na léta 2004-2006“ bylo poskytnuto přes 1,0 mil. Kč. Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** vyplatila **24 mil. Kč**, z toho např. na podporu 10 projektů výzkumu a vývoje 15,2 mil. Kč, (o.p.s. IREAS, ENKI, Ústav pro ekopolitiku, Czech RE Agency), na OP Rozvoj lidských zdrojů 6,9 mil. Kč, na program Stabilizace lesa

v Jizerských horách a na Ještědu 258 tis. Kč, na příspěvek na ZOO Chleby 104 tis. Kč a na další projekty realizované v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky NNO 1,4 mil. Kč. **Kapitola Úřad vlády** poskytla obecně prospěšným společnostem **25,3 mil. Kč** v rámci programu protidrogové politiky, komunikační strategie a kampaně proti rasismu.

Ostatní neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím dosáhly výše **675 mil. Kč**, t.j. 90,3 % rozpočtu po změnách při meziroční růstu o 107,9 % (o 353 mil. Kč). Z celkové částky bylo v kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** použito **275 mil. Kč** zejména jako dotace na program Vady panelové výstavby (272,0 mil. Kč) a dotace Svazu měst a obcí na vybrané projekty (téměř 1,4 mil. Kč). **Ministerstvem práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **77 mil. Kč**, z toho 45,0 mil. Kč na dotace odborovým orgánům na kontrolu bezpečnosti práce, 11,1 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti a téměř 20,8 mil. Kč na společné programy ČR a EU. Kapitola **Ministerstvo zemědělství** poskytla více než **23 mil. Kč**, z toho na zemědělské vodní hospodářství téměř 20,0 mil. Kč, v rámci programu LEADER 2,5 mil. Kč, na likvidaci vybraných pesticidních odpadů a na ochranu rostlin 765 tis. Kč a 180 tis. Kč pro Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO. Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** vynaložila přes **274 mil. Kč**, z toho na řešení projektů výzkumu a vývoje 272,1 mil. Kč, kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** čerpala přes **1 mil. Kč**, z toho na Národní plán pomoci zdravotně postiženým 735 tis. Kč a na Národní program zdraví 300 tis. Kč, na drogovou problematiku 50 tis. Kč atd. Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** poskytla **7 mil. Kč**, z toho např. sdružení Národní klimatický program jako podporu výzkumu a vývoje 2,9 mil. Kč, sdružení Národní síť Zdravých měst z OP Rozvoj lidských zdrojů 2,5 mil. Kč, nadaci Partnerství jako podporu Vysokých Tater postižených živelní katastrofou 1,6 mil. Kč atd. Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo vydáno přes **4 mil. Kč**, z toho 3,0 mil. Kč získal Svaz průmyslu a dopravy ČR na řešení projektů vývoje a aplikace informačních technologií a 1,2 mil. Kč bylo určeno pro 7 subjektů v rámci programu úspory energie. Kapitola **Ministerstvo kultury** poskytla dotace ve výši téměř **4 mil. Kč**, z toho 2,9 mil. Kč v rámci výdajů na kulturní aktivity (např. 0,75 mil. Kč Nadačnímu fondu Festival spisovatelů Praha na Festival spisovatelů Praha 2005, 0,6 mil. Kč Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska na aktivity spojené s uspořádáním Dnů evropského dědictví 2005, 0,4 mil. Kč Nadaci Jana a Medy Mládkových na realizaci výstavy Combinacion a další).

2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně

Do této skupiny výdajů, která v roce 2005 představovala **ve státním rozpočtu 59,3 mld. Kč**, t.j. 7,1 % běžných výdajů, patří zejména transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění a neinvestiční transfery státním fondům.

Přehled o státním rozpočtu, jeho změnách a čerpání v roce 2005 včetně srovnání s minulým rokem poskytuje následující tabulka:

Tabulka č. 36

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3	6=(4:1	7=(4-
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně celkem	46 716	59 273	63 086	55 729	88,3	119,3	9 013
z toho:							
- transfery státním fondům	13 243	25 163	28 966	21 875	75,5	165,2	8 632
z toho: SZIF	10 443	25 163	28 966	21 875	75,5	209,5	11 432
- transfery fondům soc. a zdrav.	33 390	33 984	33 981	33 744	99,3	101,1	354

Celkově dosáhly výdaje 55,7 mld. Kč, což bylo o 11,7 % (téměř o 7,4 mld. Kč) pod úrovní upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 19,3 % (o 9,0 mld. Kč).

V roce 2005 byly formou *neinvestičních transferů státním fondům* poskytnuty dotace pouze Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) z kapitoly Ministerstvo zemědělství.

Ve státním rozpočtu na rok 2005 byly **neinvestiční dotace SZIF** zahrnuty ve výši **25,2 mld. Kč** a v průběhu roku byly **navýšeny na téměř 29,0 mld. Kč** zejména z úspor v kapitole Státní dluh. **Čerpáno** bylo celkem **21,9 mld. Kč**, z toho na programy Společné zemědělské politiky, které podléhají předpisům Evropské unie a které od vstupu do Evropské unie spravuje akreditovaná agrární platební agentura SZIF, 21,0 mld. Kč a na správní výdaje SZIF přes 0,8 mld. Kč (bez marketingové podpory).

Výdaje na financování společné zemědělské politiky v roce 2005 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 37

Společná zemědělská politika	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	mil. Kč
	schválený	po změnách		% plnění
	1	2	3	4=3:2
Výdaje na financování společné zemědělské politiky celkem	24 200	28 100	21 008	74,8
z toho:				
přímé platby - předfinancování ze SR	8 207	8 207	9 889	120,5
přímé platby - dofinancování ze SR	5 038	7 368	3 004	40,8
Horizontální plán rozvoje venkova - ze SR	1 456	1 770	1 205	68,1
Horizontální plán rozvoje venkova - z rozpočtu EU	5 614	6 871	4 822	70,2
Společná organizace trhu z rozpočtu EU	3 870	3 722	1 926	51,7
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh - z rozpočtu EU na předfinancování	7	7	7	100,0
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh - ze SR na spolufinancování	7	7	7	100,0

Pozn. Prostředky z rozpočtu EU na společnou zemědělskou politiku jsou součástí příjmů a výdajů státního rozpočtu. Meziročně nejsou tyto výdaje srovnatelné (ČR vstoupila do EU až 1.5.2004 a některé prostředky jsou poukazovány se zpožděním).

Přímé platby zahrnuly nárokové platby na plochu zemědělské půdy z roku 2004 vyplacené v prvních měsících roku 2005 a přímé platby v roce 2005, kdy bylo předloženo 20 051 žádostí na rozlohu 3 017 tis. ha, z nichž se realizovalo 14 099 žádostí. V souladu s Přístupovou smlouvou EU je novým členským státům povoleno dorovnávat přímé podpory z vlastních zdrojů o 30 % unijní sazby - v roce 2005 se týkaly komodit, které byly v systému „přímé platby – jednotná platba za plochu“ výrazněji poškozeny (chmel, len na vlákno, některé plodiny na orné půdě, bramborový škrob, přežvýkavci).

V rámci Společné organizace trhu jsou poskytovány finanční podpory, vývozní subvence (výhradně z rozpočtu EU), dotace a odvody, intervenční nákupy a související náklady. Finanční podpory se týkaly např. spotřeby „školního mléka“ a užití ostatního mléka, výroby kaseinu a kaseinátů, skladování másla, soukromého skladování hovězího a telecího masa, organizací producentů ovoce a zeleniny, restrukturalizace a přeměny vinic atd. Vývozní subvence byly poskytnuty na zpracované výrobky především zemědělské a na nezpracované výrobky (másla, mléko, sýry, hovězí maso, vejce obiloviny apod.). Dotace a odvody zahrnovaly např. doplatek pěstitelům brambor, prémie na výrobu bramborového škrobu, odvod dávek z cukru, podporu výroby methylesteru z řepkového oleje (MEŘO) apod. Intervenční nákupy a související výdaje se týkaly např. sušeného odstředěného mléka, cukru, obilovin atd. Součástí společné organizace trhu byla i podpora Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh.

Na podpory programu **Horizontálního plánu rozvoje venkova** byly v roce 2005 poskytnuty dotace za žádosti z roku 2004 na opatření Méně příznivé oblasti (pomoc méně příznivým oblastem s ekologickými omezeními), Agroenvironmentální opatření (podpora rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívající v ochraně složek životního prostředí) a Lesnictví (poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychlerostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití), za žádosti z roku 2005 pouze za opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s ekonomickým omezením. Ve smyslu Nařízení Komise (ES) č. 27/2004 je u nových členů EU uplatňován finanční model N+2 (např. prostředky alokované v roce 2005 mohou být čerpány až do roku 2007).

Podrobné hodnocení činnosti SZIF v oblasti společné zemědělské politiky je uvedeno v sešitu F návrhu SZÚ.

Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění představují především platby státu do systému zdravotního a sociálního pojištění za vybrané skupiny obyvatel.

Rozhodující objem výdajů podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, představují platby státu za vybrané skupiny obyvatel do systému všeobecného zdravotního pojištění hrazené z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**. Platba státu za „státní pojištěnce“ schválená ve státním rozpočtu na rok 2005 v částce téměř 34,0 mld. Kč dosáhla **33,7 mld. Kč**, t.j. 99,3 % rozpočtu při meziročním růstu o 1,1 % (o 67 mil. Kč). Nižší čerpání bylo ovlivněno především nižším počtem nezaměstnaných proti předpokladu. Na druhé straně došlo od 1.1.2005 ke změně vyměřovacího základu pro výpočet platby státu u osoby, za kterou je plátcem pojistného na všeobecné zdravotní pojištění stát a měsíční sazba státu za jednoho pojištěnce se zvýšila z 476,- Kč na 481,- Kč.

Průměrný počet všech pojištěnců, za které je plátcem stát, v roce 2005 činil 5 844 tisíc, z toho pojištěnci Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR (VZP ČR) představovaly 3 870 tisíc osob, t.j. 66,2 %, a 58,1 % všech pojištěnců této zdravotní pojišťovny, když jejich průměrné procento z celkového počtu pojištěnců v ČR bylo 64,6 %).

Na základě žádosti Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR byla v roce 2005 provedena změna rytmu plateb za „státní pojištěnce“- předsunutí platby z 2. pololetí na 1. pololetí (březen) ve výši 2,8 mld. Kč. Tato předsunutá platba byla včas vyúčtována, tzn. byla k 31.12.2005 vůči státnímu rozpočtu neutrální (z měsíčních plateb v červenci a v prosinci bylo odečteno po 1,4 mld. Kč).

V rámci této skupiny výdajů jsou zahrnuty i prostředky z rozpočtu kapitoly **Ministerstva obrany** pro dva specifické fondy Vojenské zdravotní pojišťovny, které slouží pro zprostředkování zdravotní a preventivní péče pro vojáky v činné službě (Fond zprostředkování úhrady zdravotní péče a Fond pro úhradu preventivní péče), zřízené podle vyhlášky MF č. 41/2000, a kterým bylo v roce 2005 vyplaceno **12,0 mil. Kč**, t.j. o 300 tis. Kč (o 2,4 %) méně než v předchozím roce.

2.3.6. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (neinvestiční i investiční) byly v roce 2005 **ovlivněny přijetím novely zákona o rozpočtovém určení daní** (zákon č. 1/2005 Sb.), kterou byly krajům nejen navýšeny daňové příjmy (novela nemá přímý vliv na daňové příjmy obcí), ale také rozšířeny oblasti, ve kterých kraje rozhodují v samostatné působnosti. Vzhledem k současnému projednávání zákona o státním rozpočtu na rok 2005 a uvedené novely o rozpočtovém určení daní byl státní rozpočet sestaven v souladu s metodikou financování krajů v roce 2004. Bylo proto nezbytné provést **následující rozpočtová opatření**, která sladila stav státního rozpočtu 2005 s platnou legislativou:

- **vázání části finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů ve výši 14 230 mil. Kč** (z původní rozpočtované částky 20 163 mil. Kč mohly kraje v roce 2005 čerpat pouze dotace na sociální služby a část příspěvku na výkon státní správy ve výši 5 934 mil. Kč);
- **vázání finančních prostředků na úhradu ztráty dopravců s poskytováním žakovského jízdného ve výši 715 mil. Kč**;
- **snížení rozpočtovaných prostředků ve výši 29 759 mil. Kč** u kapitoly Všeobecná pokladní správa (ukazatel Ostatní výdaje) ve prospěch kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (ukazatel Výdaje regionálního školství), z toho 28 027 mil. Kč představovaly prostředky odpovídající daňovým výnosům krajů v případě schválení zákona č. 1/2005 Sb.

Rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně (**80,3 mld. Kč**) se na celkových běžných výdajích schváleného rozpočtu 2005 podílel 9,6 %, **rozpočet po změnách (112,8 mld. Kč)** zvýšený zejména o prostředky na regionální školství pak 12,3 %; **rozpočet korigovaný** ještě o vázané prostředky v souvislosti s novým rozpočtovým určením daní (**102,9 mld. Kč**) pak představoval 12,6 % korigovaného rozpočtu běžných výdajů.

Následující tabulka ukazuje rozpočet 2005 a skutečné čerpání neinvestičních dotací krajům a obcím:

Tabulka č.38

mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005			Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách	korigovaný*)			
		1	2	3	4	5	6=(5:4)
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně celkem	111 010	80 269	112 805	102 869	102 540	99,7	92,4
z toho:							
- obcím	27 640	24 468	26 669	26 669	26 479	99,3	95,8
v tom: souhrnný vztah	24 914	23 043	24 604	24 604	24 601	100,0	98,7
účelové dotace	2 726	1 425	2 065	2 065	1 878	90,9	68,9
- krajům	83 361	55 800	86 117	76 184	76 060	99,8	91,2
v tom: souhrnný vztah	14 926	15 155	15 155	5 937	5 934	99,9	39,8
účelové dotace	68 435	40 645	70 962	70 247	70 126	99,8	102,5

*) rozpočet po změnách korigovaný o vázání finančních prostředků ve SR v souvislosti s přijetím zákona č. 1/2005 Sb.

- týká se krajů (u obcí korigovaný rozpočet = rozpočet po změnách)

Celkem ze státního rozpočtu bylo na neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně **uvolněno 102,5 mld. Kč**, t.j. 90,9 % upraveného, resp. 99,7 % korigovaného rozpočtu.

Z celkového objemu vyplacených neinvestičních prostředků představovaly **30,5 mld. Kč** (100 % korigovaného rozpočtu) dotace poskytované obcím a krajům **v rámci tzv. souhrnného vztahu** návazně na přílohy 6, 7 a 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005.

Z této částky bylo **do rozpočtů obcí uvolněno 24,6 mld. Kč**, tj. 98,7 % upraveného rozpočtu při meziročním snížení o 4,2 % (o 133 mil. Kč). Největší objem z těchto prostředků představovaly **dávky sociální péče** vyplácené příslušnými obcemi, na něž bylo ze státního rozpočtu **uvolněno 14,9 mld. Kč^{*)}** (komentář je uveden v části o sociálních transferech obyvatelstvu). Dále byly finanční prostředky určené pro rozpočty obcí poskytnuty zejména na výkon státní správy v obcích (2,8 mld. Kč), na školství (1,5 mld. Kč), na ústavy sociální péče (0,3 mld. Kč), na domovy důchodců (1,1 mld. Kč) atd. Na výkon státní správy obcí s rozšířenou působností bylo vyplaceno 3,8 mld. Kč.

Jak již bylo uvedeno došlo k souběžnému projednávání zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2005 a novely zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.), a tím k následnému vázání finančních prostředků ve státním rozpočtu a k přesunu prostředků nezbytných pro zabezpečení regionálního školství, které se

*) Skutečné čerpání dávek sociální péče vyplacených obcemi činilo 14 196 mil. Kč, rozdíl je řešen v rámci finančního vypořádání.

dotkly **finančních vztahů k rozpočtům krajů. Rozpočet korigovaný** o rozpočtová opatření (vč. vázání prostředků) byl čerpán téměř v plné výši **5,9 mld. Kč**, tj. na 99,9 %. Na výkon státní správy připadlo přes 0,9 mld. Kč (vč. 52,5 mil. Kč na jednotky sborů dobrovolných hasičů) a na výkon zřizovatelských funkcí a činností převedených z okresních úřadů, obcí a resortů krajů téměř 5,0 mld. Kč, a to na sociální služby.

Formou neinvestičních transferů **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** bylo v roce 2005 vynaloženo celkem **72,0 mld. Kč**, tj. 99,7 % korigovaného rozpočtu, při meziročním růstu o více než 0,8 mld. Kč (o 1,2 %). Z celku obce obdržely 1,9 mld. Kč, tj. 90,9 % upraveného rozpočtu, ale o 31,1 % (o 848 mil. Kč) méně než v předchozím roce. Kraje obdržely 70,1 mld. Kč, tj. 99,8 % korigovaného rozpočtu, při meziročním růstu o 2,5 % (o 1,7 mld. Kč).

Největší objem prostředků v rámci účelových dotací územním rozpočtům (95,1 %) byl v roce 2005 **poskytnut kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)**. Ve schváleném rozpočtu této kapitoly byly zahrnuty pouze prostředky pro obecní školství (38,4 mld. Kč); prostředky pro krajské, soukromé a církevní školství byly součástí návrhu novely zákona o rozpočtovém určení daní, ale byly v průběhu jejího projednávání vypuštěny – tyto prostředky byly ve výši 29,8 mld. Kč následně prvním rozpočtovým opatřením převedeny z kapitoly VPS, kde byly rezervovány, do rozpočtu kapitoly MŠMT. Celkové neinvestiční transfery územním rozpočtům **dosáhly v kapitole MŠMT 68,6 mld. Kč, z toho přímé náklady** na vzdělávání školám, předškolním a školským zařízením zřizovaným obcemi a kraji, které byly poskytovány čtvrtletně z rozpočtu kapitoly MŠMT prostřednictvím krajských úřadů, **činily 64,8 mld. Kč** při meziročním růstu o 4,1 % (o 2,5 mld. Kč) - na přímé náklady na vzdělávání pro školy, předškolní a školská zařízení zřízené obcemi připadlo 38,0 mld. Kč a na zřízené kraji 26,7 mld. Kč. **Dotace soukromému školství byly vyplaceny ve výši přes 3,1 mld. Kč** (o 7,3 %, tj. o 0,2 mld. Kč více než v předchozím roce); tyto dotace byly poskytovány čtvrtletně prostřednictvím krajů, a to pro 569 organizací. Další neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně z kapitoly MŠMT byly určeny na mezinárodní spolupráci ve vzdělávání (110,0 mil. Kč), na protidrogovou prevenci (6,9 mil. Kč), na prevenci kriminality (6,7 mil. Kč), na ostatní záležitosti ve vzdělávání (587 mil. Kč) atd.

Neinvestiční dotace územním rozpočtům z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** dosáhly **1,8 mld. Kč** při meziročním růstu o 155,9 % (o 1,1 mld. Kč). Obce získaly celkem 0,7 mld. Kč, z toho rozhodující část byla určena na aktivní politiku zaměstnanosti (většinu prostředků obce získaly od úřadů práce na veřejně

prospěšné práce, při nichž vytvářejí pracovní místa zejména pro své občany, dále byly poskytnuty příspěvky na odbornou činnost absolventů a získání kvalifikace mladistvých a na vytváření společensky účelných pracovních míst; na společné programy ČR a EU 1,9 mil. Kč). Kraje dostaly celkem 1 148 mil. Kč, z toho na dotace na podporu nestátních subjektů poskytujících sociální služby 850 mil. Kč (tato dotace byla z kapitoly MPSV uvolněna poprvé); na společné programy ČR a EU bylo poskytnuto 243,9 mil. Kč a na aktivní politiku zaměstnanosti získaly 39,6 mil. Kč (rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa a odborná praxe absolventů). Na běžné výdaje v rámci programového financování reprodukce majetku dostaly obce a kraje celkem 28,5 mil. Kč.

Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno pro územní samosprávné celky **688 mil. Kč**, z toho **krajům připadlo 206 mil. Kč a obcím 482 mil. Kč**. Prostředky byly použity na správní výdaje na systém státní sociální podpory (16,5 mil. Kč), na strategii prevence kriminality na místní úrovni (80,0 mil. Kč), na náhrady výdajů ÚSC – doplatek za rok 2004 (7,7 mil. Kč), na financování provozu ochranných systémů podzemních dopravních staveb Praha (45,0 mil. Kč), dotace na protiradonová opatření (6,4 mil. Kč), výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy (73,5 mil. Kč), na financování provozu ochranných systémů podzemních dopravních staveb Praha (45,0 mil. Kč), na řešení problémů ÚSC vyplývajících zejména z realizace II. fáze reformy veřejné správy (78,4 mil. Kč), na úhradu dodatečně uplatněných závazků zdravotnických zařízení zřízených bývalými okresními úřady (46,0 mil. Kč). Dále byly poskytnuty příspěvky na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností (190,8 mil. Kč), krajům (56,8 mil. Kč), městům Brno, Plzeň, Ostrava (100,0 mil. Kč) a další.

Ministerstvo kultury uvolnilo **321 mil. Kč**, t.j. 101,8 % upraveného rozpočtu; ve srovnání s předchozím rokem došlo ke snížení dotací obcím a krajům o 40,8 % (o 221,5 mil. Kč), a to zejména zrušením programu „Zajištění regionálních funkcí veřejných knihoven“, snížením výdajů v oblasti památkových programů a programu podpora českých divadel, když výdaje na tyto programy byly poskytnuty v rámci nového rozpočtového určení daní prostřednictvím krajů z jejich daňových příjmů. V roce 2005 byly finanční prostředky krajům a obcím vyplaceny především na plnění programů, např. Regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (148,9 mil. Kč), Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (57,8 mil. Kč), Program záchrany architektonického dědictví (43,3 mil. Kč), Reprodukce majetku státních regionálních zařízení (18,5 mil. Kč), Kulturní aktivity (19,4 mil. Kč), Havárie střech památek (8,5 mil. Kč), Veřejné informační služby knihoven (10,3 mil. Kč) atd.

Neinvestiční prostředky převedené územním celkům kapitolou **Ministerstvo pro místní rozvoj** představovaly téměř **178 mil. Kč**, t.j. pouze 64,2 % upraveného rozpočtu (prostředky rozpočtované na spolufinancování společných programů a projektů ČR a EU lze čerpat až 3 roky a lze je převádět do rezervního fondu k použití v dalších letech). Došlo také ke značnému meziročnímu poklesu o 71,7 % (o 442,5 mil. Kč), a to zejména vlivem nového rozpočtového určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.). Z celku obcím bylo převedeno 170,4 mil. Kč a krajům 7,5 mil. Kč. Obce finanční prostředky použily např. jako příspěvky a dotace k hypotečním úvěrům na bytovou výstavbu (41,0 mil. Kč), jako dotace v rámci Programu obnovy venkova (24,2 mil. Kč), Regionálního programu podpory rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů – povodně 2002 neinvestiční (19,1 mil. Kč), dále na programy Podpora regionálního rozvoje (50,5 mil. Kč), Podpora oprav vad panelové výstavby (31,3 mil. Kč) apod. Kraje neinvestiční finanční prostředky poskytly např. na programy Společný regionální operační program (2,5 mil. Kč), Program poskytování dotací do povodňových fondů obcí a krajů na opravy bytového fondu poškozeného povodněmi v roce 2002 (2,1 mil. Kč), Podpora regionálního rozvoje (2,0 mil. Kč) atd.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo celkem **154 mil. Kč**, z toho 153,0 mil. Kč obcím v rámci lesního hospodářství (142,8 mil. Kč) a agrokomplexu (10,2 mil. Kč), krajům 1,2 mil. Kč do oblasti lesního hospodářství (1,0 mil. Kč) a agrokomplexu (203 tis. Kč).

V kapitole **Ministerstvo zdravotnictví** bylo čerpáno **42 mil. Kč**, z toho bylo poskytnuto 40,1 mil. Kč krajům, a to vč. 33,0 mil. Kč v rámci programů reprodukce majetku nemocnicím spadajícím pod kraje, dále pak např. na protidrogovou politiku, 2,8 mil. Kč, na Národní program vyrovnaných příležitostí zdravotně postižených 1,4 mil. Kč, na ostatní speciální zdravotnické programy 1,7 mil. Kč atd. Obcím bylo vyplaceno 2,0 mil. Kč na programy Národní plán zdraví (1,6 mil. Kč) a Národní program „Zdravé stárnutí“ (407 tis. Kč).

Ministerstvo životního prostředí poskytlo krajům a obcím téměř **90 mil. Kč**, z toho obcím 66,9 mil. Kč na Program péče o krajinu (29,7 mil. Kč), na příspěvky ZOO (25,8 mil. Kč), na Program péče o zeleň v urbanizovaném prostředí (téměř 2,0 mil. Kč), na kompenzace ztrát obcí na území národních parků (5,4 mil. Kč) atd. Krajům bylo vydáno téměř 23,0 mil. Kč (z toho na příspěvky na ZOO v Praze, Dvoře Králové a Hluboké nad Vltavou 18,6 mil. Kč a na Operační program Rozvoj lidských zdrojů 4,1 mil. Kč).

Ministerstvo vnitra uvolnilo obcím přes **17 mil. Kč** na dotace na zajištění bydlení azylantů a infrastrukturu obce (13,5 mil. Kč), na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením na jejím území (3,5 mil. Kč) a na úhradu neinvestičních nákladů základních škol, které navštěvují žadatelé o udělení azylu (111 tis. Kč).

Kapitolou **Úřad vlády** byly uskutečněny dotace ve výši **16,5 mil. Kč**, z toho obcím 12,2 mil. Kč a krajům 3,6 mil. Kč (z celku na protidrogovou politiku 6,2 mil. Kč a na program Podpora terénní sociální práce 10,3 mil. Kč).

Ministerstvo obrany vydalo územním celkům přes **12 mil. Kč**, z toho obcím jako dotace poskytované na péči o válečné hroby (11,4 mil. Kč) a dotace na zabezpečení péče o válečné veterány pro 3 domovy důchodců (333 tis. Kč). Kraje získaly 3,0 mil. Kč (Olomoucký kraj na zabezpečení ZŠ Libavá pro žáky, jímž byl povolen vstup na území vojenského újezdu Libavá).

Podrobně jsou prostředky uvolněné jednotlivými kapitolami do rozpočtů obcí a krajů hodnoceny v závěrečných účtech těchto kapitol za rok 2005.

Neinvestiční půjčené prostředky veřejným rozpočtům územní úrovně byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši téměř 1,9 mil. Kč, v průběhu roku však nebyly čerpány.

2.4. Další běžné výdaje státního rozpočtu

2.4.1. Financování zahraničních úvěrů

Schválený rozpočet výdajů spojených se správou a evidencí zahraničních pohledávek státu ve výši 60,0 mil. Kč byl čerpán v objemu 43,4 mil. Kč, rozpočtová úspora činila 16,6 mil. Kč, t.j. 27,7 %, a týkala se snížení příslušných paušálních odměn. Ve vztahu k ČSOB se jednalo o snížení 14 mil. Kč v důsledku uzavření dodatku k dosavadní smlouvě platnému od 1.10.2004. Proti skutečnosti roku 2004 bylo čerpání těchto výdajů o 27,7 % (o 14,2 mil. Kč) nižší.

2.4.2. Státní podpora stavebního spoření

Státní podpora stavebního spoření je realizována podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o stavebním spoření“). V roce 2005 byl na žádost o roční zálohy státní podpory za rok 2004 (tzv. 2. a 3. kolo 2004 - nárok na státní podporu uplatňují stavební spořitelny za své klienty až po uplynutí kalendářního roku, t.j. v roce následujícím) a za rok 2005 (tzv. 1. kolo – pro účastníky, kteří ukončily stavební spoření v 1. pololetí 2005) **poukázán** stavebním spořitelnám **příspěvek v celkové výši 16,1 mld. Kč**, t.j. o 8,7 % (téměř o 1,3 mld. Kč) více než předpokládal schválený rozpočet roku 2005 (14,8 mld. Kč). Meziročně došlo ke zvýšení tohoto příspěvku o 4,9 % (o 749 mil. Kč).

Novela zákona o stavebním spoření s účinností dnem 1.1.2004 (mj. snížení maximální výše státní podpory ze 4 500,- na 3 000,- Kč ročně) měla ve výhledu dvou let přinést úsporu v mandatorních výdajích státního rozpočtu. Koncem roku 2003 však stoupl zájem občanů o stavební spoření (k 31.12.2003 bylo registrováno cca 6 301 tis. platných smluv, t.j. o 1 430 tis. více než ke stejnému datu předchozího roku). Po zpracování žádostí za rok 2004 se ukázalo, že výrazný pokles příspěvku na podporu stavebního spoření nelze očekávat a že stavební spoření je stále atraktivní produkt na finančním trhu. V průběhu roku 2004 změnilo asi 500 tis. účastníků dosud evidované smlouvy o stavebním spoření bez nároku na státní podporu na smlouvy s nárokem na státní podporu (průměrná státní podpora 3 000,- Kč na jednu smlouvu). Účastníci stavebního spoření smlouvy minimálně ukončují a navyšují cílové částky, což jim zakládá nárok na státní podporu i do dalších let (v roce 2005 ke konci září byla cílová částka navýšena u cca 250 tis. smluv). Dochází i k vysokému nárůstu počtu smluv se státní podporou uzavřených po nabytí účinnosti novely zákona o stavebním spoření (k 30.9.2005 bylo evidováno cca 500 tis. smluv uzavřených po 1.1.2004, t.j. se snížením maximální výše státní podpory).

2.4.3. Penzijní připojištění

Prostředky na výplatu státního příspěvku k penzijnímu připojištění jsou ze státního rozpočtu od roku 1995 uvolňovány na základě zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů.

Schválený rozpočet na rok 2005 počítal na výplatu státního příspěvku s částkou **3,3 mld. Kč**, v průběhu roku byl **rozpočet navýšen na 3,6 mld. Kč**. **Skutečné**

čerpání 3,6 mld. Kč procházelo v jednotlivých čtvrtletích sledovaného roku dynamickým vývojem: za 4. čtvrtletí 2004 bylo čerpáno 850 mil. Kč na počet účastníků 2 878 tis.; v 1. čtvrtletí 2005 vzrostl počet účastníků na 2 944 tis. a za toto období bylo vyplaceno téměř 870 mil. Kč; ve 2. čtvrtletí 2005 se počet účastníků zvýšil o 198 tis. a bylo vyplaceno 912 mil. Kč, za 3. čtvrtletí 2005 příspěvek dosáhl téměř 940 mil. Kč na 3 134 tis. účastníky. **Meziročně se celkové výdaje na příspěvek na penzijní připojištění za rok 2005 zvýšily o 14,4 % (o 449 mil. Kč), počet účastníků se zvýšil o 11,2 % (o 256 tis.).** Ke zvýšení tempa růstu dochází zejména v důsledku stabilizace trhu penzijního připojištění, vstupu velkých zahraničních investorů, bank a pojišťoven, aktivní politiky penzijních fondů, vstupu zaměstnavatele (vč. daňového odpočtu), ale i zvýšené důvěry obyvatelstva vč. podílu mladší generace apod. Průměrná výše státního příspěvku za 3. čtvrtletí 2005 byla 109,6 Kč a průměrná výše účastnického příspěvku 440,3 Kč. Počet penzijních fondů se stabilizoval, ke konci roku 2005 působilo **na trhu penzijního připojištění 11 fondů.**

2.4.4. Státní podpora hypotečního úvěrování

Cílem programu státní podpory hypotečního úvěrování je zvýšení dostupnosti dlouhodobých úvěrů poskytovaných komerčními bankami na výstavbu domů a bytů a pomoc mladým lidem do 36 let zvýšením dostupnosti staršího vlastnického bydlení a dostupnosti vlastnického bydlení pro mladé lidi. Podpora hypotečního úvěrování byla zahájena v roce 1995 a je poskytována prostřednictvím kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) podle nařízení vlády č. 244/1995 Sb., o podmínkách státní finanční podpory hypotečního úvěrování bytové výstavby, ve znění pozdějších předpisů, resp. nařízení vlády č. 33/2004 Sb., a v případě mladých lidí do 36 let podle usnesení vlády č. 249/2002 Sb. a spočívá v úhradě části úroku hypotečního úvěru.

Státní rozpočet na rok 2005 počítal pro tuto formu podpory bytové výstavby s částkou **400 mil. Kč**, která byla v průběhu roku **snížena na 360 mil. Kč. Skutečně vyčerpáno bylo 343,6 mil. Kč**, tj. o 129 mil. Kč (o 4,2 méně než v roce 2004). Z toho bylo poskytnuto 279,6 mil. Kč obyvatelstvu, zbytek čerpaly obce, bytová družstva a právnické a fyzické osoby podnikající v bytové výstavbě. Nižší než předpokládané čerpání bylo způsobeno skutečností, že průměrná úroková sazba klesla pod hranici 5 % p.a. (4,92 %), a tak státní podpora pro nové a aktualizované smlouvy v roce 2005 byla nulová.

Od počátku poskytování státní podpory hypotečního úvěrování (r. 1995) bylo k 31.12.2005 **uzavřeno 27 725 smluv**, v tom 19 043 aktivních příjemců podpory a 8 682 pasivních příjemců (státní podpora na nulové výši). V roce 2005 bylo nově uzavřeno 2 859 smluv, což představovalo podporu 2 890 bytových jednotek. Celkově se počet smluv v systému pohyboval v průměrné výši cca 27 500. Celkový objem podpory nově podporovaných úvěrů byl cca 4,0 mil. Kč. Průměrná úroková sazba banky se pohybovala ve výši 4,7 % p.a.

2.4.5. Majetková újma peněžních ústavů

Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů, která jim vznikla v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry (individuální a družstevní bytová výstavba, půjčky mladým manželům), byla v roce 2005 **poskytnuta ve výši 609,8 mil. Kč** t.j. 102,6 % rozpočtu (o 15,6 mil. Kč více) při meziročním poklesu o 3,2 % (o 20,5 mil. Kč). Vyšší krytí majetkové újmy než předpokládal schválený rozpočet na rok 2005 souvisí zejména s úhradou doplatku za rok 2004 v 1. čtvrtletí 2005 České konsolidační agentuře (ČKA) mj. v souvislosti s přijetím zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, podle kterého úplata hrazená ČSOB za vedení úvěrových účtů podléhá základní 19%-ní sazbě daně. Z vyúčtování majetkové újmy peněžních ústavů za rok 2005 nevyplývají požadavky na doplatek v roce 2006.

Z celkové úhrady majetkové újmy peněžních ústavů za rok 2005 bylo poskytnuto **179,5 mil. Kč v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu** (Česká spořitelna), **347,3 mil.Kč s úvěry na družstevní bytovou výstavbu**, vč. 39,4 mil. Kč doplatku vyplývajícího z vyúčtování roku 2004 (ČKA) a **82,9 mil. Kč v souvislosti s půjčkami mladým manželům** (Česká spořitelna).

Majetková újma vzniká peněžním ústavům v souvislosti s dříve poskytnutými úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby a je hrazena ze státního rozpočtu v souladu s § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. V případě ČKA je majetková újma hrazena také v návaznosti na § 19, zejména odstavce 4 a 5 zákona č. 239/2001 Sb., o České konsolidační agentuře.

Ve státním rozpočtu na rok 2005 byly zahrnuty rovněž prostředky na majetkovou újmu pojištěnou z provozování zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání ve výši 94 mil. Kč, které byly v průběhu roku upraveny na 78,4 mil. Kč. Požadavek na úhradu majetkové újmy nebyl ze strany pojišťoven uplatněn.

2.4.6. Výdaje na realizaci státních záruk

Na základě novely zákona o rozpočtových pravidlech zřídilo Ministerstvo financí k 1.1.2005 **fond státních záruk (FSZ)**, prostřednictvím kterého hradí výdaje na realizaci státních záruk tak, že částku, která má být věřiteli proplacena, převede z FSZ do příjmů státního rozpočtu a z výdajů tuto částku proplatí (tím je o stejnou částku překročen rozpočet příjmů i výdajů). **Převod do FSZ** byl v roce 2005 **rozpočtován v kapitole Všeobecná pokladní správa** v celkové výši **22,2 mld. Kč**, které byly do FSZ také převedeny. **Do příjmů státního rozpočtu bylo převedeno** a ve výdajích na realizaci státních záruk následně **použito 21 871 mil. Kč**.

Vlastní **realizace standardních státních záruk** byla v roce 2005 provedena **v celkové výši 7,8 mld. Kč**. Z toho úhrada za garantovanou emisi dluhopisů a.s. **AERO Vodochody činila 4,6 mld. Kč**, téměř **2,9 mld. Kč** tvořily splatné částky garantovaných úvěrů v minulosti poskytnutých s.o. České dráhy a na základě zák. č. 77/2002 Sb. převedené na s.o. **Správa železniční dopravní cesty (SŽDC)**, kdy se jednalo o rozpočtové zajištění splátek úvěrů na I. a II. železniční koridory (celkem 2,6 mld. Kč, z toho příslušenství, resp. úroky a poplatky, 1,2 mld. Kč), na revitalizaci vozů (příslušenství 26 mil. Kč) a na obnovu vozového parku (celkem 171 mil. Kč, z toho příslušenství 16 mil. Kč). Vedle výše uvedených úvěrů byly formou realizace státní záruky rovněž uhrazeny závazky SŽDC, za něž stát převzal záruky podle zákona č. 77/2002 Sb. (celkem 394 mil. Kč, z toho příslušenství 359 mil. Kč).

Nestandardní státní záruky (které nesplňují všechny podmínky stanovené rozpočtovými pravidly) byly v roce 2005 realizovány v celkové výši téměř **10,1 mld. Kč**. Z toho došlo k realizaci jistiny ve výši 4 904 mil. Kč a úroků v částce 149 mil. Kč ze závazku ČR, kterým byla kryta pohledávka ČSOB, a.s. vůči Slovenské inkasní. Dále z titulu nestandardní státní záruky, vydané v roce 2000 ve prospěch České národní banky (ČNB) k pokrytí ztrát vzniklých v souvislosti se Smlouvou a slibem odškodnění strategického investora Investiční a poštovní banky, byla ze státního rozpočtu refundována vyplacená záloha odškodnění ČSOB, a.s. v částce 26 mil. Kč. Ve prospěch ČNB **za program konsolidace a stabilizace bank** byla v průběhu sledovaného roku uhrazena část závazku v objemu **5,0 mld. Kč**.

Vedle výše zmíněné realizace záruk převzal stát záruku i za část splátek jistin a příslušenství (úroky a poplatky) v minulých letech poskytnutých úvěrů Evropskou investiční bankou, kde jako finanční manažer a současně formální dlužník vystupuje Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB). Ze státního rozpočtu byly

uhrazeny splátky úvěrů v celkové výši 3,1 mld. Kč, a to na výstavbu dálnic (1 467 mil. Kč vč. příslušenství), na program E-Roads II (270 mil. Kč vč. příslušenství), na opravy silnic (celkem 318 mil. Kč), na odstranění povodňových škod (celkem 726 mil. Kč) a na podporu vodohospodářských investic (příslušenství 52 mil. Kč). Obdobným způsobem byla v rámci nestandardních záruk provedena rozpočtová úhrada splátek jistiny a příslušenství ve výši **842 mil. Kč** z úvěru přijatého Konsolidační bankou, jejímž nástupcem je Česká konsolidační agentura, na financování integrovaného záchranného systému MATRA. Kromě toho na zabezpečení funkce finančního manažera úvěrů přijatých ČR připadlo 159 mil. Kč.

2.4.7. Výdaje na volby

Ve schváleném rozpočtu na rok 2005 byly prostředky na financování výdajů souvisejících s konáním voleb zahrnuty v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši **100,1 mil. Kč** a byly určeny na konání nových a dodatečných voleb do zastupitelstev obcí a pro případné, ale neuskutečněné, konání doplňovacích a opakovaných voleb do Senátu a zastupitelstev krajů. V průběhu roku byl rozpočet **upraven na 1,1 mil. Kč** a určen na volby do zastupitelstev obcí, úspora 99 mil. Kč byla využita na krytí vyšších výplat příspěvku na penzijní připojištění. **Uvolněno bylo 872 tis. Kč (z toho 110 tis. Kč do kapitoly Ministerstvo vnitra).**

V roce 2005 se konaly dodatečné a nové volby do zastupitelstev obcí dne 7. května, 3. září a 3. prosince. V průběhu roku byly krajům a jejich prostřednictvím obcím poskytnuty dotace v celkové výši 761,9 tis. Kč, vč. úhrady výdajů na přípravu opakovaných a po vydání nálezů Ústavního soudu neuskutečněných voleb do Senátu Parlamentu ČR (městská část Praha 11). Předběžně bylo na zabezpečení výdajů spojených s přípravou a konáním voleb **vyčerpáno celkem 267,7 tis. Kč**, z toho na kraje připadlo 81,1 tis. Kč.

Kromě toho v rozpočtu kapitoly VPS pro kapitolu **Český statistický úřad** bylo uvolněno na zajištění zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí téměř **7,5 mil. Kč** a na přípravu opakovaných voleb do Senátu 37 tis. Kč.

Definitivní čerpání výdajů na volby je předmětem finančního vypořádání.

2.4.8. Odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU

Odvody peněžních prostředků z vlastních zdrojů Evropských společenství (ES) do rozpočtu Evropské unie (EU) jako smluvní závazek vyplývající z členství České republiky v Evropské unii byly v kapitole **Všeobecná pokladní správa** pro rok 2005

rozpočtovány ve výši 27,3 mld. Kč. Základem pro stanovení prostředků na odvody podle daně z přidané hodnoty a hrubého národního důchodu ve státním rozpočtu na rok 2005 byly údaje o vlastních zdrojích ES předložené Evropskou komisí při přípravě rozpočtu EU na rok 2005.

Ze státního rozpočtu ČR bylo do rozpočtu EU **odvedeno 26,3 mld. Kč**, v tom téměř 6,9 mld. Kč na zdroj podle DPH a 19,5 mld. Kč podle HND). V této částce byl vedle prostředků odvedených podle doplňujícího rozpočtu AB 5/2005 (25,9 mld. Kč) zahrnut zejména nedoplatek roku 2004 cca 397 mil. Kč, který vznikl v důsledku vyššího skutečného růstu HND v ČR v roce 2004, než se předpokládalo.

O přebytek rozpočtu EU roku 2004, který vznikl z celkově rychlejšího vývoje HND (resp. DPH) EU 25 byl pak upraven doplňující rozpočet EU 8/2005. To ale vzhledem k pozdnímu schválení tohoto dokumentu neovlivnilo odvody v roce 2005; přeplatek pro ČR 1,0 mld. Kč (rozdíl mezi AB 5/2005 a AB 8/2005) byl odečten až z první splátky roku 2006.

Rozdíl mezi rozpočtovými a odvedenými prostředky vlastních zdrojů v roce 2005 představovaly úsporu (téměř 1,0 mld. Kč) v platbách vlastních zdrojů podle DPH a HND rozpočtových ve státním rozpočtu roku 2005.

Další výdaje, čerpané z kapitoly Všeobecná pokladní správa, jsou podrobněji komentovány v souhrnu rozpočtových kapitol, sešit H.

3. Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) tvoří významnou část výdajů státního rozpočtu. Se mzdovými náklady ústředně řízených příspěvkových organizací, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni podle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, činil v roce 2005 objem těchto výdajů 118,8 mld. Kč.

V uvedeném čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je zahrnuto rovněž čerpání těchto prostředků v tzv. regionálním školství, t.j. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány. Mzdové prostředky regionálního školství jsou součástí tzv. přímých vzdělávacích nákladů, jejichž rozsah stanoví zákon č. 564/1990 Sb., v platném znění, a jsou rozpočtovány v kapitole MŠMT.

V porovnání s celkovými výdaji státního rozpočtu činí podíl výdajů na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 12,87 % a proti roku 2004, kdy podíl dosáhl výše 12,96 %, došlo k mírnému poklesu.

Podíl mzdových výdajů spolu s pojistným na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, příspěvkem do fondu zaměstnanosti a do fondu kulturních a sociálních potřeb se blíží 17,6 % celkových výdajů státního rozpočtu.

Mimořádný význam této rozpočtové položky je vládou zdůrazněn tím, že kromě stanovení objemu prostředků na platy v podobě závazných ukazatelů státního rozpočtu u organizačních složek státu, ovlivňuje vláda tuto oblast i prostřednictvím závazných limitů prostředků na platy a počtu zaměstnanců podle jednotlivých kategorií organizací. Tyto limity schvaluje souběžně s návrhem státního rozpočtu na příslušný rok.

Do prostředků na odměňování zaměstnanců byly v roce 2005 zapojeny i mimorozpočtové zdroje v celkové výši 1 724,1 mil. Kč, z toho z fondu odměn 154,2 mil. Kč a z rezervního fondu 700,6 mil. Kč a dále mimolimitní prostředky podpory výzkumu a vývoje ve výši 263,4 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2004, kdy mimorozpočtové zdroje dosáhly výše 1 011,2 mil. Kč, došlo k jejich zvýšení o 712,9 mil. Kč a to především v důsledku uvedeného zapojení čerpání rezervního fondu roku 2004.

Vývoj prostředků na platy, počtu zaměstnanců a průměrných platů za rok 2005 a zejména srovnávání s rokem 2004 je ovlivněno probíhající reformou veřejné správy a vázáním podle usnesení vlády č. 339 ze dne 23. března 2005 ve výši odpovídající části finančních prostředků, původně rozpočtově určených na zabezpečení realizace zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Přehled o čerpání a vývoji prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci v organizačních složkách státu a mzdových nákladů u příspěvkových organizací je obsažen v následující tabulce:

Tabulka č. 39

Mzdové prostředky	Skutečnost 2004	Rozpočet 2 0 0 5		Skutečnost 2 0 0 5	Plnění v %	Rozdíl	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách				
	1	2	3	4	(4:3)	(4-3)	(4:1)
Org. složky státu	59 904,0	66 065,9	65 190,1	64 294,2	98,6	-895,9	107,3
<i>z toho:</i>							
<i>státní správa</i>	47 151,5	52 824,1	51 797,4	51 116,4	98,7	-681,0	108,4
PO celkem	51 969,7	33 862,8	53 229,7	54 483,1	102,4	1 253,4	104,8
OSS a PO celkem	111 873,7	99 928,7	118 419,8	118 777,3	100,3	357,5	106,2

v mil. Kč

Z tabulky je zřejmé, že závazný ukazatel státního rozpočtu - objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci, byl u organizačních složek státu dodržen jak v celkovém objemu, tak i za státní správu (čerpání na 98,6 % a za státní správu 98,7 %). Obdobný průběh má i plnění dalšího závazného ukazatele státního rozpočtu - objemu prostředků na platy (čerpání na 98 % a za státní správu 98,3 %).

Z hlediska jednotlivých kapitol byly překročeny ukazatele v nepatrném rozsahu a při započtení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů, ke skutečnému překročení ukazatelů nedošlo.

Přehled o plnění rozpočtu po změnách u kapitol, které překračují závazné objemy prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (limity mzdových nákladů), dokládá následující tabulka.

Tabulka č. 40

Typy organizací	Platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) v %																	
	Kapitoly																	
	301 KPR	304 ÚV	313 MPSV	314 MV	315 MŽP	317 MMR	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	336 MSpr	345 ČSÚ	353 ÚOHS	358 ÚS	361 AV	Celkem
Organizační složky státu			100,14		100,03							101,11	101,30	104,38	103,10	100,75		
z toho státní správa			100,14										101,37	101,33	104,38	103,10	100,75	
Príspevkové organizace	111,90		106,08	115,56	105,64	113,75	103,34	120,71	102,80	101,62	102,23						121,85	102,35
OSS a PO	105,93		100,23		102,74	101,91	100,38	102,98	100,43	101,58	102,09			101,28	104,38	103,10	100,75	121,44
z toho platy																		
Organizační složky státu		100,29	100,16				100,10		100,02			101,32		102,30	103,08		100,96	
z toho státní správa		100,29	100,16				100,10					101,53		102,30	103,08			
Príspevkové organizace	112,22		106,53	116,41	105,63	113,18	103,50	119,48	102,87	101,10	102,15						120,46	101,88
OSS a PO	106,41	100,29	100,25		102,72	101,87	100,76	102,80	100,48	101,09	102,03			102,30	103,08		120,13	
Typy organizací	Kapitoly po odečtení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků na vědu a výzkum a mimorozpočtových zdrojů																	
	301 KPR	304 ÚV	313 MPSV	314 MV	315 MŽP	317 MMR	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	336 MSpr	345 ČSÚ	353 ÚOHS	358 ÚS	361 AV	Celkem
	301 KPR	304 ÚV	313 MPSV	314 MV	315 MŽP	317 MMR	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	336 MSpr	345 ČSÚ	353 ÚOHS	358 ÚS	361 AV	
Organizační složky státu			99,36		99,95							99,22	98,95	99,47	100,00	100,00		
z toho státní správa			99,34									99,33	98,95	99,47	100,00	100,00		
Príspevkové organizace	99,99		98,37	99,48	99,43	99,31	99,69	91,89	99,29	99,94	99,87						99,98	99,84
OSS a PO	99,38		99,34		99,70	99,79	99,58	98,70	99,84	99,91	99,85			98,93	99,47	100,00	100,00	99,95
z toho platy																		
Organizační složky státu		99,72	99,37				99,98		100,00			99,39		97,09	99,91		99,85	
z toho státní správa		99,72	99,35				99,98					99,46		97,09	99,91			
Príspevkové organizace	100,00		98,47	99,70	99,35	97,74	99,81	90,08	99,27	99,40	99,70						98,13	99,31
OSS a PO	99,49	99,72	99,36		99,69	99,68	99,95	98,47	99,88	99,40	99,71			97,09	99,91		98,16	

Vlivem zapojení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů do financování prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je vykázána úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách ve výši cca 1 636,1 mil. Kč za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem. Převod do rezervního fondu z uvedené úspory činil 1 279,1 mil. Kč a vázání platů příslušníků bezpečnostních sborů 261 mil. Kč.

Nárůst čerpání prostředků na platy o 5 796,5 mil. Kč, t.j. o 5,42 % ve srovnání se skutečností roku 2004, je především výsledkem dynamiky růstu platů, zapracované do návrhu státního rozpočtu na rok 2005, ale i čerpání z kapitoly Všeobecná pokladní správa a zapojení rezervních fondů .

Schválený objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci na rok 2005 byl rozpočtovými opatřeními zvýšen celkem o 18 491,1 mil. Kč, kde 18 606,1 mil. Kč bylo převedeno z kapitoly Všeobecná pokladní správa pro 85 043 zaměstnanců v tzv. regionálním školství, t.j. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány jejichž financování bylo uvažováno z rozpočtového určení daní. Dalším významným vlivem bylo snížení z vázaných prostředků na platy příslušníků bezpečnostních sborů o 1 695,1 mil. Kč, z toho 1 138,7 mil. Kč do kapitoly Všeobecná pokladní správa, závazný ukazatel Finanční vztahy k rozpočtům obcí na posílení dotace dávky sociální péče v roce 2005. Výsledné zvýšení vyplynulo z řady dílčích úprav, organizačních a jiných změn a přesunů mezi jednotlivými kategoriemi výdajových položek, často protichůdným směrem. Úpravy vyplývaly převážně ze změn právních předpisů.

Z hlediska jednotlivých typů organizací došlo k celkovému zvýšení schválených objemů u příspěvkových organizací o 19 366,9 mil. Kč, ve kterém je zahrnut významný převod z kapitoly Všeobecná pokladní správa a to na tzv. regionální školství ve výši 18 606,1 mil. Kč, 278,1 mil. Kč na úpravy platů včetně 50,1 mil. Kč na tarifní platy, prostředky podpory výzkumu a vývoje ve výši 139,9 mil. Kč a z věcných výdajů v rámci příspěvku 305,9 mil. Kč, z toho 85 mil. Kč na úpravy tarifních platů.

U organizačních složek státu došlo ke snížení schválených objemů o 875,9 mil. Kč, z toho u státní správy ke snížení o částku 1 026,7 mil. Kč a to především vlivem výše uvedeného snížení z vázaných prostředků na platy příslušníků bezpečnostních sborů.

Nejvýznamnější úpravy rozpočtu organizačních složek státu byly provedeny zejména těmito opatřeními:

- Převod prostředků do kapitoly Všeobecná pokladní správa v celkové výši 754,9 mil. Kč.

Z vázání platů příslušníků bezpečnostních sborů kapitoly Ministerstvo vnitra bylo do kapitoly Všeobecná pokladní správa převedeno 1 145,3 mil. Kč na posílení rozpočtů obcí a z kapitoly 312 MF 162,2 mil. Kč na stavební spoření.

Z Vládní rozpočtové rezervy bylo uvolněno 303,6 mil. Kč, z toho 255,5 mil. Kč na úhradu dalších platů soudců za roky 2003 a 2004 na základě nálezů Ústavního soudu.

Z položky na platy včetně příslušenství bylo na platy a ostatní platby za provedenou práci uvolněno 174,5 mil. Kč, z toho 102 mil. Kč pro finanční úřady na dofinancování platového zvýšení z roku 2004, 35,2 mil. Kč na úpravy tarifních platů a 29 mil. Kč na dofinancování platů ústavních činitelů podle zákona č 626/2004 Sb.

- Ostatní významnější změny:

- celkové snížení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci o 155,5 mil. Kč převodem do ostatních běžných výdajů,
 - snížení o 430,4 mil. Kč, z toho 329,5 mil. Kč z vázání platů příslušníků Policie na důchody a pokrytí dopadů zákona o elektronických komunikacích,
 - zvýšení o 274,9 mil. Kč, z toho 148,8 mil. Kč v resortu práce a sociálních věcí (109,5 mil. Kč pro platy v České správě sociálního zabezpečení a 32,9 mil. Kč na zabezpečení agendy státní sociální podpory na úřadech práce), 67,1 mil. Kč v resortu spravedlnosti na zvýšení platů státních zástupců, 9,1 mil. Kč v resortu školství na společné projekty s Evropskou unií, 8,7 mil. Kč v resortu životního prostředí na zvýšení tarifních platů,
- zvýšení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci z prostředků podpory výzkumu a vývoje přidělených rozpočtovými opatřeními celkem o 154,8 mil. Kč, z toho u organizačních složek státu o 14,9 mil. Kč a z toho ve Státním úřadu pro jadernou bezpečnost o 3,5 mil. Kč, v resortu životního prostředí o 3,1 mil. Kč, v resortu zdravotnictví o 2,6 mil. Kč, v resortu obrany o 1,7 mil. Kč, v resortu zemědělství 1,3 mil. Kč. U příspěvkových organizací o 139,9 mil. Kč, z toho v Akademii věd o 91 mil. Kč, v resortu kultury o 31 mil. Kč, v resortu dopravy o 8,3 mil. Kč, v resortu životního prostředí o 5,7 mil. Kč a v resortu práce a sociálních věcí o 3,6 mil. Kč,
- na sportovní aktivity ve vrcholovém sportu z dotace resortu školství, mládeže a tělovýchovy pro Ministerstvo obrany ve výši 77,2 mil. Kč a Ministerstvo vnitra ve výši 59 mil. Kč,

Průměrné platy

Proti roku 2004, kdy byl nárůst průměrných platů ve výši 5,9 %, došlo v roce 2005 k nárůstu průměrných platů o 6,9 %. Státní rozpočet na rok 2005 počítal oproti schválenému rozpočtu na rok 2004 s nárůstem o 13,2 %. Tento rozpočtovaný nárůst byl především výsledkem finančních prostředků určených na zabezpečení realizace zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v navrhovaném znění.

Vývoj průměrných platů je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 41

	Skutečnost	Rozpočet 2005		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
Průměrné platy	2004	Schválený	Po změnách	2005	sl.3/sl.2	sl.4/sl.3	sl.4/sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
Organizační složky státu celkem	21 915	23 739	23 188	23 546	97,7	101,5	107,4
<i>z toho:</i>							
<i>státní správa</i>	22 044	24 407	23 683	23 920	97,0	101,0	108,5
Příspěvkové org.	16 911	16 634	17 277	17 972	103,9	104,0	106,3
Organizační složky státu a PO celkem	19 203	20 644	20 009	20 528	96,9	102,6	106,9

Průměrný plat, rozpočtovaný na rok 2005 ve výši 20 644 Kč, se v průběhu roku v důsledku úprav objemů prostředků na platy a počtů zaměstnanců vyplývajících z výše uvedených rozpočtových opatření snížil na 20 009 Kč, to znamená o 3,1 procentního bodu.

V organizačních složkách státu vzrostl skutečný průměrný plat o 7,4 %, z toho ve státní správě o 8,5 % a to především vlivem profinancování zavedení nové platové stupnice pro příslušníky bezpečnostních sborů se 40 % zvýhodněním proti základní tarifní stupnici podle nařízení vlády č. 637/2004 Sb. V příspěvkových organizacích vzrostly průměrné platy o 6,3 %. Rozdílné nárůsty průměrných platů v jednotlivých resortech v rozpětí od 96,32 % do 111,64 % jsou způsobeny zejména čerpáním prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa, prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků z ostatních běžných výdajů použitých na pokrytí dopadů organizačních změn, zvýšení tarifních platů z titulu změn v tarifním zařazení

zaměstnanců a vlivem uvedeného zavedení platové stupnice pro příslušníky bezpečnostních sborů.

Velmi významnými faktory růstu průměrných výdělků bylo nenaplnění počtu funkčních míst, možnost převodu prostředků z rezervních fondů na pokrytí rozpočtově nezajištěných potřeb ve výši 700,6 mil. Kč a naopak převodu nečerpaných prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci ve výši 1 279,1 mil. Kč do rezervního fondu podle § 47 rozpočtových pravidel, čerpání prostředků podpory na výzkum a vývoj podle § 10 zákona č. 130/2002 Sb. ve výši 263,4 mil. Kč, fondu odměn ve výši 154,2 mil. Kč a ostatních mimorozpočtových zdrojů ve výši 869,4 mil. Kč, které v konečném důsledku představují zvýšení průměrného platu o 519 Kč.

Dosažený průměrný plat za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem je vyšší o 2,6 % než rozpočet po změnách za rok 2005. Dosažení vyššího průměrného platu než je v rozpočtu po změnách souvisí zejména s možností čerpání prostředků za neobsazená funkční místa a s využitím mimorozpočtových zdrojů.

Srovnání průměrných platů zaměstnanců rozpočtové sféry s ostatními sektory ekonomiky.

Podle statistických informací o zaměstnanosti a mzdách pracovníků za rok 2005 bylo v národním hospodářství celkem dosaženo průměrného výdělku 19 631 Kč (na přepočtené osoby) a proti roku 2004 došlo ke zvýšení o 5,6 %. V podnikatelské sféře dosáhla průměrná mzda 19 511 Kč (na přepočtené osoby) a proti minulému roku vzrostla o 5,2 %. Průměrná mzda nepodnikatelské sféry, která zahrnuje i rozpočtovou sféru, dosáhla výše 20 055 Kč a proti minulému roku vzrostla o 7,2 %.

Z uvedeného je zřejmé, že dynamika růstu průměrných platů v podnikatelské a nepodnikatelské sféře se výrazně změnila ve prospěch nepodnikatelské sféry. Růst platů v nepodnikatelské sféře byl ve srovnání s podnikatelskou sférou o 2 procentní body rychlejší.

Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců nepodnikatelské a podnikatelské sféry, které v roce 2004 činily 100,9 % ve prospěch nepodnikatelské sféry, se změnily na 102,8 % v roce 2005. Rozdíl meziročně vzrostl o 1,9 procentního bodu. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se meziročně změnil ze 169 Kč v roce 2004 na 544 Kč v roce 2005, t.j. o 375 Kč.

Průměrné platy zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací napojených na státní rozpočet, dosáhly v roce 2005 výše 20 528 Kč při meziročním růstu o 6,9 %. Jedná se tedy o růst o 0,3 % pomalejší ve srovnání s nepodnikatelským sektorem. Ve srovnání s nepodnikatelskou sférou jsou průměrné platy ve vlastní rozpočtové sféře o 2,4 % vyšší.

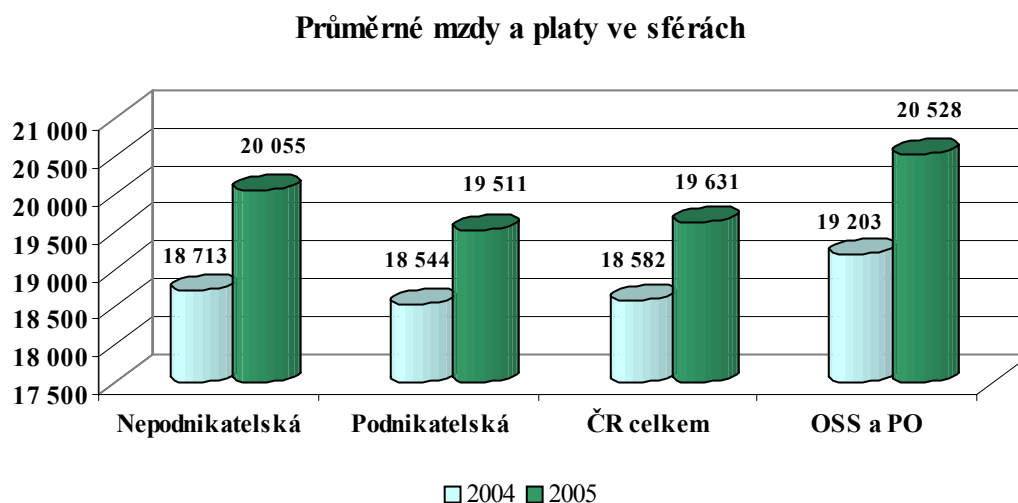
Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců rozpočtové a podnikatelské sféry, které v roce 2004 činily 103,6 % ve prospěch rozpočtové sféry, se změnily na 105,2 % v roce 2005. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se tak meziročně změnil z 659 Kč v roce 2004 na 1 017 Kč v roce 2005, t.j. vzrostl o 358 Kč.

Průměrné platy v rozpočtové sféře byly meziročně o 4,6 procentního bodu vyšší než byl průměr za Českou republiku a proti podnikatelské sféře vyšší o 5,2 procentního bodu.

V nárůstu organizačních složek státu a tím i v nepodnikatelské sféře se především projevil výše uvedené zvýšení platů příslušníků bezpečnostních sborů.

Výše uvedené trendy se promítají i do vývoje reálných mezd. V roce 2005 se úroveň reálné mzdy v podnikatelské sféře zvýšila o 3,2 % a v nepodnikatelské sféře o 5,2 %. Ve sféře organizačních složek státu a příspěvkových organizací se reálné mzdy zvýšily o 4,9 %.

Graf č. 8

Vývoj počtu zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích znázorňuje následující přehled:

Tabulka č. 42

Vývoj počtu	Skutečnost	Rozpočet 2005		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
zaměstnanců	2004	Schválený	Po změnách	2005	sl.3-sl.2	sl.4-sl.3	sl.4-sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
OSS celkem	212 436	217 166	217 446	209 742	280	-7 704	-2 694
z toho: státní správa	166 811	169 176	169 261	164 678	85	-4 583	-2 133
PO celkem	251 386	167 671	252 942	247 678	85 271	-5 264	-3 708
OSS a PO celkem	463 822	384 837	470 388	457 420	85 551	-12 968	-6 402

Skutečný počet zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací se proti roku 2004 snížil o 6 402 osob, a to především vlivem diferencovaného snížení počtu zaměstnanců podle usnesení vlády č. 808 a 809/2003 promítnutého do rozpočtu ve výši 8 154 funkčních míst. Neobsazeno zůstalo v ročním průměru 12 968 funkčních míst, t.j. 2,76 % z rozpočtu po změnách na rok 2005. V roce 2004 bylo neobsazeno v ročním průměru 13 109 funkčních míst. Ve srovnání s rokem 2004 došlo ke zmírnění tohoto jevu a počet neobsazených funkčních míst se meziročně snížil o 141.

Stále však dochází k situaci, kdy na základě požadavků rozpočtových kapitol roste počet systemizovaných, t.j. rozpočtem zajištěných funkčních míst a současně vlivem jejich neobsazení k poklesu skutečných přepočtených počtů. Je to zejména výsledek skutečnosti, že není stanovena povinnost vázat prostředky za neobsazená funkčních místa a tyto prostředky se stávají zdrojem zvyšování průměrných platů nebo se převádí do rezervního fondu.

Vývoj počtu zaměstnanců je výsledkem protichůdných, zvyšujících a snižujících, vlivů. K nejvýraznější zvyšující úpravě v rozpočtu po změnách došlo v resortu školství v souvislosti s převodem 85 043 zaměstnanců v tzv. regionálním školství, t.j. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány jejichž financování bylo uvažováno z rozpočtového určení daní, dále 192 funkčních míst (v ročním přepočtu) v resortu práce a sociálních věcí

v souvislosti se zabezpečením agendy státní sociální podpory a výplaty odškodnění účastníkům národního odboje. Na zabezpečení sportovní reprezentace došlo ke zvýšení o 269 funkčních míst v resortu obrany a o 206 funkčních míst v resortu vnitra. Významná snižující úprava o 167 nenaplněných funkčních míst policistů (v ročním přepočtu) je v resortu vnitra v souvislosti s převodem 55 mil. Kč do věcných výdajů na znalečné, speciální techniku a materiál.

V průběhu roku 2005 tak došlo k úpravě schváleným rozpočtem stanoveného počtu zaměstnanců, jejichž platy jsou hrazeny ze státního rozpočtu, znamenající celkové zvýšení o 85 551 osob.

V organizačních složkách státu se zvýšil přepočtený počet zaměstnanců o 280 osob, přičemž ve státní správě došlo ke zvýšení o 85 osob.

Vývoj počtu zaměstnanců ve státní správě

Přehled o vývoji počtu zaměstnanců ve státní správě v roce 2005 podává následující tabulka:

Tabulka č. 43

	P o č t y z a m ě š t n a n c ů		
	Státní správa celkem	Ústřední orgány st. spr.	Ústř. řízené org.st.spr. a SOBCPO*)
Schválený rozpočet 2005	169 176	18 203	150 973
Souhrn změn rozpočtu 2005	85	71	14
z toho:			
Zvyšující	439	21	418
Snižující	-195	-3	-192
Převody z (do) ostat. OSSaPO	-159	53	-212
Rozpočet po změnách 2005	169 261	18 274	150 987
Nenaplněné počty zaměstnanců	-4 583	-623	-3 960
Skutečnost 2005	164 678	17 651	147 027

*) SOBCPO = složky obrany, bezpečnosti, celní a právní ochrany

Výše uvedená tabulka rozlišuje úpravy podle jejich charakteru. Zdůvodnění významných změn je obsaženo ve výše uvedeném výčtu změn pro organizační složky státu.

Převod prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci do rezervního fondu.

Převod u organizačních složek státu je v roce 2005 v souladu s § 47 rozpočtových pravidel. Přehled o výskytu a výši prostředků včetně vztahu k počtům zaměstnanců je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 44

Kapitola	Převod do rezervního fondu v tis. Kč			Počet zaměstnanců		Měsíční částka z platů	
	ostatní platby za prov. práci	platy	platy a OPPP	neobsazený	skutečnost	neobsazený	skutečnost
301 KPR	150	550	700	26	102	1 763	449
302 Kparl.				14	334		
303 Ksen.				15	208		
304 UV		500	500	19	546	2 193	76
306 MZV		1 097	1 097	104	2 045	879	45
307 MO	9 136	376 150	385 286	2 735	39 012	11 461	803
308 NBÚ	3	2 220	2 223	15	266	12 333	695
309 KVOP				20	86		
312 MF	30 670	106 941	137 611	904	25 959	9 858	343
313 MPSV	1 725	25 184	26 909	293	17 789	7 163	118
314 MV	38 940	539 899	578 839	1 866	73 324	24 111	614
315 MŽP	265		265	64	2 068		
317 MMR				11	552		
321 GA	90		90		31		
322 MPO	2 200		2 200	55	1 659		
327 MD				28	920		
328 ČTÚ				7	461		
329 Mze	640		640	122	6 799		
333 MŠMT	10 118	405	10 523	29	1 169	1 164	29
334 MK	235		235	10	243		
335 Mzdr	1 954	6 213	8 167	147	3 819	3 522	136
336 Mspr	83 162	7 564	90 726	908	22 508	694	28
338 MI				22	144		
343 ÚOOÚ				1	76		
344 ÚPV				3	253		
345 ČSÚ	1 603	914	2 517	6	1 852	12 689	41
346 ČÚZK	11	2 000	2 011	156	5 523	1 068	30
347 KCP				14	126		
348 ČBÚ				20	215		
349 ERÚ					90		
353 ÚOHS				12	111		
358 ÚS				8	105		
361 AV	450		450	4	78		
372 RRTV				1	32		
374 SSHR				23	448		
375 SÚJB				12	292		
381 NKÚ				30	497		
Celkem	181 352	1 069 636	1 250 988	7 704	209 742	11 570	425

Převod v objemu 1 251 mil. Kč u organizačních složek státu představuje 1,9 % z objemu 65 190,1 mil. Kč prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci v rozpočtu po změnách. K nejvýznamnějším převodům prostředků do rezervních fondů došlo v resortu vnitra 578,8 mil. Kč, obrany 385,3 mil. Kč, financí 137,6 mil. spravedlnosti 90,7 mil. Kč.

V souvislosti s převody prostředků do rezervních fondů jsou vyjádřeny i počty neobsazených funkčních míst (v ročním přepočtu) ve vztahu ke skutečně naplněným počtům zaměstnanců.

4. Kapitálové výdaje státního rozpočtu

4.1. Čerpání výdajů podle druhového třídění

Kapitálové výdaje státního rozpočtu byly v roce 2005 rozpočtovány v celkové výši 70,7 mld. Kč, což bylo proti skutečnosti roku 2004 o 4,0 mld. Kč více. Do veřejného sektoru bylo určeno 65,1 mld. Kč (t.j. 92,1 % všech kapitálových výdajů), zbývajících 5,6 mld. Kč bylo směřováno podnikatelským subjektům.

Základní parametry rozhodujících akcí byly zaznamenány v **Informačním systému financování programů reprodukce majetku (ISPROFIN)** spravovaném Ministerstvem financí. Ve schváleném rozpočtu byly v tomto systému zahrnuty investiční akce v rozsahu 65,6 mld. Kč, ve skutečnosti bylo prostřednictvím jednotlivých programů uvolněno celkem 72,6 mld. Kč.

Objem celkových kapitálových výdajů zahrnutých ve schváleném státním rozpočtu byl v průběhu roku zvýšen o 3,9 mld. Kč. Zvýšení se týkalo zejména investičních transferů, které byly posíleny o 3,7 mld. Kč, konkrétně dotací podnikatelským subjektům (zvýšení o 0,4 mld. Kč), neziskovým a podobným organizacím (o 1,0 mld. Kč), krajům (o 0,6 mld. Kč) a obcím (o 0,2 mld. Kč). Investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně byly zvýšeny celkem o 1,3 mld. Kč, z toho 1,1 mld. Kč se týkala transferů státním fondům (SFDI).

Vývoj a strukturu kapitálových výdajů státního rozpočtu ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 45

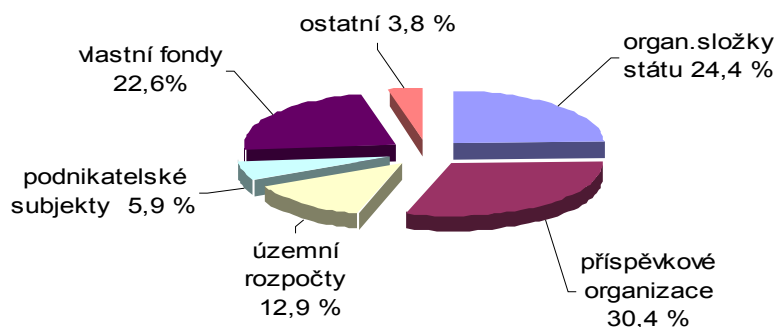
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE U K A Z A T E L	v mil. Kč						
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v % (4:3)	Rozdíl (4-3)	Index 2005/2004 (4:1)
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
Státní rozpočet celkem	66 712	70 722	74 566	79 001	105,9	4 435	118,4
v tom:							
Investiční nákupy a související výdaje	17 974	20 282	20 296	17 870	88,0	-2 426	99,4
Nákup akcií a majetkových podílů	60	1 416	1 416	1 416	100,0	0	2 360,0
Investiční dotace podnikatelským subjektům	4 705	5 589	6 040	4 624	76,6	-1 416	98,3
Investiční dotace neziskovým a pod. organizacím	1 174	629	1 601	1 464	91,4	-137	124,7
Invest. transfery veř. rozpočtům ústřední úrovně	46	45	1 369	1 369	100,0	0	2 976,1
Invest. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	16 244	14 197	15 023	10 165	67,7	-4 858	62,6
z toho: obcím	9 290	8 335	8 522	8 379	98,3	-143	90,2
krajům	6 954	5 861	6 464	1 773	27,4	-4 691	25,5
Investiční dotace příspěvkovým organizacím	13 718	27 395	27 525	24 041	87,3	-3 484	175,3
Investiční převody vlastním fondům	12 598			17 883	x	17 883	142,0
Investiční půjčené prostředky	186		5	45	900,0	40	24,2
z toho: veřejným rozpočtům územní úrovně	111			40	x	40	36,0
Investiční převody Národnímu fondu	8	69	52	52	100,0	0	650,0
Ostatní kapitálové výdaje	0	1 099	1 240	73	5,9	-1 167	x

Ve skutečnosti byly kapitálové výdaje státního rozpočtu čerpány ve výši **79,0 mld. Kč**, což je o 4,4 mld. Kč, t.j. o 5,9 % více než činil upravený rozpočet (vliv zapojení prostředků rezervních fondů) a o 12,3 mld. Kč (o 18,4 %) více než v roce 2004. Nejvýrazněji **vzrostly výdaje na nákup akcií a majetkových podílů, a to** ze 60 mil. Kč na 1,4 mld. Kč a investiční **transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně** o 1,3 mld. Kč, dále investiční **dotace příspěvkovým organizacím** (o 10,3 mld. Kč, tj. o 75,3 %) a **převody vlastním (rezervním) fondům** organizačních složek státu, které dosáhly **téměř 17,9 mld. Kč** (o 42,0 %, tj. o 12,6 mld. Kč). Naproti tomu **k meziročnímu poklesu** došlo především u investičních dotací krajům, obcím a podnikatelským subjektům. Z kapitol státního rozpočtu byl **největší nárůst** – o 10,1 mld. Kč - zaznamenán u **Ministerstva dopravy**, o více než 1,6 mld. Kč u Ministerstva obrany, o 1,4 mld. Kč u kapitoly Operace státních finančních aktiv, o 1,3 mld. Kč u Ministerstva průmyslu a obchodu a o 1,2 mld. Kč u kapitoly Všeobecná pokladní správa. **Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu vzrostl** ze 7,7 % v roce 2004 na 8,6 % v roce 2005.

Dále je uveden podíl jednotlivých „příjemců“ prostředků na celkových kapitálových výdajích v roce 2005:

Graf č. 9

Struktura kapitálových výdajů:

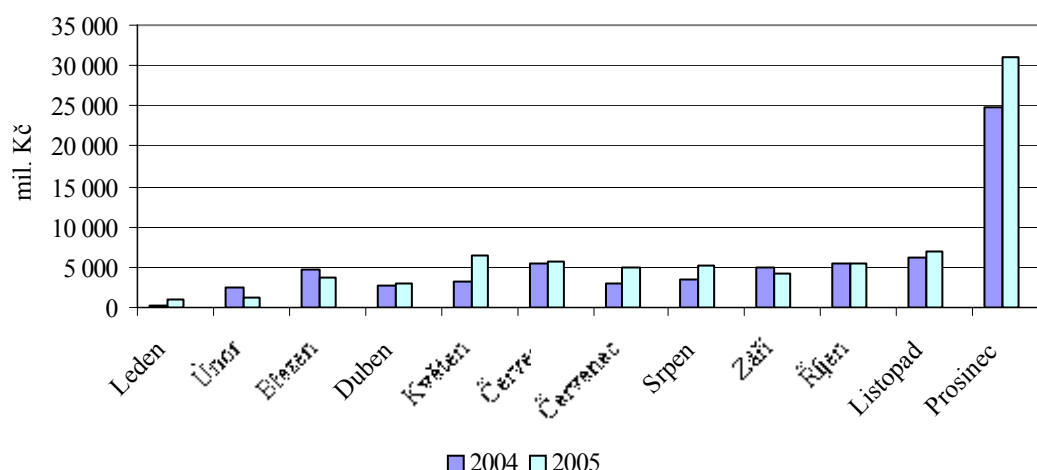

Z grafu je patrné, že **největší podíl kapitálových výdajů** byl v roce 2005 **čerpán příspěvkovými organizacemi** - k zabezpečení jejich potřeb vynaložil státní rozpočet **24,0 mld. Kč**, což představovalo 30,4 % celkových kapitálových výdajů. Organizační složky státu vyčerpaly 19,3 mld. Kč, t.j. 24,4 % z celku, investiční převody vlastním (rezervním) fondům dosáhly 17,9 mld. Kč, t.j. 22,6 % a investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně 10,2 mld. Kč, t.j. 24,5 % celkových výdajů. Podnikatelské subjekty byly dotovány částkou 4,6 mld. Kč (5,9 %).

Čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku bylo obdobné jako v minulých letech, t.j. typickým projevem bylo vysoké čerpání **v závěru roku**.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2004 a 2005 ukazuje následující graf:

Graf č. 10

Pozn.: Údaje podle pokladního plnění státního rozpočtu

I když **v závěru roku**, především v samotném měsíci prosinci, je **čerpání kapitálových výdajů tradičně vyšší**, **v posledních dvou letech se podíl tohoto období na celoročním čerpání dále zvýšil**. V roce 2004 bylo v prosinci vyčerpáno 37,0 %, **v roce 2005 již 39,2 %**, když v dřívějších letech se toto čerpání pohybovalo mezi 20 až 25 %.

Zatímco v předchozích letech toto vysoké čerpání finančních prostředků vyvolávalo určité pochybnosti o účelnosti a hospodárnosti vynakládání rozpočtových prostředků v závěru roku, v posledních dvou letech se zde výrazněji projevil **vliv možnosti převodu prostředků do rezervních fondů bez omezení**. Z celkových výdajů čerpaných **v prosinci 2005 činily převody rezervním fondům (17,9 mld. Kč) téměř 60 %**. **Po vyloučení převodů by činil podíl prosince na celoročních výdajích pouze 16,5 %**.

V následující tabulce je uveden **přehled výdajů rozpočtových kapitol s rozhodujícím podílem** na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (údaje po vyloučení transferů územním rozpočtům):

Tabulka č. 46

v mil. Kč

Kapitálové výdaje	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004
Státní rozpočet celkem (bez transferů a půjček VR územní úrovně)	50 358	68 792	136,6
z toho:			
Ministerstvo dopravy	10 361	20 479	197,7
Ministerstvo obrany	11 313	12 896	114,0
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	5 350	6 240	116,6
Ministerstvo vnitra	3 953	3 816	96,5
Ministerstvo zemědělství	2 715	3 413	125,7
Ministerstvo zdravotnictví	2 525	3 145	124,6
Ministerstvo spravedlnosti	2 576	2 763	107,3
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 469	2 727	185,6
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 917	1 867	97,4
Ministerstvo financí	1 717	1 788	104,1
Ministerstvo pro místní rozvoj	426	1 159	272,1
Ministerstvo zahraničních věcí	951	940	98,8
Akademie věd České republiky	620	782	126,1
Ministerstvo kultury	662	726	109,7
Ministerstvo životního prostředí	736	667	90,6
Český statistický úřad	445	260	58,4
Operace státních finančních aktiv	42	1 464	3 485,7
Všeobecná pokladní správa	610	1 841	301,8

Z jednotlivých rozpočtových kapitol se na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (bez investičních transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně) **nejvíce podílelo Ministerstvo dopravy, a to 29,8 %**, dále Ministerstvo obrany 18,7 % a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 9,1 %.

V kapitole Ministerstvo dopravy bylo vykázáno čerpání kapitálových výdajů **ve výši 20,5 mld. Kč** a bylo tak téměř dvakrát vyšší než v roce 2004 (růst ovlivněn zejména zvýšením výdajů na výstavbu dálnic). Z uvedené částky představoval **převod prostředků do rezervního fondu** k využití v dalších letech **3,8 mld. Kč** (18,5 %). Jde především o prostředky nevyčerpané na programech zajišťovaných Ředitelstvím silnic a dálnic ČR (3,7 mld. Kč).

Ze skutečně využitých prostředků ve výši 16,7 mld. Kč byl **největší objem kapitálových výdajů vynaložen na stavby v rámci výstavby českých dálnic**. Na program „**Výstavba dálnice D 47**“ kapitola vynaložila **8,2 mld. Kč**, na program

„Výstavba dálnice D 8“ 4,7 mld. Kč a na program „Výstavba dálnice D 11“ 2,0 mld. Kč. Dalších 0,5 mld. Kč souviselo s pokračováním programu „Výstavba dálničního obchvatu Plzně a souvisejících přívaděčů“. V rámci programu „Podpora obnovy vozidel regionální a městské hromadné dopravy“ bylo dopravcům, kteří zabezpečují dopravní obslužnost měst a území, poskytnuto 436 mil. Kč, na pokračování výstavby trasy IV.C2. etapa pražského metra bylo Dopravnímu podniku hl. m. Prahy převedeno 420 mil. Kč. Na program „Obnova dopravní infrastruktury v území postiženém povodní 2002“ byly uvolněny investiční prostředky ve výši 133 mil. Kč. V rámci výše uvedených programů byly prostřednictvím Ministerstva dopravy v roce 2005 využity úvěrové prostředky od EIB v celkové výši 7,3 mld. Kč, a to zejména na projekt českých dálnic D8 (4,5 mld. Kč), D11 (2,0 mld. Kč), na dálniční obchvat Plzně (0,5 mld. Kč) a na odstraňování povodňových škod z roku 2002 (0,2 mld. Kč).

V kapitole Ministerstvo obrany bylo v roce 2005 ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje uvolněno 12,9 mld. Kč, z toho do rezervního fondu bylo převedeno 5,5 mld. Kč (43,0 %), t.j. nejvíce ze všech kapitol.

Největší část investičních výdajů byla vynaložena na program Pořízení a zabezpečení provozu nadzvukových letadel, a to ve výši 1,9 mld. Kč, v jehož rámci byly hrazeny výdaje související s pronájmem 14 ks nadzvukových letounů JAS 39 Gripen. Na program Rozvoje a modernizace mechanizovaného vojska bylo vynaloženo 1,8 mld. Kč, když prostředky souvisely především s dodávkou zmodernizovaných tanků T-72 M4 CZ. Další prostředky byly použity na program Rozvoje komunikačních a informačních systémů, jehož čerpání dosáhlo 1,5 mld. Kč. V rámci tohoto programu byly hrazeny výdaje související především se zabezpečením provozu a rozvoje stávajících informačních systémů, modernizací a dostavbou komunikační infrastruktury a zabezpečením provozu stálé vojenské spojovací sítě. Zbývající prostředky byly vynaloženy na modernizaci vrtulníkového letectva (1,2 mld. Kč), na pořízení a údržbu zásob munice, zbraní a materiálu (1,2 mld. Kč), na výstavbu a rekonstrukci vzdušných sil (1,1 mld. Kč), na bezpečnostní investice NATO (0,9 mld. Kč), na pořízení a obnovu dopravních, speciálních a manipulačních prostředků logistiky (0,9 mld. Kč), na modernizaci a zabezpečení provozu systému L-159 (0,9 mld. Kč), na výstavbu a rekonstrukci infrastruktury sil podpory a výcviku (0,8 mld. Kč) a jiné projekty.

Kapitálové výdaje ve výše uvedených programech obsahují i prostředky převedené do rezervního fondu v celkové výši 5,5 mld. Kč. Skutečně vynaložené výdaje kapitoly v hodnoceném roce tak činily pouze 7,4 mld. Kč.

V kapitole **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** přesáhly kapitálové výdaje objem **6,2 mld. Kč**, což je o 0,9 mld. Kč více než v roce 2004. Ve vykázaném čerpání je zahrnut **převod do rezervního fondu** ve výši **0,6 mld. Kč**.

Ze skutečně využitých prostředků byla největší část prostředků, konkrétně **4,3 mld. Kč** použita **na výstavbu a obnovu budov a staveb veřejných vysokých škol** (Univerzita Karlova, ČVUT, Masarykova univerzita). Na **podporu investičních akcí v oblasti tělovýchovy** bylo převážně formou investičních dotací neziskovým a podobným organizacím poskytnuto **478 mil. Kč**. Další prostředky ve výši **276 mil. Kč** směřovaly ve prospěch **školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy** a **100 mil. Kč** na **zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání**. Na **výzkum a vývoj** kapitola vynaložila **660 mil. Kč**.

Z ostatních kapitol byl významnější objem prostředků vynaložen u **Ministerstva vnitra**, kde byly kapitálové výdaje čerpány ve výši **3,8 mld. Kč**, což je o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2004, z toho na financování programů reprodukce majetku kapitoly (bez transferů) připadlo 2,8 mld. Kč. **Největší část** prostředků (1,4 mld. Kč) byla vynaložena na **rozvoj a obnovu materiálně-technické základny Policie ČR** a dalších téměř 0,8 mld. Kč na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny **hasičského záchranného sboru**; oba programy sloužily k zabezpečení reprodukce investičního majetku těchto složek. Na zajištění komunikační a informační podpory celého resortu MV, t.j. především na budování hlasové a datové infrastruktury, dohledových systémů, radiokomunikačních systémů, výstavbu systémových a aplikačních projektů ICT apod. bylo vynaloženo 70 mil. Kč investičních prostředků, když nečerpaná částka 357 mil. Kč byla převedena do rezervního fondu. Na rozvoj a obnovu materiálně technické základny systému řízení MV bylo použito 117 mil. Kč. Za kapitolu celkem bylo **do rezervního fondu** v závěru roku **převedeno 1,1 mld. Kč** investičních prostředků k jejich použití ke stejným účelům v roce 2006 nebo v dalších letech.

Investiční výdaje uvedených i ostatních ministerstev a ústředních orgánů jsou podrobněji hodnoceny v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol (byly předloženy Poslanecké sněmovně a projednány v příslušných výborech), popřípadě v sešitu H předloženého návrhu státního závěrečného účtu.

Na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu, vyčíslených v úvodní tabulce ve výši 79,0 mld. Kč, se podobně jako v předchozích letech podílely **úvěry získané od Evropské investiční banky**. Ty byly v roce 2005 čerpány v celkové výši **10,8 mld. Kč**, s účelovým určením na financování dálnic D8 a D11, na odstraňování povodňových škod z roku 2002, na dálniční obchvat Plzně, na prevenci proti povodněmi a na další účely.

Státní rozpočet se i v roce 2005 podílel na financování kapitálových výdajů územních rozpočtů. Celkový objem kapitálových výdajů územních samosprávných celků (ÚSC) v roce 2005 **dosáhl 80,8 mld. Kč**, z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu bylo do této sféry **uvolněno 10,2 mld. Kč** (jedná se o investiční transfery a půjčky). **Podíl státního rozpočtu na financování investičních potřeb územních rozpočtů tak činil 12,6 %** (v roce 2004 to bylo 18,8 %). Z celkové částky investičních transferů připadlo obcím 8,4 mld. Kč a krajům 1,8 mld. Kč. Prostředky ve výši **3,3 mld. Kč byly uvolněny z kapitoly Všeobecná pokladní správa a 6,9 mld. Kč z rozpočtů ostatních kapitol státního rozpočtu** – především z Ministerstva pro místní rozvoj 2,1 mld. Kč, z Ministerstva zemědělství 1,6 mld. Kč, z Ministerstva zdravotnictví 1,1 mld. Kč a z Ministerstva průmyslu a obchodu 0,8 mld. Kč.

V kapitole VPS byla součástí vykázaného objemu prostředků převedených do rozpočtů krajů a obcí především dotace na **financování investičního rozvoje ÚSC**, poskytnutá **podle přílohy č. 6 k zákonu** o státním rozpočtu na rok 2005 v celkové výši **1,3 mld. Kč**, z toho přes 0,6 mld. Kč se týkalo dotací ve prospěch sportovních zařízení v majetku obcí. Další prostředky této kapitoly byly směřovány zejména na podporu rozvoje a obnovy **regionálního školství**, a to v částce **1,9 mld. Kč**, když 1,7 mld. Kč se týkalo základních škol.

Z ostatních kapitol státního rozpočtu se na kapitálových výdajích transferovaných územním rozpočtům nejvíce podílelo Ministerstvo pro místní rozvoj. Z rozpočtu této kapitoly bylo vynaloženo celkem **2,1 mld. Kč** (z toho obcím 2,0 mld. Kč), a to především na následující investiční účely:

- **Podpora výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury**, na kterou bylo vynaloženo celkem **615 mil. Kč**. Účelem byla podpora výstavby nájemních bytů ve vlastnictví obcí a rozšíření nabídky zainvestovaných pozemků pro následnou výstavbu bytových a rodinných domů prostřednictvím výstavby technické infrastruktury. Jejich hlavním cílem je podpořit výstavbu nájemních bytů pro příjmově vymezené osoby;
- **Podpora výstavby podporovaných bytů**, na kterou plynulo **477 mil. Kč**. Cílem byla podpora výstavby nájemních bytů ve vlastnictví obce pro osoby, které byly znevýhodněny v přístupu k bydlení nejen z důvodu své příjmové situace, ale i z dalších důvodů;
- **Podpora regionálního rozvoje**, na kterou bylo v roce 2005 prostřednictvím veřejných rozpočtů územní úrovně vynaloženo **475 mil. Kč**. Prostředky byly použity na řešení nejnaléhavějších potřeb na poli regionální politiky. Jmenovitě se jedná

zejména o podpory rozvoje v hospodářsky a strukturálně postižených oblastech severozápadních Čech, severní Moravy a dalších hospodářsky slabších regionů;

- *Podpora regenerace panelových sídlišť*, na kterou směřovalo **165 mil. Kč**. Cílem této podpory bylo vytvořit podmínky pro postupnou přeměnu stávajících monofunkčních sídlištních celků na atraktivnější polyfunkční městské části.

Z prostředků Ministerstva zemědělství bylo do veřejných rozpočtů územní úrovně poskytnuto **celkem 1,6 mld. Kč** investičních prostředků (téměř celá částka tvoří dotace obcím), a to převážně na následující programy:

- *Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod*, z kterého bylo obcemi čerpáno **438 mil. Kč**;

- *Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod*, na jehož realizaci plynulo obcím **550 mil. Kč**.

Na *pomoc při obnově území postiženého povodní 2002 a protipovodňová opatření* bylo poskytnuto **571 mil. Kč**.

Z kapitoly **Ministerstvo zdravotnictví** bylo na investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně uvolněno **1,1 mld. Kč**, a to zejména na následující programy:

- *Podpora a optimalizace sítě regionálních zdravotnických zařízení*, na který bylo v roce 2005 vynaloženo **580 mil. Kč**;

- *Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního zdravotnictví* - vyčerpano bylo celkem **237 mil. Kč**;

- *Výstavba a technická obnova nemocnic a léčebných zařízení v působnosti MZ* - uvolněno bylo **184 mil. Kč**.

4.2. Výdaje na financování programů reprodukce majetku

Počínaje rokem 1995 jsou výdaje státního rozpočtu na financování programů sledovány podle jejich účelového určení, a to na konkrétních akcích a projektech v **Informačním systému financování programů reprodukce majetku (ISPROFIN)** Ministerstva financí. Tato databáze umožňuje dlouhodobé sledování konkrétních programů a programových okruhů, jak ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 47

v mil.Kč (v %)

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
	2001	2002	2003	2004	2005		
Výstavba a technická obnova silnic	116	45	108	1		-1	0,0
Výstavba a technická obnova dálnic	122	1 859	2 416	6 056	15 347	9 291	253,4
Výstavba a technická obnova železnic	27						
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra	923	502	485	450	420	-30	93,3
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002			4 691	868	192	-676	22,1
Dopravní infrastruktura v působnosti MDS ostatní			7		3	3	
Dopravní infrastruktura celkem	1 188	2 405	7 707	7 489	15 962	8 473	213,1
Výstavba a obnova vodovodů,kanalizací a ČOV	700	1 316	1 313	856	639	-217	74,6
Integrovaný záchranný systém		320	542	375	42	-333	11,2
Výstavba a obnova bytů a domů s pečovatelskou službou	3 371	1 490	1 128	2 157	1 625	-532	75,3
Podpora rozvoje mat.tech. základny sektoru školství 1)	6 819	8 211	5 888	6 825	6 158	-667	90,2
Podpora rozvoje mat.tech.základny sektoru kultury	1 393	1 361	1 212	963	858	-105	89,1
Podpora rozvoje mat.tech.základny sektoru zdravotnictví 2)	4 496	6 632	5 683	4 279	2 634	-1 645	61,6
Podpora rozvoje mat.tech.základny sektoru sociální péče 3)	3 131	2 297	608	1 347	849	-498	63,0
Rozvoj mat.tech.základny celních a finančních úřadů	1 236	453	1 747	3 027	2 205	-822	72,8
Rozvoj materiálně technické základny policie	528	811	1 199	1 704	2 463	759	144,5
Rozvoj mat. technické základny justice a vězeňské služby	1 016	1 679	1 813	2 856	2 699	-157	94,5
Rozvoj materiálně technické základny armády	10 567	10 275	12 202	11 422	11 824	402	103,5
Státní pomoc při obnově území po povodních 2002			3 575	1 740	712	-1 028	40,9
Podpora regionálního rozvoje				3 171	3 281	110	103,5
Rozvoj a obnova informačních a komunikačních technologií	3 738	3 019	4 662	5 439	5 672	233	104,3
Ostatní programy	15 649	16 327	16 495	20 830	14 461	-6 369	69,4
Výdaje státního rozpočtu na programy celkem	55 654	56 757	66 024	74 480	72 084	-2 396	96,8

Poznámky: 1) rozumí se základní školy,regionální a vysoké školství a dále školská zařízení MO,MV a MZ

2) rozumí se zdravotnická zařízení obcí,OkÚ,MZ a dále resortů MO a MV

3) rozumí se Správa sociálního zabezpečení a ústavy sociální péče

Snížení výdajů na výstavbu bytů a domů s pečovatelskou službou v roce 2002 o 1,9 mld. Kč bylo kompenzováno dotacemi ze Státního fondu rozvoje bydlení. V roce 2003 došlo k výrazné změně struktury výdajů v důsledku jejich přesměrování na urychlenou nápravu škod způsobených povodní 2002 a byla ukončena reforma veřejné správy. Ke zvýšení výdajů na rozvoj a obnovu ICT v roce 2003 o cca 54 % proti roku 2002 došlo v důsledku metodické změny v této oblasti spočívající v zahrnutí provozních výdajů do programů, kterými byly tyto procesy řízeny.

V roce 2004 využili správci rozpočtových kapitol nových pravidel pro převod nečerpaných prostředků do následujícího roku. Do rezervních fondů organizačních složek státu byly převedeny rozpočtové prostředky v celkové výši 14,5 mld. Kč, které byly použity v roce 2005 a budou čerpány i v dalších letech. **V roce 2005 byla do rezervních fondů převedena celková částka 21,0 mld. Kč.**

Stejně jako v předchozích letech byly některé infrastrukturní programy financovány z úvěrů se státní zárukou a výdaji ze Státního fondu dopravní infrastruktury.

Přehled o čerpání úvěrů, jejichž dluhová služba je hrazena ze státního rozpočtu, u nichž rozhodující podíl činí úvěry **Evropské investiční banky**, a **směrování výdajů poskytnutých ze SFDI**, jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 48

v mil.Kč (v %)

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
	2001	2002	2003	2004	2005		
Výstavba a technická obnova silnic	1 983	428	2 086	128		-128	
Výstavba a technická obnova dálnic	1 334	1 862	402	2 077		-2 077	
Výstavba a technická obnova železnic	6 809	6 557	2 636		795	795	
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra							
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002							
Dopravní infrastruktura ostatní	184						
Dopravní infrastruktura celkem	10 310	8 847	5 124	2 205	680	-1 525	30,8
Výstavba a obnova vodovodů, kanalizací a ČOV	247	616	703	655		-655	
Úvěry se státní zárukou celkem	11 209	10 442	7 164	2 865	680	-2 185	23,7
Výstavba a technická obnova silnic	12 110	14 338	15 044	12 399	11 451	-948	92,4
Výstavba a technická obnova dálnic	4 532	6 980	8 095	9 322	7 206	-2 116	77,3
Výstavba a technická obnova železnic	10 340	10 785	15 126	10 645	13 361	2 716	125,5
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra				547		-547	
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002			2 643	152		-152	
Dopravní infrastruktura ostatní	269	6 803	356	11	4 254	4 243	
Výdaje na infrastrukturu ze SFDI	27 251	38 906	41 264	33 076	36 272	3 196	109,7

Připočítáme-li tyto úvěry a dotace ze SFDI k výdajům státního rozpočtu, získáme souhrnné údaje o **účasti státního rozpočtu a SFDI na financování programů reprodukce majetku**, jak uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 49

v mil.Kč (v %)

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
	2001	2002	2003	2004	2005		
Souhrn dotací ze státního rozpočtu, úvěrů se státní zárukou a výdajů ze SFDI	94 114	106 105	114 452	110 421	109 036	-1 385	98,7
z toho :							
Výstavba a technická obnova silnic	14 331	14 811	17 238	12 528	11 451	-1 077	91,4
Výstavba a technická obnova dálnic	5 988	10 701	10 913	20 151	22 553	2 402	111,9
Výstavba a technická obnova železnic	17 176	17 342	17 762	10 645	14 041	3 396	131,9
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra	923	502	485	997	420	-577	42,1
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002 1)			7 334	1 062	192	-870	18,1
Dopravní infrastruktura ostatní	453	6 803	363	83	4 257	4 174	5128,9
Dopravní infrastruktura celkem	38 871	50 158	54 095	45 466	52 914	7 448	116,4
Výstavba a obnova vodovodů, kanalizací a ČOV	947	1 932	2 016	1 511	639	-872	42,3
Integrovaný záchranný systém	652	1 299	1 879	380	42	-338	11,1

Podíl výdajů státního rozpočtu, úvěrů se státní zárukou a dotací ze SFDI na financování vybraných programových okruhů je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 50

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					v mil.Kč (v %)	
	2001	2002	2003	2004	2005	Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
Výstavba, rekonstrukce a modernizace silnic	15,23	13,96	15,06	11,49	10,50	-4,56	91,4
Výstavba, rekonstrukce a modernizace dálnic	6,36	10,08	9,54	18,25	20,68	11,15	113,3
Výstavba, rekonstrukce a modernizace železnic	18,25	16,34	15,52	9,64	12,88	-2,64	133,6
Výstavba a technická obnova staveb MHD	0,98	0,47	0,42	0,90	0,39	-0,04	42,7
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002 1)	0,00	0,00	6,41	0,96	0,18	-6,23	18,3
Dopravní infrastruktura ostatní	0,48	6,41	0,32	0,08	3,90	3,59	5 194,1
Dopravní infrastruktura celkem	41,30	47,27	47,26	41,18	48,53	1,26	117,9
Výstavba a obnova vodovodů, kanalizací a ČOV	1,01	1,82	1,76	1,37	0,59	-1,18	42,8
Integrovaný záchranný systém	0,69	1,22	1,64	0,34	0,04	-1,60	11,2
Výstavba a obnova bytů a domů s pečovatelskou službou	3,58	1,40	0,99	1,95	1,49	0,50	76,3
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru školství 2)	7,25	7,74	5,14	6,18	5,65	0,50	91,4
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru kultury vč. obnovy NK	1,48	1,28	1,06	0,87	0,79	-0,27	90,2
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru zdravotnictví 3)	4,78	6,25	4,97	3,88	2,42	-2,55	62,3
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru sociální péče 4)	3,33	2,16	0,53	1,22	0,78	0,25	63,8
Rozvoj mat. tech. základny celních a finančních úřadů	1,31	0,43	1,53	2,74	2,02	0,50	73,8
Rozvoj materiálně technické základny policie	0,56	0,76	1,05	1,54	2,26	1,21	146,4
Rozvoj mat. technické základny justice a vězeňské služby	1,08	1,58	1,58	2,59	2,48	0,89	95,7
Rozvoj materiálně technické základny armády	11,23	9,68	10,66	10,34	10,84	0,18	104,8
Reforma veřejné správy	1,94	0,15	0,22	0,00	0,00	-0,22	x
Státní pomoc při obnově území po povodních 2002	0,00	0,00	3,12	1,58	0,65	-2,47	41,4
Podpora regionálního rozvoje	0,00	0,00	0,00	2,87	3,01	3,01	104,8
Rozvoj a obnova informačních a komunikačních technologií	3,97	2,85	4,07	4,93	5,20	1,13	105,6
Ostatní programy	16,50	15,39	14,41	16,42	13,26	-7,54	80,8

Z uvedeného přehledu je zřejmá dlouhodobá **priorita financování dopravní infrastruktury**, a to zejména výstavby a rekonstrukce silnic, výstavby dálnic a modernizace železničních koridorů. Významná pozornost je věnována rovněž rozvoji materiálně-technické základny školství, soudů a státních zastupitelství, zdravotnictví, sociální péče, finančních a celních úřadů.

Vzhledem k tomu, že řada resortů není vybavena odbornými útvary specializovanými na programové financování a projektové řízení, dochází i nadále k nedostatkům jak v přípravě, tak i v realizaci výstavby. Tato situace se projevuje mimo jiné i v zahajování nových staveb i za cenu prodlužování lhůt výstavby rozestavěných staveb, rostou náklady staveb v důsledku podcenění jejich přípravy a zadávání a zejména chybí odborná posouzení investičních záměrů z technickoekonomických hledisek.

Vedle těchto problémů však rok 2005 přinesl i **některé pozitivní posuny**, především ve zkvalitňování přípravy výstavby a v prohloubení kontroly účelového určení prostředků státního rozpočtu a zaručených úvěrů prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky a České spořitelny, a.s. Za významnou změnu je třeba rovněž považovat podstatné zvýšení kvality dokumentací programů, které správci programů předkládali MF v roce 2005 k posouzení a schválení.

5. Mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje jsou výdaje státního rozpočtu, které musí stát uhradit, protože to stanoví platné zákonné předpisy nebo mezinárodní dohody a smlouvy.

Údaje o čerpání těchto výdajů a srovnání s předchozím rokem uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 51

Mandatorní výdaje	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	% plnění	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
A. Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona celkem	418 252	431 251	427 919	425 049	99,3	101,6
Sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací	330 934	342 084	345 018	343 502	99,6	103,8
v tom: Dávky důchodového pojištění (vč. ozbrojených složek)	230 897	245 583	247 389	247 390	100,0	107,1
Dávky nemocenského pojištění	29 718	29 274	31 855	31 835	99,9	107,1
Státní sociální podpora	32 786	35 020	32 965	33 046	100,2	100,8
Ostatní sociální dávky (bez rezervy)	12 860	7 829	7 494	6 713	89,6	52,2
Podpora v nezaměstnanosti - pasivní	7 030	7 500	7 000	7 047	100,7	100,2
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	133	250	243	147	60,5	110,5
Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům	3 193	3 311	3 195	3 128	97,9	98,0
Dávky sociální péče	14 315	13 317	14 877	14 196	95,4	99,2
Státní příspěvek k penzijnímu připojištění	3 124	3 250	3 573	3 573	100,0	114,4
Platba státu do zdravotního pojištění - VPS	33 377	33 969	33 969	33 732	99,3	101,1
Výdaje na dluhovou službu	26 765	33 380	25 575	25 335	99,1	94,7
Poplatky dluhové služby	69	300	300	96	32,0	139,1
Majetková újma peněžních ústavů	630	594	610	610	100,0	96,8
Příspěvek na podporu stavebního spoření	15 337	14 800	16 086	16 086	100,0	104,9
Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám***)	1 652	608	514	489	95,1	29,6
Pozemkové úpravy	700	0	254	455	179,1	65,0
Dotace na podporu exportu - MF, EGAP, ČEP	116	858	858	162	18,9	139,7
Transfery státním fondům*)	5 277	831	831	831	100,0	15,7
Výběrová dětská rekreace - dětské domovy, ÚSP	14	14	14	14	100,0	100,0
Úřad pro dohled nad družstevními záložnami	35	35	35	21	60,0	60,0
Soudní a mimosoudní rehabilitace a odškodnění obětí trestné činnosti	93	270	61	51	83,6	54,8
Jednorázová částka účastníkům národního boje a dalším osobám podle z. č. 261/2001 Sb. a odškodnění podle z. č. 172/2002 Sb.	25	33	18	6	33,3	24,0
Zdravotní péče azylantům a cizincům	63	76	76	48	63,2	76,2
Majetková újma pojištěnoven z provozování zákonného pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	0	94	78	0		
Dotace na minimální povinný příděl do FKSP státním podnikům	1	10	10	0		
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	40	45	45	45	100,0	112,5
B. Ostatní mandatorní výdaje celkem (B/I +B/II)	34 940	50 004	50 132	46 692	93,1	133,6
I. Výdaje vyplývající z jiných právních norem celkem	526	448	411	391	95,1	74,3
Státní podpora hypotečního úvěrování	472	400	361	344	95,3	72,9
Novomanželské půjčky	5	6	6	3	50,0	60,0
Vypáčení jednorázové náhrady ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem	0	0	0	0		
Souhrnné pojištění vozidel	49	42	44	44	100,0	89,8
II. Výdaje vyplývající ze smluvních závazků celkem	34 414	49 555	49 721	46 301	93,1	134,5
Státní záruky a negarantované úvěry s.o. Správa železniční dopravní cesty podle z. č. 77/2002 Sb.	16 335	17 747	17 913	17 913	100,0	109,7
Vládní úvěry vč. plynárenských VIA a poplatků za vedení účtu	58	2 060	2 060	43	2,1	74,1
Transfery mezinárodním organizacím, platby MMF, SB, Fond budoucnosti	1 968	2 419	2 419	2 015	83,3	102,4
Odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU	16 053	27 329	27 329	26 330	96,3	164,0
MANDATORNÍ VÝDAJE celkem (A + B)	453 192	481 255	478 051	471 748	98,7	104,1
Podíl na celkových výdajích státního rozpočtu v % **)	52,52	52,98	52,62	51,12		

*) v roce 2005 pouze správní výdaje SZIF

**) podíl mandatorních výdajů na tzv. korigovaném rozpočtu, tj. rozpočtu po změnách vč. vážení prostředků v souvislosti s novým určením daní, činil 53,09 %.

***) skutečnost včetně doplatku výdajů na volby z předchozího roku

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona jsou odvozeny z výše jednotlivé platby stanovené zákonem nebo z uplatnění zákonných nároků a podmínek, za kterých je stát musí realizovat. Do této skupiny patří především sociální transfery obyvatelstvu (důchody, dávky nemocenského pojištění a podpory v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče a ostatní sociální dávky), platba státu do systému všeobecného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, příspěvek na podporu stavebního spoření a příspěvek k penzijnímu připojištění. Pro **ostatní mandatorní výdaje vyplývající z právních norem** jsou stanoveny podmínky k jejich výplatě, za kterých je musí stát uhradit, ale z právního předpisu nelze přímo odvodit výši jednotlivé platby nebo výdaje (např. výdaje na podporu hypotečního úvěrování). Mandatorní výdaje **vyplývající ze smluvních závazků** jsou dány mezinárodními smlouvami a dohodami nebo jsou spojeny s některými státními zárukami, vládními úvěry apod. (např. výdaje na odvod vlastních zdrojů Evropských společenství do Evropské unie).

Ve **schváleném rozpočtu** představovaly **celkové mandatorní výdaje 481,3 mld. Kč**, (t.j. 53,0 % celkových výdajů státního rozpočtu 2005), z toho na **zákonné mandatorní výdaje** připadlo téměř **431,3 mld. Kč**, t.j. 89,6 % (o 0,5 procentního bodu méně než ve schváleném rozpočtu roku 2004). Největší objem mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona představovaly **sociální transfery** vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací, které **byly rozpočtovány ve výši 342,1 mld. Kč**, t.j. 79,3 % výdajů zákonných mandatorních výdajů, dále objemově významné byly **výdaje na platbu státu do zdravotního pojištění** pro vybrané skupiny obyvatel (**téměř 34,0 mld. Kč**), **výdaje na dluhovou službu vč. poplatků (33,7 mld. Kč)**, **státní příspěvek na podporu stavebního spoření (14,8 mld. Kč)** a příspěvek státu na **penzijní připojištění (3,3 mld. Kč)**, které v souhrnu činily 85,7 mld. Kč, t.j. 19,9 % mandatorních výdajů předurčených zákonem. Ve sledovaném roce byl jako **smluvní závazek** vyplývající z členství České republiky v Evropské unii ve výši **27,3 mld. Kč** rozpočtován **odvod** peněžních prostředků z vlastních zdrojů Evropských společenství **do rozpočtu Evropské unie**, **výdaje na realizaci státních záruk** a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční dopravní cesty podle zákona č. 77/2002 Sb. byly zahrnuty v částce **17,7 mld. Kč**. Předpokládaný podíl celkových mandatorních výdajů na hrubém domácím produktu v b.c. činil 16,9 %.

Upravený rozpočet mandatorních výdajů představoval **478,1 mld. Kč** a byl o 3,2 mld. Kč nižší než rozpočet schválený. Na snížení se podílely mandatorní výdaje na dluhovou službu o 7,8 mld. Kč, na druhé straně však došlo u většiny mandatorních

výdajů ke zvýšení rozpočtu. Podíl upraveného rozpočtu mandatorních výdajů na celkovém upraveném rozpočtu činil 52,6 %, na korigovaném^{*)} rozpočtu 53,1 %.

Skutečné čerpání všech mandatorních výdajů dosáhlo **471,7 mld. Kč**, t.j. 51,9 % celkových výdajů za rok 2005. Plněno bylo na 98,7 % upraveného rozpočtu celkových mandatorních výdajů (úspora 6,4 mld. Kč), meziroční růst dosáhl 4,1 % (více než 18,5 mld. Kč), a to zejména meziročním zvýšením výdajů u většiny sociálních transferů obyvatelstvu a odvodů vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona byly čerpány v objemu **425,0 mld. Kč** (99,3 % upraveného rozpočtu) a představovaly 90,1 % všech mandatorních výdajů. Meziročně se tyto výdaje zvýšily téměř o 6,8 mld. Kč (o 1,6 %). Došlo ke **značnému růstu výdajů v oblasti sociálních transferů** (celkem o 12,6 mld. Kč, tj. o 3,8 %) – důchody se meziročně zvýšily o 7,1 % (téměř o 16,5 mld. Kč) a dávky nemocenského pojištění také o 7,1 % (o 2,1 mld. Kč); k meziročnímu poklesu došlo u ostatních sociálních dávek o 47,8 % - když však od čerpání roku 2004 odečteme mimořádné příplatky důchodcům a dětem jako sociální opatření ve vztahu ke změnám DPH (téměř 6,6 mld. Kč), došlo i zde k meziročnímu růstu o 7,1 % (o 443 mil. Kč). Meziroční zvýšení výdajů zaznamenal i příspěvek na podporu stavebního spoření (o 4,9 %, t.j. o 749 mil. Kč) a státní příspěvek k penzijnímu připojištění (o 14,4 %, t.j. o 449 mil. Kč). Na druhé straně byl **vykázán meziroční pokles výdajů na dluhovou službu o 5,3 % (o 1,4 mld. Kč)**, výdajů na volby a příspěvky politickým stranám o 70,8 % (v roce 2005 se uskutečnily volby pouze do zastupitelstev obcí, v roce 2004 volby do Senátu, Evropského parlamentu a zastupitelstev krajů a obcí), dále k meziročnímu **snížení zákonných mandatorních výdajů** o 6,3 % (o 4,4 mld. Kč) došlo **u transferů státním fondům**, když v roce 2005 byly v mandatorních výdajích zahrnuty pouze správní výdaje Státního zemědělského intervenčního fondu.

Mandatorní výdaje vyplývající z jiných právních norem dosáhly v roce 2005 **391 mil. Kč**, t.j. 95,1 % upraveného rozpočtu při meziročním poklesu o 25,7 % (o 135 mil. Kč). Největší podíl na meziročním snížení těchto výdajů měla státní podpora hypotéčního úvěrování, na níž bylo čerpáno 344 mil. Kč (95,3 % upraveného rozpočtu) při meziročním poklesu o 27,1 % (o 128 mil. Kč).

Na **mandatorní výdaje ze smluvních závazků** bylo vynaloženo ze státního rozpočtu **46,3 mld. Kč**, t.j. 93,1 % upraveného rozpočtu. **Na celkové meziroční zvýšení výdajů o 34,5 % (o 11,9 mld. Kč) měly vliv zejména odvody peněžních prostředků z vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU o 64,0 %, t.j. o 10,3 mld. Kč**

^{*)} Rozpočet upravený o rozpočtová opatření, vč. vázání prostředků ve státním rozpočtu v souvislosti s přijetím novely zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.) - týká se především výdajů krajům.

(ČR vstoupila do EU 1.5.2004, a tak v roce 2004 byla odvedena pouze alikvotní část za 8 měsíců roku). Dále došlo **k růstu výdajů na státní záruky a negarantované úvěry** s.o. Správa železniční dopravní cesty o 9,7 % (o 1,6 mld. Kč).

Jednotlivé mandatorní výdaje jsou **hodnoceny v příslušné části zprávy** týkající se výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby.

V roce 2005 došlo proti roku 2004 ke snížení podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu o 1,4 procentního bodu, klesla rovněž jejich dynamika (o 2,1 procentního bodu) a meziroční růst ve srovnání s růstem celkových výdajů byl nižší o 2,8 procentního bodu. Nicméně **proti roku 1995 vzrostly celkové mandatorní výdaje o 143,6 % (celkové výdaje pouze o 113,3 %); jejich podíl na celkových výdajích se zvýšil z 44,8 % na 51,1 %**, podíl zákonných mandatorních výdajů na celkových výdajích vzrostl ze 42,6 % na 45,8 % a podíl mandatorních výdajů vyplývajících z jiných právních norem a smluvních závazků ze 4,8 % na 5,1 %. V roce 2005 se zvýšil ve srovnání s rokem 1995 rovněž jejich podíl na hrubém domácím produktu v b.c. ze 14,02 % na 16,1 %, i když ve sledovaném roce došlo ke zpomalení jeho růstu (v roce 2004 tento podíl činil 16,47 % a v roce 2003 16,72 %).

6. Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje

Výdaje na podporu výzkumu a vývoje byly zákonem č. 675/2004 Sb., o státním rozpočtu pro rok 2005, stanoveny ve výši 16,5 mld. Kč. Proti roku 2004 se jednalo o zvýšení o 1,8 mld. Kč, což představovalo **nárůst o 12,2 %**. Proti schválenému střednědobému výhledu na roky 2005-2006 byla částka na podporu této oblasti zvýšena o 0,6 mld. Kč. Vláda České republiky považuje podporu výzkumu a vývoje za jednu ze svých priorit, a proto meziroční index absolutního nárůstu objemu podpory, který v roce 2004 činil 105,3 %, vzrostl téměř o 7 procentních bodů. Rozpočtovaná výše výdajů představovala 0,56 % HDP z predikovaného objemu HDP. S ohledem na reformu veřejných financí nebylo možné vyčlenit ve státním rozpočtu pro rok 2005 vyšší objem výdajů na tento účel, tempo jejich růstu nedosáhlo dynamiku růstu HDP, a proto došlo i při výrazném zvýšení absolutní částky oproti roku 2004 ke snížení jejího procentního podílu na HDP.

Částka stanovená zákonem č. 675/2004 Sb. byla v průběhu roku 2005 rozpočtovými opatřeními navýšena o 54 mil. Kč. **Skutečné čerpání dosáhlo 16,4 mld. Kč, t.j. 99,6 % upraveného rozpočtu.** Nevyčerpaný objem ve výši **453 mil. Kč** byl **převeden do rezervních fondů kapitol**; zůstatek prostředků na

rezervních фондах ke konci roku 2005 dosáhl 600 mil. Kč a bude využit na podporu výzkumných záměrů a výzkumných projektů v následujících letech.

K významnějšímu zvýšení výdajů na oblast podpory výzkumu a vývoje, kdy meziroční index nárůstu těchto výdajů dosáhl hranice přes 20 %, došlo v kapitolách Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo informatiky, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo pro místní rozvoj. Nejvyšší absolutní zvýšení čerpání skutečných výdajů proti roku 2004 zaznamenalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – o 1,0 mld. Kč, Akademie věd ČR – o 0,4 mld. Kč a Ministerstvo průmyslu a obchodu – o 0,3 mld. Kč.

Tabulka č. 52

číslo 6. 92

v mil. Kč

U K A Z A T E L	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v % (4:3)	Index 2005/04 (4:1)	Převody do RF 2005	Zůstatek rez.fondů do dalš.let
		schválený	po změnách					
	1	2	3	4	5	6	7	8
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	14 175	16 457	16 512	16 443	99,6	116,0	453	600
v tom:								
Úřad vlády České republiky	16	18	18	17	94,4	109,7		
Bezpečnostní informační služba	7	5	5	5	100,0	70,4		
Ministerstvo zahraničních věcí	19	21	21	21	100,0	111,7		
Ministerstvo obrany	383	490	497	480	96,6	125,4	83	109
Národní bezpečnostní úřad	19	21	21	9	42,9	47,9		
Ministerstvo práce a sociálních věcí	71	123	123	118	95,9	167,1	12	49
Ministerstvo vnitra	20	71	72	23	31,9	116,8	51	51
Ministerstvo životního prostředí	554	561	564	562	99,6	101,5	12	12
Ministerstvo pro místní rozvoj	27	96	96	33	34,4	120,4	65	65
Grantová agentura České republiky	1 242	1 326	1 327	1 335	100,6	107,5	5	23
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 542	1 850	1 848	1 820	98,5	118,0	26	41
Ministerstvo dopravy	129	167	167	190	113,8	147,3	5	5
Ministerstvo zemědělství	671	724	728	727	99,9	108,3		1
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 538	5 478	5 458	5 587	102,4	123,1	36	37
Ministerstvo kultury	82	89	89	89	100,0	109,1	1	1
Ministerstvo zdravotnictví	728	850	848	860	101,4	118,1	30	62
Ministerstvo spravedlnosti	5							
Ministerstvo informatiky	16	22	22	24	109,1	149,1		3
Český úřad zeměměřičský a katastrální	25	27	27	27	100,0	109,8		
Český báňský úřad	28	29	29	29	100,0	105,5		
Akademie věd České republiky	4 005	4 440	4 500	4 440	98,7	110,9	127	139
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	50	51	52	50	96,2	101,0	2	2
Z celku:								
Institucionální výdaje na výzkum a vývoj	7 784	9 364	9 417	9 322	99,0	119,8	x	x
Účelové výdaje na výzkum a vývoj	6 391	7 094	7 095	7 121	100,4	111,4	x	x

Největší podíl výdajů na výzkum a vývoj připadl na **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, které čerpalo celkem 5,6 mld. Kč, t.j. 102,4 % upraveného rozpočtu kapitoly a 34,0 % celkového objemu podpory výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu. Z prostředků kapitoly byla uvolněna institucionální podpora ve výši 4,1 mld. Kč, což ve srovnání s rokem 2004 představovalo zvýšení o 0,9 mld. Kč. Na financování výzkumných záměrů vysokých škol a podporu specifického výzkumu na vysokých školách bylo určeno 3,5 mld. Kč. Účelová podpora výzkumu a vývoje

z této kapitoly byla uvolněna ve výši 1,5 mld. Kč, což znamenalo proti roku 2004 zvýšení o 0,2 mld. Kč. Vysoké školy z ní získaly 0,7 mld. Kč. Kromě projektů v rámci programu Centra základního výzkumu byly prostředky určeny i na projekty v rámci mezinárodních programů EUPRO, COST, EUREKA, KONTAKT a INGO.

Prostřednictvím kapitoly **Akademie věd** bylo na výzkum a vývoj vynaloženo celkem 4,4 mld. Kč, což představovalo zvýšení oproti roku 2004 o 10,9 %. Podíl institucionálních výdajů na celkové podpoře výzkumu a vývoje kapitoly v roce 2005 činil 88,6 % a proti roku 2004 byl vyšší o 3,6 procentního bodu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na výzkum a vývoj celkem 1,8 mld. Kč, což ve srovnání s rokem 2004 znamenalo zvýšení o 18,0 %. Prostředky účelové podpory výzkumu a vývoje byly vynaloženy na 517 projektů průmyslového výzkumu v následujících programech: Progres, Konsorcia, Impuls, Tandem, Národní program Pokrok a Revitalizace montovaných skeletových objektů.

V roce 2005 byly ze státního rozpočtu druhým rokem realizovány výdaje na podporu Národního programu výzkumu, který byl schválen usnesením vlády č. 417/2003. **Podpora Národního programu výzkumu** byla v roce 2005 realizována Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem zdravotnictví, Akademií věd a Ministerstvem obrany. Celkové výdaje pro rok 2005 byly stanoveny ve výši 1,0 mld. Kč, skutečné pak dosáhly 1,2 mld. Kč, když překročení bylo kryto zapojením prostředků rezervních fondů. Čerpání výdajů na Národní program výzkumu v roce 2005 tak bylo proti roku 2004 více než dvojnásobné.

Podpora státního rozpočtu na výzkum a vývoj byla v roce 2005 realizována podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), a to formou účelové podpory a institucionální podpory. **Účelová podpora** výzkumu a vývoje znamenala poskytování účelových dotací na řešení projektů výzkumu a vývoje fyzickým a právnickým osobám včetně příspěvkových organizací a organizačních složek státu. **Institucionální podpora** představovala poskytnutí prostředků na výzkumný záměr příspěvkových organizací, organizačních složek státu i jiných právnických osob, na specifický výzkum na vysokých školách nebo na mezinárodní spolupráci České republiky.

Z celkových výdajů ve výši 16,4 mld. Kč, vynaložených na podporu výzkumu a vývoje v roce 2005, připadlo na účelové výdaje 7,1 mld. Kč, t.j. 43,3 % a na institucionální výdaje 9,4 mld. Kč, t.j. 56,7 %. Ve srovnání s rokem 2004 došlo ke

snížení podílu účelových výdajů na celkovém objemu podpory, a to o 1,8 procentního bodu.

V roce 2005 byl **schválen zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích** a zákon č. 342/Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích, podle něhož budou od roku 2007 veškeré ústavy Akademie věd a některé další organizace převedeny z příspěvkové formy hospodaření na formu veřejnoprávní. Od roku 2007 se tedy významně změnila struktura podpory výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu z hlediska typu podporovaných právnických osob. Při čerpání podpory výzkumu a vývoje v roce 2005 se uvedené zákony projeví pouze v případě veřejných vysokých škol, kterým bylo nově umožněno převést nevyužité prostředky v roce 2005 do výše 5 % do fondu účelově určených prostředků.

7. Výdaje na státní správu

”Státní správa”¹ z hlediska státního rozpočtu představuje ministerstva a další státní orgány a instituce (celkem cca 2/3 z celkového počtu 41 kapitol státního rozpočtu). V jejich působnosti vykonávají činnost desítky organizačních složek, jako např. územní finanční orgány (tvořící 8 finančních ředitelství a přes 200 finančních úřadů), celní orgány (Generální ředitelství cel, 8 celních ředitelství a přes 40 celních úřadů), úřady práce (přes 70), pozemkové úřady, veterinární správa (přes 70 složek), zastupitelské úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, katastrální úřady, zeměměřičské a katastrální inspektoráty, Státní plavební správa, Úřad pro civilní letectví, Puncovní úřad, Česká obchodní inspekce, inspektoráty bezpečnosti práce a další. Součástí státní správy jsou i **některé složky Ministerstva obrany** vč. Armády ČR a **Ministerstva vnitra** vč. Policie ČR (regionální a další složky), dále soudnictví (cca 100 soudů), státní zastupitelství a vězeňská služba. Jde tedy o subjekty, které svojí činností zabezpečují a podporují chod státní správy.

V orgánech a organizačních složkách státní správy v roce 2005 pracovalo celkem téměř 165 tis. zaměstnanců a na jejich činnost bylo ze státního rozpočtu vynaloženo celkově 103,4 mld. Kč.

¹ Pojem "státní správa" není obsahově jednoznačně definován, proto dále uváděné údaje mají pouze *orientační charakter*. Pro zjednodušení sumarizací byly do výdajů státní správy u vybraných paragrafů zahrnuty celé seskupení položek 50, 51 a 61.

Tabulka č. 53

Počty zaměstnanců a výdaje na státní správu v roce 2005:

Ukazatel	Počet zaměstnanců	Výdaje celkem		Běžné výdaje skuteč.	v počtu osob a v mil. Kč v tom:		Kapitálové výdaje skuteč.
		Rozpočet po změnách	Skutečnost		platy, ost. platby za prov.práci a pojistné	ost. běž. výdaje	
Státní správa celkem	164 678	107 480	103 386	94 664	68 789	25 875	8 722
z toho:							
Ministerstvo vnitra	71 716	42 972	40 981	38 507	30 726	7 781	2 474
Ministerstvo spravedlnosti	22 080	17 362	18 064	15 743	12 014	3 729	2 321
Ministerstvo financí	23 914	13 415	12 910	11 975	8 923	3 052	935
Ministerstvo práce a soc. věcí	17 122	10 171	9 490	8 716	5 536	3 180	774
Ministerstvo zahranič. věcí	2 045	4 485	4 025	3 417	755	2 662	609
Ministerstvo zemědělství	5 944	3 326	3 120	2 845	2 137	708	274
Ministerstvo obrany	2 389	2 278	2 029	1 999	1 325	674	30
Vybraná ministerstva celkem	145 210	94 009	90 619	83 202	61 416	21 786	7 417

Celkové výdaje státního rozpočtu na státní správu byly čerpány na 96,2 % rozpočtu po změnách (úspora ve výši 4,1 mld. Kč) a **meziročně vzrostly o 6,3 mld. Kč, t.j. o 6,5 %** (v roce 2004 činila úspora 4,3 mld. Kč, t.j. 4,2 % a meziroční růst 2,4 mld. Kč, t.j. 2,6 %). **Z celkových výdajů na státní správu v roce 2005 představovaly běžné (neinvestiční) výdaje 91,6 %** (v roce 2004 to bylo 90,8 %), zbytek připadl na kapitálové výdaje. Největší objem neinvestičních výdajů – celkem 68,8 mld. Kč, t.j. 70,8 % všech výdajů byl použit na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci včetně povinného pojistného placeného zaměstnavatelem (v roce 2004 byl tento podíl 63,4 %). Tyto výdaje, resp. jejich rozhodující část – mzdové prostředky – jsou podrobně vyhodnoceny v předchozím bodě 2.3.2. této zprávy.

Počet zaměstnanců pracujících ve státní správě v roce 2005 dosáhl **164,7 tis. osob** průměrného přepočteného stavu, což ve srovnání s upraveným limitem (169,3 tis. osob) představovalo **úsporu 4,6 tis. osob a plnění na 97,3 %**. **Meziročně** jejich počet klesl o 2 133 osob, t.j. o 1,3 %.

Rozhodující část výdajů na státní správu byla vynaložena na činnost resortů zabezpečujících vnitřní bezpečnost státu (Policie ČR v rámci Ministerstva vnitra), **právní ochranu** (soudy, státní zastupitelství a vězeňská služba v rámci Ministerstva spravedlnosti), **správu daní a poplatků** (finanční a celní úřady v rámci Ministerstva financí), **sociální oblast** (úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Český úřad bezpečnosti práce, inspektoráty bezpečnosti práce v rámci Ministerstva práce a sociálních věcí), **zahraniční věci** (zastupitelské úřady v rámci Ministerstva zahraničních věcí), správu v působnosti **pozemkových úřadů** (v rámci Ministerstva zemědělství) a **obranu** (Ministerstvo obrany a některé správní složky Armády ČR).

Podíl těchto kapitol na celkových výdajích na státní správu v roce 2005 představoval **90,6 mld. Kč, t.j. 87,7 %** (z toho na běžných výdajích 87,9 % a na kapitálových výdajích 85,0 %) při 88,2 % podílu na celkovém počtu zaměstnanců ve státní správě. Proti roku 2004 vzrostly výdaje těchto nosných resortů o 5,7 mld. Kč, t.j. o 6,8 %, tedy rychleji než za celou státní správu.

Nejvíce – **přes 39,6 %** - se na celkových výdajích na státní správu **podílelo Ministerstvo vnitra** (z toho na běžných výdajích 40,7 % a na kapitálových výdajích 28,4 %), při podílu na počtu zaměstnanců 43,5 %. **Ministerstvo spravedlnosti** se na výdajích na státní správu **podílelo 16,6 %** při podílu na počtu zaměstnanců 13,4 % a **Ministerstvo financí 12,5 %** u výdajů a 14,5 % u zaměstnanců.

Celkové výdaje na jednoho zaměstnance státní správy v roce 2005 představovaly **v průměru 628 tis. Kč**, z toho běžné výdaje činily 575 tis. Kč (z nich osobní výdaje 422 tis. Kč) a kapitálové výdaje 53 tis. Kč. Proti předchozímu roku vzrostly celkové výdaje na jednoho zaměstnance o 7,8 %, z toho běžné výdaje o 8,7 % (z nich osobní výdaje o 11,1 %), když kapitálové výdaje zůstaly zhruba na stejné úrovni.

Nejvíce výdajů na 1 zaměstnance státní správy bylo vynaloženo u **Ministerstva informatiky – 4 496 tis. Kč**, t.j. nárůst o 29,0 % (vliv nárůstu neinvestičních nákupů a výdajů souvisejících s programem řízení a koordinace financování komunikační infrastruktury veřejné správy a centralizace financování datových služeb z rozpočtu MI a s realizací projektu zajištění elektronické distribuce dokumentů Evropské unie v návaznosti na usn. vlády č. 180/2004 a č. 495/2004), u **Ministerstva zahraničních věcí – 1 968 tis. Kč** (proti roku 2004 snížení o 3,1 %, ovlivněné poklesem kursu USD vůči Kč), u **Ministerstva dopravy - 1 459 tis. Kč** (meziroční nárůst o 23,5 % souvisí především s nárůstem nákupu materiálu ovlivněným výrobou registračních značek a tiskopisů pro agendu řidičů, které byly v roce 2004 výrazně nižší z důvodu předzásobení se v předešlých letech; u výdajů na služby byl nárůst ovlivněn především zvýšením výdajů za právní a poradenské služby a výdajů na zajištění informační kampaně BESIP vč. televizních spotů), u **Rady pro rozhlasové a televizní vysílání – 1 256 tis. Kč** (nárůst o 3,2 %), u **Státního úřadu pro jadernou bezpečnost – 1 168 tis. Kč** (proti roku 2004 pokles o 8,0 % vlivem snížení kapitálových výdajů), u **Energetického regulačního úřadu – 1 123 tis. Kč** (nárůst o 13,0 % ovlivněný především vyššími kapitálovými výdaji), u **Ústavního soudu - 1 057** (proti roku 2004 pokles o 3,6 %, ovlivněn snížením kapitálových výdajů) a u **Ministerstva pro místní rozvoj - 1 030 tis. Kč** (mírný nárůst).

Nejméně prostředků na 1 zaměstnance státní správy připadlo na kapitoly Český úřad zeměměřický a katastrální - 429 tis. Kč (nárůst o 5,8 %), Ministerstvo zdravotnictví - 486 tis. Kč (nárůst o 4,9 %), Ministerstvo zemědělství - 525 tis. Kč (nárůst o 2,7 %), Ministerstvo financí - 540 tis. Kč (nárůst o 4,6 %), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - 541 tis. Kč (pokles o 5,5 % vlivem snížení kapitálových výdajů), Český statistický úřad - 541 tis. Kč (pokles o 19,9 % způsoben snížením kapitálových výdajů) a Ministerstvo práce a sociálních věcí - 554 tis. Kč (nárůst o 4,4 %).

Celkové výdaje na státní správu v roce 2005 představovaly 11,2 % všech výdajů státního rozpočtu (pokles o 0,1 procentního bodu), z toho běžné výdaje činily 11,2 % všech neinvestičních výdajů státního rozpočtu (v roce 2004 to bylo 11,1 %) a investiční výdaje 11,0 % všech kapitálových výdajů (v roce 2004 činily 13,4 %).

Výdaje na státní správu bez vybraných resortů (jejichž činnosti nemají jednoznačně administrativní charakter), uvedených v předchozí tabulce, **představovaly 1,4 % všech výdajů státního rozpočtu**, z toho běžné výdaje 1,4 % a kapitálové výdaje 1,7 % (v roce 2004 tyto podíly činily 1,4 %, 1,4 % a 2,6 %).

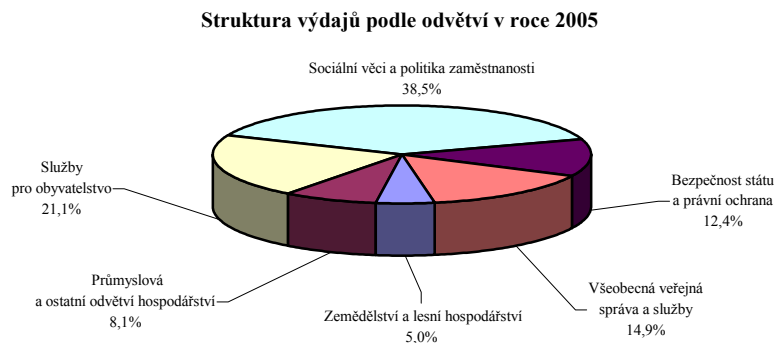
Jestliže **v roce 2005 bylo vynaloženo z prostředků státního rozpočtu v průměru na 1 obyvatele České republiky 90,1 tis. Kč** všech výdajů (z toho běžných 82,3 tis. Kč a kapitálových 7,7 tis. Kč), pak **státní správa "stála" 1 obyvatele 10,1 tis. Kč** (z toho běžné výdaje představovaly 9,2 tis. Kč a kapitálové výdaje 0,9 tis. Kč) **a po vyloučení výdajů na výše uvedené vybrané resorty 1 260 Kč.** Z hlediska **meziročního srovnání v předchozím roce 2004** dosáhly uvedené ukazatele těchto hodnot: podíl všech výdajů státního rozpočtu na 1 obyvatele 84,5 tis. Kč (z toho běžných 77,9 tis. Kč a kapitálových 6,5 tis. Kč) a podíl výdajů státní správy na 1 obyvatele 9,5 tis. Kč (z toho běžné výdaje 8,6 tis. Kč a kapitálové výdaje 0,9 tis. Kč), resp. po vyloučení uvedených resortů 1 213 Kč.

8. Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu má za cíl především transparentně interpretovat směry vládní rozpočtové politiky a finanční zajištěnost jednotlivých funkcí státu. Toto členění odhlíží od všech ostatních hledisek, která do funkčního členění nepatří, a naopak agreguje jednotlivé funkční kategorie výdajů podle účelu, na které jsou peníze státního rozpočtu vynakládány.

Následující graf znázorňuje podíl jednotlivých odvětví na celkových skutečných výdajích státního rozpočtu za rok 2005:

Graf č. 11

Přehled o výdajích státního rozpočtu podle odvětvového (funkčního) hlediska podává následující tabulka:

Tabulka č. 54

Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Rozp. skup.	U K A Z A T E L	v mld. Kč						
		Skutečnost 2004	R o z p o č e t 2005		Skutečnost 2005	% plnění 4:3	Index 2005/04 4:1	Rozdíl 2005-04 4-1
			schválený	po změnách*)				
		1	2	3	4	5	6	7
1	Zemědělství a lesní hospodářství	30,33	36,04	39,99	46,21	115,6	152,4	15,9
	z toho: Zeměděl.a potravin.činnost a rozvoj	18,01	24,77	28,40	34,35	121,0	190,7	16,3
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	64,17	51,29	52,57	74,52	141,8	116,1	10,4
	v tom:							
	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	14,45	12,16	12,55	16,93	134,9	117,2	2,5
	Doprava	32,97	22,71	24,58	32,34	131,6	98,1	-0,6
	Vodní hospodářství	4,96	6,25	5,75	5,95	103,5	120,0	1,0
	Spoje	0,51	0,48	0,50	0,50	100,1	98,9	0,0
	Všeob. hosp. záležitosti a ost.ekon.funkce	11,28	9,69	9,18	18,80	204,7	166,7	7,5
3	Služby pro obyvatelstvo	186,79	158,44	193,32	194,78	100,8	104,3	8,0
	v tom:							
	Vzdělávání	97,52	69,98	102,86	103,46	100,6	106,1	5,9
	Kultura, církev a sdělovací prostředky	7,26	7,00	7,64	7,28	95,3	100,3	0,0
	Tělovýchova a zájmová činnost	3,52	2,06	3,58	3,58	99,9	101,6	0,1
	Zdravotnictví	45,71	43,78	44,97	45,37	100,9	99,3	-0,3
	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	21,32	19,66	21,36	22,08	103,3	103,6	0,8
	Ochrana životního prostředí	4,75	5,76	5,73	5,66	98,8	119,2	0,9
	Ostatní výzkum a vývoj	6,72	10,20	7,18	7,36	102,5	109,5	0,6
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti	338,77	351,93	354,46	355,43	100,3	104,9	16,7
	v tom:							
	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	310,22	321,07	323,56	323,05	99,8	104,1	12,8
	Politika zaměstnanosti	15,13	16,89	16,47	16,90	102,6	111,7	1,8
	Sociální péče a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezp.a politice zaměstnanosti	13,41	13,96	14,44	15,48	107,2	115,4	2,1
5	Bezpečnost státu a právní ochrana	103,40	108,02	107,92	114,08	105,7	110,3	10,7
	v tom:							
	Obrana	42,54	42,88	43,56	47,65	109,4	112,0	5,1
	Civilní připravenost na krizové stavy	1,53	1,78	1,81	1,82	100,7	119,2	0,3
	Bezpečnost a veřejný pořádek	33,62	38,33	36,87	37,52	101,7	111,6	3,9
	Právní ochrana	18,06	17,57	18,06	19,59	108,5	108,5	1,5
	Požární ochrana a integr. záchr. systém	7,65	7,46	7,60	7,50	98,6	98,0	-0,2
6	Všeobecná veřejná správa a služby	139,43	202,70	160,15	137,78	86,0	98,8	-1,7
	v tom:							
	Státní moc, stát. správa, územní samospráva a politické strany	42,50	75,42	74,37	73,85	99,3	173,8	31,4
	Jiné veřejné služby a činnosti	2,16	2,20	2,62	2,44	93,1	113,1	0,3
	Finanční operace	48,59	39,66	31,49	27,96	88,8	57,5	-20,6
	Ostatní činnosti	46,19	85,42	51,67	33,52	64,9	72,6	-12,7
	VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	862,89	908,42	908,42	922,80	101,6	106,9	59,9

*) bez promítnutí změn zákona č. 1/2005 Sb., o rozpočtovém určení daní

8.1. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Tyto výdaje dosáhly v roce 2005 výše **355,4 mld. Kč**, což je o **16,7 mld. Kč**, t.j. o **4,9 %** více než v předchozím roce (v roce 2004 vzrostly oproti roku 2003 o 4,0 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely **38,5 %**, t.j. o 0,8 procentního bodu méně než v roce 2004 (pokles jejich podílu v roce 2004 proti roku 2003 činil 1,0 procentního bodu). Jejich schválený rozpočet byl splněn na 101,0 %, rozpočet po změnách pak na 100,3 %.

Téměř 90,9 % prostředků této skupiny výdajů byly vynaloženy na **dávky a podpory v sociálním zabezpečení** (rozpočtový oddíl 41), které dosáhly objemu **323,0 mld. Kč** a meziročně vzrostly o **12,8 mld. Kč**, t.j. o 4,1 %.

Z této částky připadalo 76,6 % na **dávky důchodového pojištění 247,4 mld. Kč** (meziroční nárůst o 7,1 %), z toho na starobní důchody bylo vynaloženo celkem 179,7 mld. Kč, na invalidní důchody (plné i částečné) 45,3 mld. Kč a na vdovské, vdovecké a sirotčí důchody celkem 22,4 mld. Kč.

Druhou váhově nejvýznamnější částku v rámci sociálního zabezpečení představují **dávky státní sociální podpory** čerpané ve výši **33,1 mld. Kč**, které meziročně vzrostly o 0,5 %. Tyto výdaje zahrnují především přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, porodné, pohřebné atd.

Dalším významným pododdílem jsou **dávky nemocenského pojištění**. Objemem **31,8 mld. Kč** převýšily skutečnost roku 2004 o 2,1 mld. Kč, t.j. o 7,1 %. Byly tvořeny zejména položkami nemocenského ve výši 26,4 mld. Kč (meziroční růst o 1,6 mld. Kč), peněžité pomoci v mateřství ve výši 4,6 mld. Kč a podpory při ošetřování člena rodiny ve výši 0,8 mld. Kč.

Výdaje na **politiku zaměstnanosti** (rozpočtový oddíl 42) dosáhly v roce 2005 výše **16,9 mld. Kč** (z toho 2,4 mld. Kč tvořil převod do rezervního fondu) a proti roku 2004 vzrostly o 11,7 % (v roce 2004 vzrostly o 14,9 %).

Z nich **pasivní politika zaměstnanosti** v objemu **7,1 mld. Kč** (pokles o 3,1 % proti roku 2004) představovala především hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti (podpory) a zvýšení ke hmotnému zabezpečení na manželku a děti osobám se změněnou pracovní schopností.

Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v celkově vynaložené částce **6,3 mld. Kč** vzrostly meziročně o 44,8 % (v roce 2004 vzrostly o 33,5 %) a byly použity zejména na tvorbu účelných pracovních míst – 1 184 mil. Kč, dále na veřejně prospěšné práce - 839 mil. Kč, na rekvalifikace - 408 mil. Kč, na podporu zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností - 310 mil. Kč a na odbornou praxi absolventů škol - 145 mil. Kč.

Třetím nejvýznamnějším pododdílem politiky zaměstnanosti byly **příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace**, jež byly **ve výši 2,5 mld. Kč** vyplaceny zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy, a představovaly tak proti roku 2004 pokles o 2,9 %.

Výdaje na **sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti** (rozpočtový oddíl 43), které představují nikoliv přímé dávky a podpory, ale výdaje na činnosti a služby zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo sociální programy, dosáhly v roce 2005 celkové výše **15,5 mld. Kč** a proti předchozímu roku vzrostly o 15,4 % (v roce 2004 vzrostly o 23,4 %). V rámci tohoto okruhu výdajů byly financovány především výdaje **na správu v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti**, na které připadla největší část vynaložených prostředků – **10,6 mld. Kč** (meziroční růst o 4,0 %). Tyto výdaje byly čerpány zejména u České správy sociálního zabezpečení včetně jejích okresních složek a u úřadů práce. Na ústředně financovanou **sociální péči a pomoc starým a zdravotně postiženým občanům** bylo vynaloženo 0,9 mld. Kč, z toho připadlo ve prospěch domovů důchodců 368 mil. Kč a sociálních ústavů pro zdravotně postiženou mládež včetně diagnostických ústavů 294 mil. Kč.

8.2. Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnují výdaje na vzdělávání, kulturu, církev a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochranu životního prostředí a na odvětvově nespécifikovaný výzkum a vývoj. Prostředky na tyto účely jsou poskytovány rozpočtovými kapitolami přímo nebo prostřednictvím rozpočtů územních samosprávných celků. **Výdaje na služby pro obyvatelstvo dosáhly v roce 2005 částky 194,8 mld. Kč** a meziročně **vzrostly o 8,0 mld. Kč**, t.j. **o 4,3 %** (v roce 2004 o 3,7 %). **Na celkových výdajích** státního rozpočtu **se podílely 21,1 %** proti 21,6 % v předchozím roce.

Objemově nejvýznamnější část těchto výdajů (více než 52 %) představovaly **výdaje na vzdělávání** (rozpočtový oddíl 31 a 32) – celkem dosáhly **103,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 6,1 % (v roce 2004 vzrostly o 5,5 %). Většina této částky směřovala do pododdílu **Ostatní činnost a nespécifikované výdaje**, v rámci kterého bylo vyplaceno **70,5 mld. Kč** (při meziročním růstu o 4,4 %). V naprosté většině (68,5 mld. Kč) šlo o transferované prostředky pro územní samosprávné celky (kraje), na které přešla působnost především v oblasti **zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání**. Takto vysoká částka v tomto pododdíle souvisí s reformou

veřejné správy v roce 2003, kdy došlo k převedení jak majetku a zřizovatelských funkcí k nim, tak i jejich financování na kraje. Na zařízení **vysokoškolského vzdělávání** bylo vynaloženo celkem **26,0 mld. Kč** (o 3,7 mld. Kč více než v roce 2004), z toho na činnost vysokých škol (bez výzkumu a vývoje na vysokých školách) 21,6 mld. Kč.

Výdaje na zdravotnictví (rozpočtový oddíl 35), financované ze státního rozpočtu, dosáhly v roce 2005 v souhrnu **45,4 mld. Kč** a byly o 0,3 mld. Kč, t.j. o 0,7 % pod úrovní roku 2004 (v roce 2004 klesly o 2,8 mld. Kč, t.j. o 5,7 %). Největší objem představují výdaje na "ostatní činnosti" (34,2 mld. Kč), zahrnující zejména **platbu státu na zdravotní pojištění nevýdělečných osob** ve výši **33,7 mld. Kč** (v roce 2004 to bylo 33,4 mld. Kč). Výdaje na **ústavní péči** dosáhly v roce 2005 výše **5,6 mld. Kč** a proti roku 2004 poklesly o 1,1 mld. Kč. Z toho na fakultní a ostatní nemocnice směřovalo 4,3 mld. Kč. Výdaje **na zvláštní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví** dosáhly celkem 2,4 mld. Kč a proti roku 2004 vzrostly o 0,6 mld. Kč. Z nich bylo ve prospěch hygienické služby poskytnuto 1 499 mil. Kč a záchranné službě 500 mil. Kč.

Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (rozpočtový oddíl 36) bylo v roce 2005 z prostředků státního rozpočtu vynaloženo celkem **22,1 mld. Kč**, t.j. o 3,6 % více než v předchozím roce (v roce 2004 činil nárůst 9,8 %), z toho na **kapitálové výdaje** připadlo **3,1 mld. Kč**. **Programy podpory individuální bytové výstavby** byly dotovány **částkou 17,0 mld. Kč**, zejména formou státních příspěvků na podporu stavebního spoření (16,1 mld. Kč) a na podporu hypotečních úvěrů (0,3 mld. Kč). V rámci kapitálových výdajů bylo vynaloženo do oblasti bytového hospodářství 1,4 mld. Kč (výdaje na výstavbu bytů, podpora ze strany státu obcím na výstavbu bytů, včetně nákupu pozemků na tuto výstavbu).

Na kulturu, církve a sdělovací prostředky (rozpočtový oddíl 33) bylo v roce 2005 vynaloženo **7,3 mld. Kč**, což je o 0,3 % více než v předchozím roce (v roce 2004 meziročně vzrostly o 6,9 %). Z celkového objemu běžných výdajů ve výši více než 5,8 mld. Kč připadlo (převážně formou transferů příspěvkovým a podobným organizacím a dotací neziskovým a podobným organizacím) nejvíce prostředků muzeím a galeriím – 1 036 mil. Kč, na činnost registrovaných církví a náboženských společností 1 019 mil. Kč, na divadelní činnost 676 mil. Kč, na činnosti knihovnické 455 mil. Kč. Další prostředky byly směřovány na činnost památkových ústavů, hradů a zámků – 746 mil. Kč a na zachování a obnovu kulturních památek - 584 mil. Kč. Investiční výdaje na kulturu, církve a sdělovací prostředky dosáhly přes 1,4 mld. Kč a byly poskytnuty hlavně ve prospěch muzeí a galerií (261 mil. Kč) a Pražského hradu (224 mil. Kč).

Výdaje na ochranu životního prostředí (rozpočtový oddíl 37) dosáhly **5,7 mld. Kč** a proti roku 2004 vzrostly o 19,3 % (v roce 2004 to bylo o 16,8 % více) zejména vlivem růstu prostředků na nakládání s odpady. Ty dosáhly téměř 1,3 mld. Kč (meziroční růst o 87,5 %) a souvisely především s růstem výdajů na sběr a odvoz nebezpečných odpadů o 594 mil. Kč na 1 119 mil. Kč. Nejvíce prostředků bylo vynaloženo **na ochranu přírody a krajiny – 2,1 mld. Kč**, z nichž většina plynula do protierozní, protilavinové a protipožární ochrany (908 mil. Kč) a do ochrany chráněné části přírody (836 mil. Kč). Další prostředky byly vynaloženy na výzkum životního prostředí - 338 mil. Kč, na ochranu a sanaci půdy a podzemní vody – 316 mil. Kč a v neposlední řadě na správu v ochraně životního prostředí - 927 mil. Kč. Z částky 5,7 mld. Kč celkových výdajů připadlo na kapitálové výdaje 1,5 mld. Kč.

Tělovýchova a zájmová činnost (rozpočtový oddíl 34) byla v roce 2005 financována částkou **3,6 mld. Kč**, což je o 1,7 % více než v předchozím roce (v roce 2004 to bylo meziročně o 33,9 % více). Nejvíce prostředků - 1,6 mld. Kč bylo vynaloženo na "ostatní tělovýchovnou činnost" (§ 3419), která zahrnuje výdaje na tělovýchovnou činnost jiné než pro účely státní sportovní reprezentace, např. dotace státu sportovním sdružením a svazům, výdaje na konání sportovních akcí, na provoz sportovišť apod. Na rozvoj státní sportovní reprezentace bylo vynaloženo 1 023 mil. Kč. Výdaje na péči o sportoviště, tělocvičny, sportovní haly, plavecké bazény apod. v majetku obcí dosáhly výše 651 mil. Kč. Na využití volného času dětí a mládeže bylo věnováno 297 mil. Kč v rámci podpory činnosti domů dětí a mládeže, stanic mladých techniků, dětských hřišť apod.

8.3. Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství (rozpočtová skupina 1) a **na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** (rozpočtová skupina 2) dosáhly v roce 2005 celkové výše **120,7 mld. Kč**, což představovalo 13,1 % všech výdajů státního rozpočtu (v roce 2004 to bylo 10,9 %) a **meziročně vzrostly o 26,2 mld. Kč, t.j. o 27,8 %** (v roce 2004 činil meziroční růst 24,5 %).

Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství činily **46,2 mld. Kč** a meziročně vzrostly **o 15,9 mld. Kč, t.j. o 52,4 %**. Tento růst byl ovlivněn zejména **výdaji na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj ve výši 34,4 mld. Kč** (v roce 2004 to bylo o 16,3 mld. Kč méně). V rámci tohoto pododdílu vzrostly především **neinvestiční dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** z 5,2 mld. Kč

v roce 2004 **na 18,9 mld. Kč** v roce 2005 (celkem v rámci skupiny z 10,4 mld. Kč na 21,9 mld. Kč) a také **převody do fondů OSS** z 5,1 mld. Kč **na 12,6 mld. Kč** (celkem v rámci skupiny z 5,4 mld. Kč na 15,1 mld. Kč).

Na regulaci zemědělské produkce, organizace trhu a poskytování podpor bylo vyčleněno **5,0 mld. Kč** (z toho 3,0 mld. Kč ve formě dotací Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu a 2,0 mld. Kč tvořily převody do rezervních fondů OSS), na lesní hospodářství 0,7 mld. Kč (pokles o 0,3 mld. Kč), na správu v zemědělství 3,9 mld. Kč (pokles o 0,2 mld. Kč), na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 0,7 mld. Kč (nárůst o 56 mil. Kč).

Na dopravu (rozpočtový oddíl 22) bylo ze státního rozpočtu poskytnuto **32,3 mld. Kč**, což bylo **o 0,6 mld. Kč** (o 1,9 %) méně než v roce 2004. V rámci tohoto oddílu došlo k dvěma velkým meziročním změnám. V pododdílu „**pozemní komunikace**“ došlo k **výraznému růstu** výdajů z 12,2 mld. Kč v roce 2004 **na 22,4 mld. Kč** v roce 2005. Zde vzrostly především **investiční výdaje do dálnic** z 8,5 mld. Kč v roce 2004 **na 19,5 mld. Kč v roce 2005** (z toho 2,9 mld. Kč činily investiční převody do rezervního fondu OSS). Na druhé straně výrazně **poklesly výdaje do železniční dopravy** z 15,3 mld. Kč v roce 2004 **na 6,8 mld. Kč** v roce 2005. Zde poklesly především výdaje na realizaci státních záruk z 8,9 mld. Kč na 3,3 mld. Kč a také neinvestiční dotace nefinančním podnikatelským subjektů z 5,5 mld. Kč na 3,1 mld. Kč. **Výdaje na správu v dopravě** v roce 2005 činily 2,1 mld. Kč a poklesly tak o 2,2 mld. Kč proti roku 2004.

Výdaje státního rozpočtu na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (rozpočtový oddíl 21) **dosáhly 16,9 mld. Kč**, což je o 2,5 mld. Kč, t.j. o 17,1 % více než v roce 2004. Tento růst ovlivnily především výdaje do ostatních odvětvových a oborových záležitostí (9,4 mld. Kč, t.j. meziroční růst o 2,2 mld. Kč), v rámci kterých vzrostly o 2,7 mld. Kč výdaje na opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslového odvětví (z toho ovšem 1,8 mld. Kč tvoří převody do rezervních fondů OSS). Druhá nejvýznamnější část výdajů v rámci tohoto oddílu připadla na dotace těžebnímu průmyslu a energetice, v rámci kterých bylo vynaloženo **2,0 mld. Kč na útlum hornictví** a 174 mil. Kč na programy úspor energie a obnovitelných zdrojů. Na správu v těchto odvětvích bylo vynaloženo 1,9 mld. Kč, stejně jako na výzkum a vývoj.

Vodní hospodářství (rozpočtový oddíl 23) se na výdajích státního rozpočtu v roce 2005 podílelo částkou **5,9 mld. Kč** (růst proti roku 2004 o 1,0 mld. Kč, t.j. o 20,0 %). Z této částky bylo použito na **úpravy vodních toků a vodohospodářská díla 3,1 mld. Kč** (o 0,9 mld. Kč více než v roce 2004). Na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, t.j. zejména vodárenskou infrastrukturou

bylo vynaloženo 1,2 mld. Kč (o 159 mil. Kč méně) a na odvádění a čištění odpadních vod 884 mil. Kč (o 243 mil. Kč více). Z celkové částky představovaly kapitálové výdaje 4,5 mld. Kč.

Na odvětví **spojů** (rozpočtový oddíl 24) bylo vynaloženo **505 mil. Kč**, což je o 2 mil. Kč méně než v předchozím roce. Většina prostředků - 441 mil. Kč - byla vynaložena na správu ve spojích.

Součástí této skupiny výdajů jsou též výdaje na **všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce** (rozpočtový oddíl 25). Tyto výdaje dosáhly částky **18,8 mld. Kč** a proti roku 2004 vzrostly o 7,5 mld. Kč. Tento růst ovlivnily především **realizace státních záruk na podporu bank, spořitelén a pojišťoven** (náklady spojené s vyrovnáváním závazků zaniklých bank, které převzal stát) ve výši **10,1 mld. Kč** (v roce 2004 to bylo 1,9 mld. Kč). Patří sem např. výdaje na podporu malého a středního podnikání (0,7 mld. Kč), na činnost orgánů státní správy v oblasti zeměměřictví a katastru (2,1 mld. Kč), na činnosti Fondu národního majetku a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (1,8 mld. Kč) a na další činnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství, normalizace, standardizace a metrologie, v oblasti bezpečnosti práce apod.

8.4. Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu

Výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly celkové částky 114,1 mld. Kč**, což proti roku 2004 představuje **zvýšení o 10,7 mld. Kč, t.j. o 10,3 %** (v roce 2004 činil nárůst 1,7 mld. Kč, t.j. 1,7 %) a podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 12,4 %.

Rozhodující část těchto výdajů (41,8 %) připadla **na obranu** (rozpočtový oddíl 51), na kterou bylo vynaloženo **47,7 mld. Kč** při růstu o 5,1 mld. Kč. Z této částky činily běžné výdaje 35,9 mld. Kč a kapitálové výdaje 11,8 mld. Kč. **Na činnost jednotlivých složek Armády České republiky** bylo určeno **celkem 38,5 mld. Kč** (růst o 10,2 %), na státní správu ve vojenské obraně 3,0 mld. Kč (meziroční pokles o 1,1 %) a na mezinárodní spolupráci v obraně bylo použito 2,7 mld. Kč (růst o 22,7 %).

Na **civilní připravenost na krizové stavy** (rozpočtový oddíl 52) bylo čerpáno **1,8 mld. Kč**, což představuje meziroční růst o 19,0 %. Prostředky byly použity zejména v souvislosti s pořizováním, obměňováním a ochraňováním státních hmotných rezerv (1,4 mld. Kč) a na státní správu v oblasti hospodářských opatření (0,3 mld. Kč).

Na **bezpečnost a veřejný pořádek** (rozpočtový oddíl 53) vynaložil státní rozpočet celkem **37,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 11,6 %, z toho 33,6 mld. Kč na výdaje na policii, obecní policii a na Bezpečnostní informační službu a 3,7 mld. Kč na činnost Ministerstva vnitra.

Na **právní ochranu** (rozpočtový oddíl 54) bylo čerpáno **19,6 mld. Kč** při meziročním růstu o 8,5 %. Z této částky bylo vynaloženo **na soudnictví 8,7 mld. Kč** (meziroční růst o 10,2 %), **na vězeňství 6,6 mld. Kč** (růst o 7,9 %) a **na státní zastupitelství 1,9 mld. Kč** (růst o 5,5 %). Patří sem i výdaje na činnost Ústavního soudu České republiky (116 mil. Kč) a Kanceláře Veřejného ochránce práv (61 mil. Kč).

Na **požární ochranu a integrovaný záchranný systém** (rozpočtový oddíl 55) bylo v roce 2005 vynaloženo **7,5 mld. Kč**, což je o 1,9 % méně než v předchozím roce. Naprostá většina těchto prostředků směřovala do oblasti profesionálních složek a útvarů požární ochrany (6,8 mld. Kč) a na vzdělávací a technická zařízení požární ochrany (0,3 mld. Kč).

8.5. Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Celkové výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly v roce 2005 hodnoty 137,8 mld. Kč** a byly tak **o 1,7 mld. Kč, t.j. o 1,2 % nižší než v předchozím roce**. Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 14,9 %, zatímco v roce 2004 to bylo 16,2 %.

Na **státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany** (rozpočtový oddíl 61) bylo vynaloženo celkem **73,9 mld. Kč**, t.j. o 73,8 % (o 31,3 mld. Kč) více než v roce 2004. Tento výrazný růst byl způsoben **odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU** podle DPH a HNP, které dosáhly **26,3 mld. Kč** (t.j. o 10,2 mld. Kč více než v roce 2004) a také **převody** do nově zřízeného **fondu státních záruk ve výši 22,2 mld. Kč** (v roce 2004 nerealizované). Další výdaje byly použity následovně: na činnost **finančních ředitelství a finančních úřadů 6,9 mld. Kč**, na činnost **celních ředitelství a celních úřadů 4,4 mld. Kč**, na **zastupitelství a stálé mise ČR v zahraničí 3,3 mld. Kč**. Na **zastupitelské orgány** (Parlament, volby do Parlamentu, do zastupitelstev územních samosprávných celků a do Evropského parlamentu) a na **činnost politických stran a hnutí** bylo vynaloženo celkem **2,1 mld. Kč**.

Výdaje na **ostatní činnosti** (rozpočtový oddíl 64) dosáhly v roce 2005 částky **33,5 mld. Kč** a **meziročně poklesly o 12,7 mld. Kč, t.j. o 27,4 %**. V rámci této složky výdajů rozpočtové skupiny 6 byly, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2005, poskytnuty zejména **neinvestiční dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to obcím ve výši 24,6 mld. Kč** (meziroční pokles o 0,3 mld. Kč) **a krajům 5,9 mld. Kč** (o 9,0 mld. Kč méně než v roce 2004; zde je patrný vliv posílení rozpočtového určení výnosů daní krajům na úkor příjmů státního rozpočtu). Do tohoto oddílu patří i **realizace státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMRZB** na financování infrastruktury ve výši **2,3 mld. Kč**.

Další součást výdajů této skupiny tvořily tzv. **finanční operace** (rozpočtový oddíl 63) – celkem **28,0 mld. Kč, což je o 20,6 mld. Kč méně** než v roce 2004. Na této sumě se nejvíce podílely výdaje státního rozpočtu **na dluhovou službu státu** (úroky, poplatky a kursové ztráty spojené s obsluhou státního dluhu) ve výši **25,3 mld. Kč** (meziročně klesly o 1,5 mld. Kč, t.j. o 5,6 %). Výrazný meziroční pokles výdajů v rámci tohoto oddílu je ovlivněn vysokou základnou roku 2004, kdy byla, na rozdíl od roku 2005, hrazena **ztráta České konsolidační agentury** přes státní rozpočet (18,2 mld. Kč v roce 2004).

Na **jiné veřejné služby a činnosti** (rozpočtový oddíl 62) bylo vynaloženo celkem **2,4 mld. Kč**. Na **humanitární zahraniční pomoc** bylo vynaloženo **0,7 mld. Kč** a na **rozvojovou zahraniční pomoc 0,6 mld. Kč**. Patří sem i archivní činnost s objemem spotřebovaných prostředků 0,8 mld. Kč.

Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i **výdaje na výzkum a vývoj**, které jsou v rozpočtové skladbě z hlediska jejího odvětvového třídění obsaženy v podstatě v každém výše uvedeném oddílu – jde o tzv. vědní paragraf (v rozpočtové skladbě zpravidla vymezen koncovým dvojčíslem 80). Na rozdíl od toho je samostatně sledována (na § 3801) výzkumná a vývojová činnost u Akademie věd ČR, která má různorodé ústavy a působí v širokém spektru vědních disciplín. To se obdobně týká i Grantové agentury ČR (její činnost je evidována na § 3802).

Celkem byly ze státního rozpočtu **na výzkum a vývoj v roce 2005** vynaloženy prostředky ve výši **16,8 mld. Kč** a proti roku 2004, kdy činily 14,7 mld. Kč, **vzrostly o 14,6 %**. Jejich **podíl na souhrnných výdajích** státního rozpočtu v roce 2005 představoval **1,8 %** a proti předchozímu roku se zvýšil o 0,1 procentního bodu. Podrobnější informace o výdajích na výzkum a vývoj jsou uvedeny v části III.6. této zprávy.

V roce 2005, ještě ve vyšší míře než v roce 2004, vykázaly jednotlivé kapitoly **převody do rezervních fondů**. Ty dosáhly **46,7 mld. Kč** a **vzrostly** tak proti roku 2004 o **17,7 mld. Kč**. Rozdělení neinvestičních a investičních převodů do rezervních fondů organizačních složek státu podle odvětvového členění na jednotlivé oddíly ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 55

v tis. Kč

kriteria		2004		2005	
		5346	6361	5346	6361
		Převody do fondů OSS	Invest.převody do RF OSS	Převody do fondů OSS	Invest.převody do RF OSS
oddíl	název oddílu	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
10	Zemědělství a lesní hospodářství	5 301 875	115 948	14 859 872	222 718
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	94 228	185 294	737 162	1 278 506
22	Doprava	567 894	2 788 996	878 788	3 677 584
23	Vodní hospodářství	1 912	108 269	124 085	216 425
24	Spoje	65 667	220	11 052	1 600
25	Všeobecné hosp.záležitosti a ost.ekonomické funkce	315 155	155 812	260 352	232 486
31	Vzdělání	5 702	98 661	7 879	99 712
32	Vzdělání	234 833	998 212	397 974	573 929
33	Kultura, cirkve a sdělovací prostředky	108 077	329 722	224 930	465 968
34	Tělovýchova a zájmová činnost	453	2 000	6 620	20 803
35	Zdravotnictví	187 389	817 431	122 095	1 495 125
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	900 353	46 927	468 870	792 395
37	Ochrana životního prostředí	88 909	197 930	177 529	193 425
38	Ostatní výzkum a vývoj	169 632	49 134	38 629	128 769
41	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	659 558		227 853	
42	Politika zaměstnanosti	1 002 498		2 403 641	
43	Soc.péče a pomoc a spol.čin.v soc.zabezpečení a PZ	1 157 759	828 445	1 359 279	840 838
51	Obrana	3 119 110	3 442 836	3 011 006	4 793 841
52	Civilní nouzové plánování	53 251	21 737	36 162	27 225
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	413 765	490 098	1 533 418	841 502
54	Právní ochrana	986 359	1 140 109	476 218	374 298
55	Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	31 816	101 185	189 031	279 572
61	Státní moc, státní správa, úz.samospráva, pol.strany	860 820	563 843	1 120 300	893 716
62	Jiné veřejné služby a činnosti	107 611	36 168	177 187	13 552
63	Finanční operace		3 754		411 005
64	Ostatní činnosti	6 220	74 836	2 804	7 608
Celkem		16 440 848	12 597 567	28 852 737	17 882 599
		29 038 415		46 735 336	